

VYHODNOCENÍ PROGRAMU ROZVOJE KARLOVARSKÉHO KRAJE 2021–2027

Verze: FINAL

Ze dne: 10. 12. 2025

1	Úvodní informace.....	3
2	Zhodnocení nastavení strategie PRKK a plnění stanovených cílů.....	5
2.1	Výchozí socioekonomická situace a kontext prováděného hodnocení.....	5
2.2	Nastavení vize a strategických cílů PRKK.....	8
2.3	Hodnocení strategických cílů	14
2.3.1	PO - Průřezová oblast Image regionu.....	14
2.3.2	PO 1 - Hospodářsky prosperující a atraktivní region.....	19
2.3.3	PO 2 - Lázeňství a cestovní ruch a kultura.....	35
2.3.4	PO 3 - Vzdělávání a sport.....	52
2.3.5	PO 4 - Sociální oblast a zdravotnictví	75
2.3.6	PO 5 - Životní prostředí, zemědělství a energetika	86
2.3.7	PO 6 - Doprava	109
2.3.8	PO 7 - Správa, ochrana a rozvoj území	120
3	Zhodnocení nastavení indikátorové soustavy	133
3.1.1	Průřezová oblast image regionu.....	136
3.1.2	Prioritní oblast PO 1 - Hospodářsky prosperující region	136
3.1.3	Prioritní oblast PO 2 - Lázeňství, cestovní ruch, kultura.....	136
3.1.4	Prioritní oblast PO 3 - Vzdělávání a sport.....	137
3.1.5	Prioritní oblast PO 4 - Sociální oblast a zdravotnictví.....	137
3.1.6	Prioritní oblast PO 5 - Životní prostředí, zemědělství, energetika	137
3.1.7	Prioritní oblast PO 6 - Doprava.....	138
3.1.8	Prioritní oblast PO 7 - Správa a ochrana území.....	138
4	Zhodnocení systému implementace a řízení PRKK	139

1 Úvodní informace

Předkládané hodnocení Programu rozvoje Karlovarského kraje 2021–2027 (PRKK) bylo realizováno v období listopad 2024–srpen 2025 na základě zadání Karlovarského kraje. S ohledem na specifikaci zadání bylo hlavním cílem hodnocení:

- vyhodnotit potřebu aktualizace zpracované socioekonomické analýzy, která tvoří hlavní východisko pro stanovení hlavních slabých stránek / problémů, které limitují rozvoj Karlovarského kraje a hlavních silných stránek / potenciálů a příležitostí, které by mohl Karlovarský kraj pro svůj rozvoj využít;
- posoudit potřebu aktualizace PRKK s ohledem na zaměření aktuálně schválených operačních programů, národních dotačních titulů i stávajících krajských dotačních programů, ze kterých budou vyvozeny případné změny rozvojové politiky kraje;
- vyhodnotit, zda PRKK naplňuje své vize, cíle a priority kraje pro období 2021–2027, posoudit potřebu revize stanovené vize PRKK, z ní vycházejících prioritních oblastí, podoblastí, specifických cílů a opatření a poskytnout doporučení pro další řízení programu a směřování jeho intervencí;
- vyhodnotit nastavenou indikátorovou soustavu, posoudit vhodnost či nevhodnost jednotlivých indikátorů PRKK a navrhnout doporučení pro její úpravu či doplnění;
- vyhodnotit aktuální nastavení implementačního systému včetně způsobu zpracování a aktualizace akčního plánu – Databáze projektů Karlovarského kraje a posoudit, zda implementace vede k odstraňování problémů kraje, které jsou v samotném PRKK identifikovány.

Pro naplnění stanoveného zadání byla realizace hodnocení PRKK rozčleněna do několika dílčích kroků pro jejich realizaci byl zvolen následující postup:

- 1) Posouzení změn ve výchozí socioekonomické situaci v území s cílem identifikovat změny, které nastaly od doby schválení PRKK – vyhodnocení socioekonomické analýzy bylo provedeno s využitím dostupných veřejných dat, zejména s využitím Statistické ročenky Karlovarského kraje pro rok 2024, případně dalších veřejných dokumentů či zdrojů dat. Cílem nebylo provádět plnohodnotnou aktualizaci všech dat obsažených v původní zpracované analýze, nýbrž posoudit, zda došlo k zásadnějším změnám v platnosti hlavních vývojových trendů, které ovlivňují nastavení prioritních oblastí a z nich vycházejících opatření.
- 2) Posouzení nastavení strategie PRKK, stanovené vize a hlavních globálních cílů – návazným krokem bylo posouzení stanovené strategie PRKK. Posouzení se soustředilo na vyhodnocení, zda nastavená strategie odpovídá výchozí socioekonomické situaci a zda obsahuje srozumitelnou a provázanou vnitřní teorii změny, která je realistická dostatečně provázaná a konkrétní. Stávající strategie PRKK neobsahuje dostatečně detailně popsanou teorii změny, která by jasně definovala, jaká byla předpokládaná provázanost jednotlivých cílů a jaké bylo očekávané spolupůsobení jednotlivých

stanovených opatření. Posouzení teorie změny tak bylo provedeno odvozením předpokládaných vazeb na základě popisu jednotlivých cílů a opatření a zpracované socioekonomické analýzy.

- 3) Posouzení jednotlivých strategických cílů a opatření – v návaznosti na posouzení teorie změny bylo vyhodnoceno, zda jednotlivé strategické a specifické cíle reflektují strategii PRKK, zda na ní navazují a obsahují takový návrh opatření, který může k naplnění stanovené vize a na ní navázaných globální a strategických cílů přispět. PRKK byl zpracován v roce 2021 a realizován v roce 2022, 2023 a 2024. Díky uvedené skutečnosti jsou mnohé z realizovaných aktivit stále ve stádiu přípravy, případně byla jejich realizaci zahájena ale stále probíhají. V mnoha případech tak nebylo možné posoudit, jak byly realizované aktivity naplněny a jakou změnu v území přinesly. Hodnocení se tak v těchto případech zaměřilo zejména na posouzení toho, zda jsou realizované aktivity v souladu s nastavenou teorií změny a zda lze očekávat, že jejich dokončení přispěje k naplnění stanovených cílů, případně jakou měrou.
- 4) Posouzení indikátorové soustavy – jako součást hodnocení jednotlivých prioritní os a stanovených opatření bylo posouzení nastavené soustavy indikátorů. Cílem této části bylo zejména vyhodnotit, zda je indikátorová soustava dostatečná pro průběžné monitorování průběhu realizaci PRKK a plnění jeho jednotlivých cílů. V tomto kontextu se hodnocení zaměřilo na posouzení 3 hlavních aspektů nastavených indikátorů a to:
 - zda indikátorová soustava obsahuje indikátory pro každý stupeň nastavené strategie, tedy zda obsahuje indikátory výstupů, výsledků a dopadů, případně indikátory specifikující kontext realizace PRKK;
 - zda jsou jednotlivé indikátory nastavené vhodně z pohledu schopnosti měřit jednotlivé cíle a z nich vyplývající opatření a aktivity;
 - zda jsou obsažené indikátory vhodně nastavené s ohledem na dostupnost dat pro jejich měření, případně zda návrh implementace PRKK obsahuje postup, jak tato data získat.
- 5) Hodnocení nastavení implementace – jako poslední krok bylo provedeno posouzení nastavení implementačního systému PRKK. V tomto kroku se hodnocení zaměřilo zejména na posouzení stávajícího nastavení systému implementace, nastavení jednotlivých zodpovědností a úkolů v procesu implementace PRKK a vyhodnocení toho, zda nastavená implementace odpovídá potřebám PRKK, a to jak z pohledu řízení PRKK, tak z pohledu řízení a sestavování Akčního plánu PRKK.

Následující kapitoly obsahují popis hlavních závěrů a zjištění z provedeného hodnocení. Jednotlivé texty byly zpracovány tak, aby z popisu jednotlivých závěrů bylo zřejmé nejen to, zda PRKK v dané oblasti splňuje standardní požadavky na dokumenty podobného typu, ale též jakým způsobem by bylo vhodné PRKK v rámci dalších kroků řízení jeho realizace upravit / doplnit, a to včetně příkladů, které by měly lépe ilustrovat jakým způsobem by měla být změna či úprava provedena. S ohledem na rozsah jednotlivých textů jsou v některých případech uvedeny pouze sumarizované závěry.

2 Zhodnocení nastavení strategie PRKK a plnění stanovených cílů

2.1 Výchozí socioekonomická situace a kontext prováděného hodnocení

Přestože hlavním cílem prováděného hodnocení nebylo detailní analyzování socioekonomické situace kraje, základní vyhodnocení trendů a hlavních socioekonomických statistik je důležitým vstupem, který tvoří rámec pro prováděné hodnocení PRKK. Jako nultý krok prováděného hodnocení proto byla zpracována stručná socioekonomická analýza regionu, která sloužila zejména jako podklad pro stanovení předpokládané teorie změny PRKK a návazné hodnocení nastavených cílů a priorit. Výslednou socioekonomickou charakteristiku kraje lze shrnout následovně.

Karlovarský kraj je co do počtu obyvatel (přibližně 293 tisíc) nejmenším krajem České republiky a dlouhodobě patří mezi regiony s nejslabšími socioekonomickými ukazateli. Populace kraje stárne, porodnost je nejnižší v republice a migrační saldo je záporné. Obyvatelstvo ubývá jak přirozeným úbytkem, tak odchodem mladých lidí za vzděláním a prací do jiných krajů. Naděje dožití je druhá nejnižší u žen a třetí nejnižší u mužů. Přes 12 % obyvatel tvoří cizinci, zejména Ukrajinci, Vietnamci a Slováci. Urbanizace kraje je nadprůměrně vysoká – více než 80 % obyvatel žije ve městech což je druhé nejvyšší číslo mezi kraji po Praze.

Nezaměstnanost v kraji se pohybuje kolem 5 %, což je třetí nejvyšší hodnota v rámci ČR. Nejhorší situace je v okrese Sokolov, kde nezaměstnanost dosahuje až 7 %, zatímco v okrese Cheb je podprůměrná (~4 %). Na jedno volné pracovní místo připadají v kraji více než tři uchazeči, na Sokolovsku dokonce až 16, což je nejhorší poměr v republice. Přesto je míra ekonomické aktivity obyvatel nadprůměrná, což naznačuje, že lidé mají zájem pracovat, ale chybí jim příležitosti.

Průměrná mzda v Karlovarském kraji je nejnižší v celé republice, dosahuje přibližně 85 % celostátního průměru. Medián mezd je rovněž nejnižší, což ukazuje na nízkou mzdovou diferenciaci a nedostatek vysoce kvalifikovaných a lépe placených pozic. Čisté příjmy domácností jsou nejnižší v ČR, což se odráží v nižší životní úrovni. Kraj má navíc vysoký podíl osob v exekuci a nadprůměrné čerpání sociálních dávek. Ohrožení sociální exkluzí navíc podporuje nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel v ČR.

Ekonomika Karlovarského kraje je výrazně orientovaná na sektor služeb, který tvoří přibližně dvě třetiny hrubé přidané hodnoty regionu. Tento podíl je jeden z nejvyšších mezi kraji ČR a odráží specifickou strukturu hospodářství, která se odlišuje od průmyslově zaměřených regionů, jako je například Moravskoslezský nebo Středočeský kraj.

Nejvýznamnější složkou služeb je lázeňství a cestovní ruch. Karlovarský kraj je domovem tří světově proslulých lázeňských měst – Karlových Varů, Mariánských Lázní a Františkových Lázní – která jsou od roku 2021 součástí světového dědictví UNESCO. Lázeňství generuje nejen přímá pracovní místa v léčebných zařízeních, ale také podporuje široké spektrum navazujících služeb: ubytování, gastronomie, wellness, kulturní a volnočasové aktivity, doprava a maloobchod. V roce 2024 měl kraj nejvyšší podíl podnikatelských subjektů v odvětví ubytování, stravování a pohostinství v celé ČR (8,4 %), což potvrzuje jeho specializaci na turistický sektor.

Vedle lázeňství hraje důležitou roli i obchod, veřejná správa, školství a zdravotnictví, zejména ve větších městech jako jsou Karlovy Vary, Cheb a Sokolov. Významný je také přeshraniční obchod a logistika, zejména v příhraničních oblastech Chebska a Ašska, kde vznikají nové průmyslové a logistické zóny napojené na německý trh.

Naopak podíl zpracovatelského průmyslu je v kraji podprůměrný. Tradiční odvětví jako sklářství, keramika, výroba porcelánu, potravinářství a zpracování kaolinu sice stále existují (např. sklárny Moser, porcelánka Thun), ale jejich význam v celkové ekonomice klesá. Těžba hnědého uhlí, která byla dříve dominantní na Sokolovsku, je v útlumu a její úloha v ekonomice se rychle zmenšuje.

Zemědělství má v kraji pouze marginální význam, a to jak z hlediska zaměstnanosti, tak podílu na HDP. Přesto kraj vyniká vysokým podílem trvalých travních porostů a lesů, což vytváří potenciál pro rozvoj ekologického zemědělství, agroturistiky a bioenergetiky.

Socioekonomická situace se uvnitř kraje mezi jednotlivými mikroregiony výrazně liší. Zatímco Chebsko využívá blízkosti Německa a roste (logistika, příhraniční obchod), Sokolovsko hledá nové směřování po útlumu těžby uhlí (vyšší nezaměstnanost, sociální problémy) a Karlovarsko s krajským městem se opírá o lázeňský sektor a veřejnou správu. Vnitro-regionální rozdíly jsou patrné i v dostupnosti veřejných služeb jako je např. zdravotní péče – ve větších městech fungují nemocnice, ale v menších obcích chybí praktičtí lékaři a pediatři. To stejné platí pro sociální služby, které jsou v periferních částech kraje hůře dostupné než ve spádových centrech.

Technická a dopravní infrastruktura Karlovarského kraje se v posledních letech postupně zlepšuje, přesto zůstává v některých ohledech slabinou regionu, zejména pokud jde o napojení na hlavní dopravní tahy a dostupnost veřejné dopravy v odlehlejších oblastech.

Dopravní infrastruktura je tvořena především silniční sítí, jejímž páteřním prvkem je dálnice D6 (Praha – Karlovy Vary – Cheb). Tato komunikace je postupně dostavována a její dokončení má zásadní význam pro lepší napojení kraje na hlavní město a zbytek republiky. V roce 2025 jsou již v provozu některé nové úseky, další jsou ve výstavbě. D6 zároveň propojuje všechna tři okresní města kraje a zajišťuje přímé spojení s Německem. Kromě D6 jsou důležité i silnice I/13 (směr Chomutov) a I/21 (směr Plzeň), které zajišťují regionální propojení a přístup k dalším krajům.

Železniční síť je v kraji funkční, ale její význam je omezený. Hlavní železniční trať vede z Prahy přes Karlovy Vary a Sokolov do Chebu a dále do Německa. Tato trať je součástí III. tranzitního koridoru a prochází modernizací. Regionální tratě, například do Aše, Kraslic nebo Jáchymova, mají spíše lokální význam a některé z nich čelí omezení provozu nebo hrozbě zrušení. Využívání železniční dopravy je nižší než v jiných krajích, což souvisí s nižší hustotou osídlení a slabší poptávkou.

Veřejná doprava je v hlavních městech kraje zajištěna městskými dopravními podniky (např. MHD Karlovy Vary, trolejbusy v Mariánských Lázních), mezi městy fungují autobusové a vlakové spoje. Venkovské a periferní oblasti však trpí slabší dopravní obslužností – spoje jsou méně časté, některé obce mají omezený

přístup k základním službám bez vlastního automobilu. To zvyšuje závislost obyvatel na individuální dopravě a ztěžuje dostupnost zaměstnání, škol, zdravotní péče i úřadů.

Letiště Karlovy Vary má mezinárodní status a v minulosti zajišťovalo pravidelné lety, zejména do Ruska. Po pandemii a geopolitických změnách došlo k výraznému poklesu provozu, který se zatím nepodařilo plně nahradit.

Technická infrastruktura je na velmi dobré úrovni. Karlovarský kraj je jedním z mála regionů, kde je 100 % obyvatel napojeno na kanalizaci s čištěním odpadních vod. Zásobování pitnou vodou je stabilní, kraj má dostatek kvalitních vodních zdrojů, potenciální výzvou je zabezpečení záložních zdrojů a adaptace na případné ohrožení klimatickými změnami. Internetové připojení je dostupné ve většině obcí, ve městech je běžně dostupný vysokorychlostní internet.

Z provedeného hodnocení je zřejmé, že hlavní trendy stanovené v rámci zpracované socioekonomické analýzy PRKK stále přetrvávají. Karlovarský kraj se stále potýká s hlavními negativními trendy, kterými jsou:

- nepříznivá demografická situace v území jak z pohledu věkové, tak vzdělanostní struktury obyvatel;
- odliv mladých obyvatel a obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním do větších rozvojových center mimo kraj;
- nedostatečná vnější a vnitřní dostupnost kraje a jeho dílčích částí, která je způsobena nedokončeným napojením na páteřní dopravní osy a vnitřním rozdělením území na rozvojovou osu Karlovy Vary – Sokolov – Cheb a periferní oblasti;
- nízká ekonomická výkonnost kraje, nízká míra podnikavosti v území, nízký podíl firem s vyšší přidanou hodnotou a inovačních firem investujících do výzkumu a vývoje.

Zpracovaná socioekonomická analýza je velmi fragmentovaná, vybraná témata jsou řešena v několika dílčích kapitolách, což činí analýzu nepřehlednou. Doporučujeme proto v případě provádění aktualizací analýzy strukturu upravit například následovně:

- Demografický vývoj, struktura osídlení;
- Konkurenceschopnost a ekonomika regionu, včetně oblastí jako je cestovní ruch a lázeňství, věda, výzkum a inovace, lidské zdroje a zaměstnanost a transformace regionu;
- Školství a vzdělávací systém v kraji;
- Doprava a dopravní infrastruktura;
- Technická a informační infrastruktura;
- Životní prostředí;
- Zemědělství a lesnictví;
- Bezpečnost a krizové řízení včetně oblastí jako jsou sociálně vyloučené lokality;
- Veřejné služby a občanská vybavenost včetně oblastí jako je sociální oblast, zdravotnictví a dostupnost dalších veřejných služeb.

2.2 Nastavení vize a strategických cílů PRKK

PRKK obsahuje následující strategickou vizi:

Strategická vize Karlovarského kraje:

Karlovarský kraj, ekonomicky prosperující a transformující se region, otevřený vůči evropským výzvám a impulsům, poskytující svým obyvatelům prostor pro kvalitní život založený na atraktivních přírodních podmínkách a sociálně vstřícném prostředí.

Tato vize je v textu PRKK rozvedena do třech globálních cílů:

Globální cíle Karlovarského kraje:

- A. Růst ekonomické konkurenceschopnosti kraje
- B. Růst atraktivity kraje pro jeho obyvatele, investory a návštěvníky
- C. Intenzivnější přeshraniční a meziregionální vztahy

V rámci definice globálních cílů PRKK uvádí, že globální cíle znamenají, že růst konkurenceschopnosti a produktivity soukromého sektoru je klíčovým předpokladem hospodářského růstu kraje. Tento růst je základní a nezbytnou podmínkou toho, aby kraj byl přitažlivý pro současné i nové obyvatele, investory, návštěvníky. Globální cíl zároveň znamená, že bez zlepšení ekonomické konkurenceschopnosti se v současnosti špatné postavení kraje v České republice nemůže změnit a že hospodářský růst je první a nejdůležitější podmínkou jakéhokoliv rozvoje kraje v kterékoliv jiné oblasti. První dva globální cíle se tedy navzájem podmiňují: hospodářský rozvoj se odráží v životních podmínkách a v atraktivitě území a ty naopak přispívají k dalšímu ekonomickému růstu. Třetím globálním cílem kraj vyjadřuje nezbytnost využívat k dalšímu rozvoji hospodářství i ke zlepšení atraktivity kraje jeho již nyní dobré vztahy s německými a okolními regiony. Třetí globální cíl je tedy svým způsobem horizontálním cílem.

Pro naplnění globálních cílů PRKK stanovuje 8 prioritních oblastí (PO) a to:

- D. PO průřezová – Image regionu
- E. PO 1 - Hospodářsky prosperující a atraktivní region
- F. PO 2 - Lázeňství, cestovní ruch, kultura
- G. PO 3 - Vzdělávání a sport
- H. PO 4 - Sociální oblast a zdravotnictví
- I. PO 5 - Životní prostředí, zemědělství, energetika
- J. PO 6 - Doprava
- K. PO 7 - Správa, ochrana a rozvoj území

Pro každou prioritní oblast stanovuje PRKK několik specifických cílů (SC) a soubor opatření. Celkem PRKK obsahuje 37 specifických cílů a 119 opatření.

Popis specifických cílů a opatření pro každou oblast popisuje monitorovací indikátory, pokud byly pro daný cíl stanoveny, popis vlastního cíle a následně popis jednotlivých opatření pro naplnění daného cíle, obsahující základní popis obsahu opatření, typové aktivity pro jeho naplňování, odpovědné subjekty,

garanta, předpokládaný zdroj financování a monitorovací indikátory pro měření naplňování daného opatření, pokud byly stanoveny.

Text PRKK podrobněji jednotlivé globální cíle nespécifikuje ani neuvádí jejich podrobnější popis. Stejně tak nespécifikuje teorii změny pro jednotlivé cíle a návazné prioritní oblasti, tedy popis toho, jaké jsou předpokládané vazby mezi jednotlivými cíli či jakým způsobem či jakou měrou mají jednotlivé prioritní oblasti k plnění stanovených cílů přispívat. Globální cíle navíc nejsou kvantifikovány a pro měření není v indikátorové soustavě stanoven žádný indikátor, jehož průběžné sledování by umožňovalo posoudit, zda se stanovené cíle daří plnit, případně jakou měrou.

Pro účely hodnocení tak bylo jako první krok provedeno odvození teorie změny pro strategii PRKK počínaje globálními cíli až po jednotlivé prioritní oblasti, a to včetně popisu vzájemných vazeb jednotlivých cílů a předpokládané mechaniky, kterou by jednotlivé cíle měly přispět k plnění stanovených globálních cílů potažmo strategické vize.

Pro tento krok posloužil zejména popis jednotlivých prioritních os a zpracovaná socioekonomická analýza. Na základě posouzení těchto dvou vstupů byla odvozena následující teorie změny pro Globální a specifické cíle PRKK:

Aby se stal Karlovarský kraj ekonomicky prosperující transformující se region, poskytující svým obyvatelům prostor pro kvalitní život založený na atraktivních přírodních podmínkách a sociálně vstřícném prostředí předpokládá PRKK, že

- kraj je atraktivní pro investice přinášející činnosti s vysokou přidanou hodnotou, bez ohledu na to, zdali se bude jednat o místní firmy investující do moderních technologií, do nových činností, do nových výrobků a trhů a usilující o růst relativní přidané hodnoty (vztažené na zaměstnance, na jednotku obrátu apod.) nebo o nově přichozí investory, kteří budou přinášet činnosti s vyšší přidanou hodnotou, než je současný průměr kraje;
- v kraji budou vznikat nové firmy v moderních odvětvích nebo přispívající k modernizaci krajského hospodářství novými činnostmi, třeba i ve stávajících odvětvích, například prostřednictvím „smart specializace“; k rozvoji krajské ekonomiky mohou přispívat také firmy zakládáné v kraji lidmi odjinud, které sem přitáhne příznivé podnikatelské prostředí nebo know-how, které lze použít v nových oborech či na němž lze stavět moderní konkurenceschopnost;
- v kraji bude posilovat znalostní složka konkurenceschopnosti, konkurenceschopnost místních firem i nově přicházejících bude ve větší míře zakládána na inovacích a méně na ceně pracovní síly či dalších vstupů;
- kraj bude podporovat využití potenciálu cestovního ruchu a lázeňství včetně návazných odvětví jako jsou kreativní průmysly;
- aby byl kraj dostatečně atraktivní pro příchod nových firem a poskytoval vhodné podmínky pro rozvoj stávajících a vznik nových firem, bude kraj podporovat modernizaci vzdělávání na všech úrovních, která zajistí dostatek kvalifikované pracovní síly, zvýší podnikavost místních obyvatel a

zajistí atraktivitu kraje pro mladé lidi s cílem zamezení jejich odchodu do větších spádových center mimo kraj;

- všechny výše uvedené základní prvky se vzájemně podmiňují; aby byl kraj dostatečně atraktivní pro potenciální investory, případně pro příchod či vznik nových firem, je potřeba zajistit dostupnost kvalifikované pracovní síly; pro příchod mladých lidí do regionu, případně zamezení odlivu zejména mladých obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním je naopak potřeba zajistit dostatečnou nabídku atraktivních a dobře placených pracovních míst poptávajících pracovníky s vyšší kvalifikací; aktivita je proto potřeba realizovat souběžně, optimálně ve vzájemné návaznosti tak, aby vzdělávací systém reagoval nejen na stávající ale i potenciální budoucí poptávku na trhu práce a připravoval takovou pracovní sílu, kterou v regionu „chceme v budoucnu“ nikoliv pouze takovou, která v regionu chybí nyní;
- kromě zajištění dostatečné nabídky atraktivních pracovních míst je pro posílení atraktivity kraje potřeba zajistit realizaci následujících „průřezových témat“, která představují nezbytnou podmínku pro udržení stávajících a případné přilákání nových obyvatel do regionu;
 - dostupnost sociálních a zdravotních služeb na celém území regionu tak, aby byla dostupnost zajištěna i v periferních oblastech;
 - posilovat sociální stabilitu v regionu, aktivně podnikat kroky k snížení počtu sociálně vyloučených lokalit v kraji a podporovat rozvoj sportu, kultury a volnočasového vyžití;
 - podporovat ochranu životního prostředí a přírody a krajiny, včetně podpory oběhového hospodářství, zajištění zdrojů pitné vody, adaptaci kraje na klimatické změny, ochrany dobré kvality ovzduší a podpory EVVO tak, aby byla zachována vysoká kvalita životního prostředí v kraji, která slouží jako jeden z prvků pro rozvoj cestovního ruchu, ale též jako jeden z motivačních faktorů pro příliv mladých lidí do regionu;
 - podporovat udržitelné zemědělství a lesnictví zejména ve vztahu k podpoře ochrany přírody a krajiny a jako doplněk ekonomické stability zejména v periferních oblastech;
 - podporovat rozvoj a modernizaci technické, energetické a informační infrastruktury, včetně podpory využívání OZE tak, aby základní technická, energetická a informační infrastruktura byla dostupná na celém území kraje, aby odpovídala aktuálním požadavkům na rozvoj území a bezpečnost infrastruktury;
 - podporovat rozvoj dopravní infrastruktury s cílem zajištění efektivní dopravní dostupnosti a obslužnosti jak kraje jako celku, tak zejména periferních částí regionu, včetně rozvoje letiště Karlovy Vary, které hraje důležitou roli zejména pro rozvoj cestovního ruchu v kraji;
 - podporovat zvyšování efektivity veřejné správy a zlepšování dostupnosti veřejných služeb prostřednictvím aplikace moderních technologií, zavádění prvků eGovernmentu a principů Smart City na úrovni Krajského úřadu i jednotlivých měst a obcí v regionu s cílem zefektivnění poskytovaných služeb a jejich zpřístupnění obyvatelům mimo hlavní rozvojová centra kraje;

- podporovat zajištění základní občanské vybavenosti a bydlení v kraji jakožto prvku, který ovlivňuje kvalitu bydlení v regionu a tím i atraktivitu regionu pro potenciální nové i stávající obyvatele;
- podporovat a využívat nástroje koncepčního a strategického plánování pro plánování rozvoje území kraje, jeho jednotlivých obcí, včetně přípravy strategických projektů takovým způsobem, který zajistí maximální možný efekt realizovaných projektů pro rozvoj kraje;
- využívat pro rozvoj regionu, dostupnost služeb a řešení případných problémů možnosti spolupráce a koordinace se sousedními regiony jak v ČR, tak v sousedním Německu;
- podporovat zlepšení image regionu a zlepšení vztahu obyvatel k regionu s cílem změny vnímání kraje jako vhodného místa pro života prezentace silných stránek kraje namísto přetrvávajícího obrazu zničeného uhelného regionu.

Jednotlivé výše popsané prvky, přestože jsou popisovány samostatně, nelze ve skutečnosti oddělit a jsou navzájem různými vazbami a v různé míře propojeny. Například rozvoj znalostní složky ekonomiky, růst konkurenceschopnosti založené na inovacích není možný bez podnikavosti, bez schopnosti a cíleného úsilí lidí a firem se prosadit na trzích a v konečném důsledku expandovat nejen v Česku, ale také do zahraničí. Vznik nových firem předpokládá dostatek lidí, kteří jsou ochotni zakládat nové firmy, jít do s tím spojených nejistot, což je zvláště důležité v kraji, který má, jako většina „uhelných“ regionů, spíše „zaměstnaneckou kulturu“. Vznik nových činností s vyšší přidanou hodnotou, ať už ve stávajících firmách nebo spojených s příchodem investorů, předpokládá určitou dostupnost výzkumných kapacit, přestože často nejsou pro inovace nezbytné. Zamezit odlivu obyvatel zejména z periferních oblastí a podpořit příliv obyvatel s vyšším vzděláním není možné bez nabídky kvalitních pracovních míst, zajištění dostupnosti veřejných služeb, zajištění dostatečné dopravní obslužnosti a zajištění atraktivity měst a obcí v regionu atd.

V obecné rovině lze konstatovat, že strategická vize a z ní odvozené prioritní oblasti odpovídá výsledkům socioekonomické analýzy. Hlavním problémem je neexistence vnitřní teorie změny PRKK, která vede k nepřehlednosti a nedostatečné strukturovanosti strategie. Z popisu jednotlivých prioritních oblastí a specifických cílů není zřejmé, jak na sebe jednotlivé oblasti navazují, jak se vzájemně podmiňují a jak mají společně spolupůsobit k naplnění stanovené vize. Jednotlivé prioritní oblasti jsou navíc obsahově nevyvážené, v některých případech je navrhovaný postup popisován do velkého detailu, v jiném případě je popis pouze velmi obecný bez bližší specifikace, co přesně je očekáváno jako výstup dané aktivity a její přínos. Vybrané oblasti jsou navíc řešeny na více místech (např. propagace cestovního ruchu a propagace lázeňství) přestože z hlediska realizace se jedná téměř o totožné aktivity.

PRKK je zastřešující dokument, který by měl představovat nástroj pro řízení rozvoje kraje. Jeho cílem by proto nemělo být popisovat do velmi specifického detailu co se má v dané oblasti vykonat. Cílem by mělo být identifikovat které oblasti jsou z pohledu rozvoje kraje prioritní a stanovit „jaké kroky se mají na úrovni kraje učinit, aby byl rozvoj dané oblasti řízen / zajištěn co nejefektivněji“.

Doporučení pro úpravu nastavené strategie

Nastavená strategie reflektuje hlavní identifikované problémy či rozvojové příležitosti vzešlé ze zpracované socioekonomické analýzy. Struktura nastavené strategie je však nepřehledná, neobsahuje popis, jakým způsobem mají jednotlivé oblasti spolupůsobit a jakým způsobem mají přispět k naplnění stanovených cílů.

Strukturu strategie by bylo vhodné v případě budoucích aktualizací upravit se zaměřením na následující úpravy:

- v rámci prováděné úpravy struktury PRKK by bylo vhodné eliminovat duplicitní aktivity a strukturu jednotlivých priorit upravit tak, aby byla více srozumitelná; jako příklad lze uvést např. marketing cestovního ruchu a lázeňství, který je řešen v několika dílčích podoblastech dané priority a zároveň v průřezové prioritě, která se zaměřuje na image regionu; příkladem může být rovněž prioritní oblast Správa a ochrana území, která obsahuje aktivity zaměřené na rozvoj bydlení, bezpečnost a řízení rozvoje území, tedy 3 vzájemně nepříliš související oblasti apod.;

- jednotlivé cíle a návazné priority by měly obsahovat nejen popis cíle jakého chce prioritní opatření dosáhnout, ale též mechaniky, jakým způsobem má být cíle dosaženo a jakým způsobem předpokládáno, že budou opatření obsažená v jednotlivých prioritách přispívat k jeho naplnění a jakým způsobem budou k naplnění opatření přispívat jednotlivé navrhované typové aktivity. Např. pro zlepšení dopravy a dopravní obslužnosti je potřeba dobudovat základní páteřní napojení kraje na hlavní rozvojová centra mimo kraj ve směru Praha, Plzeň, Hof / Norimberk / Chemitz. Aby z tohoto napojení profitoval celý kraj, a nikoliv jen hlavní krajská spádová centra je potřeba zajistit vnitrokrajové napojení všech lokálních center (Aš, Kraslice, Nejdeč, Ostrov, Mariánské Lázně, Toužim) na hlavní spádová centra v kraji (Karlovy Vary, Sokolov, Cheb) a jejich vzájemné propojení a to nejen prostřednictvím kvalitní dopravní infrastruktury, ale i kvalitní veřejné hromadné dopravy, která zajistí, že budou všechna spádová centra dostupná v hlavních dojížděkových časech do xxx minut. Aktivity se proto zaměří zejména na dobudování páteřních tras napojujících region na okolní území, modernizaci hlavních vnitroregionálních tras, které napojují lokální centra na hlavní spádové oblasti v kraji a modernizaci a nastavení veřejné dopravy v kraji na takovou úroveň, která zajistí dostupnost spádových center v kraji ze všech obcí takovým způsobem v takovém čase, který bude pro obyvatele komfortní a bude přispívat k atraktivitě území;

- popis jednotlivých priorit a opatření by měl obsahovat nejen obecný popis, jaké aktivity jsou předpokládány, ale též bližší specifiky, aby bylo zřejmé, jaké podmínky musí realizované aktivity splňovat, aby bylo zajištěno, že přispějí k naplnění cíle. Tedy například, zda se mají realizované aktivity zaměřit na nějakou vybranou část území kraje, nebo např. na nějakou specifickou skupinu obyvatel či subjektů, které v kraji působí apod.;

- jednotlivá opatření by měla obsahovat a podporovat pouze takové aktivity, které mají prokazatelnou vazbu na naplnění stanovených cílů. PRKK by tak měl obsahovat pouze strategické a významné aktivity, které přinesou změnu v rozvoji regionu. Neměl by obsahovat běžné aktivity, které jsou realizovány i bez ohledu na to, zda jsou či nejsou v PRKK zahrnuty, u kterých není identifikována přímá vazba na stanovené

cíle. Například běžné opravy či drobné investice v obcích, které mají charakter běžné „údržby“ jako je např. úprava chodníků, veřejných prostranství apod. pokud se nejedná o větší či integrované projekty, které mají šanci situaci v dané obci výrazným způsobem změnit. To by v konečném důsledku mělo přispět k větší přehlednosti a srozumitelnosti PRKK, ale též k zjednodušení jeho řízení a průběžného monitorování plnění stanovených cílů.

Jako zjednodušený příklad můžeme použít již zmíněnou oblast dopravy. Globálním cílem je zvýšení atraktivity kraje, která povede k nárůstu firem s vyšší přidanou hodnotou působících v regionu a přílivu zejména mladých obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním do regionu. K tomu je potřeba jako jedna z dílčích prioritních oblastí kvalitní dopravní dostupnost a obslužnost regionu, zejména pak jeho spádových center, ve kterých firmy zpravidla sídlí a kam dojíždí většina obyvatel za prací. Popis daného opatření by pak měl obsahovat informaci, že aktivity, které k tomu budou přispívat a budou tedy v rámci daného opatření realizovány by měly splňovat následující kritéria:

- přispívat k napojení hlavních spádových center (Karlovy Vary, Sokolov, Cheb) na okolní regiony a vzájemné propojení těchto center;
- zajišťovat napojení lokálních center na tato hlavní spádová centra – budování, opravy a modernizace komunikací zajišťujících napojení lokálních center (Nejdek, Kraslice, Aš, Mariánské Lázně, Toužim) na hlavní krajská spádová centra;
- zajišťovat napojení ostatních obcí v kraji na lokální a hlavní spádová centra, a to přednostně v hlavních dojížděkových směrech ve kterých je z dat patrné že v daném směru dojíždí alespoň xxx obyvatel denně, případně v lokalitách, kde aktuálně bezpečné napojení zcela chybí nebo je v technickém stavu, který neumožňuje bezpečné dojíždění obyvatel;
- zajistit budování infrastruktury pro další alternativní druhy dopravy jako je cyklo doprava, a to zejména tam, kde s ohledem na strukturu dojížděky v území může tato infrastruktura pomoci ke zlepšení obslužnosti území – tedy např. budování cyklostezek napojujících obce na spádová centra a to pouze za předpokladu, že se součástí investice bude i budování hlídaných a bezpečných stání pro kola u hlavních dopravních uzlů a hlavních cílových destinací jako jsou školy, nemocnice, úřady, lokality s větší koncentrací zaměstnavatelů, obchodní centra apod., podpořeny budou primárně takové aktivity, které budou řešit komplexní vybudování infrastruktury tedy nejen cyklostezky, ale i návazných stání pro kola v cílových destinacích či hlavních dopravních uzlech;
- v oblasti podpory veřejné hromadné dopravy budou přednostně podpořeny aktivity zaměřené na propojení obcí na spádová centra v lokalitách, kde aktuální časová dostupnost veřejné hromadné dopravy přesahuje xx minut; cílem aktivit bude zajistit, aby každá obec disponovala v hlavních dojížděkových časech dostatečným počtem spojů odpovídajícím počtu dojíždějících a aby každá obec s počtem vyjíždějících do spádového centra nad 500 obyvatel denně bude disponovat minimálně jedním přímým spojením v hlavních časech využívaných pro dojížděku za zaměstnáním.

2.3 Hodnocení strategických cílů

2.3.1 PO - Průřezová oblast Image regionu

Jako první prioritní oblast stanovuje PRKK průřezovou oblast zaměřenou na zlepšení image kraje. Jedná se o prioritní oblast, která svým zaměřením ovlivňuje několik dalších specifických prioritních oblastí, které souvisí s image kraje a jeho vnímáním jak obyvateli ostatních krajů, návštěvníky, tak obyvateli, kteří v kraji žijí. Pro tuto oblast stanovuje PRKK strategický cíl: **Vybudovat silnou značku regionu, zvýšit atraktivitu kraje nejen pro obyvatele, ale také návštěvníky, podnikatele a investory.**

Pro splnění stanoveného strategického cíle stanovuje 2 dílčí specifické cíle:

- **Specifický cíl A Nová image regionu**

Cíl směřuje zejména k podpoře vytvoření pozitivní image Karlovarského kraje, a to s využitím jednotné komunikace kraje navenek i uvnitř regionu. Součástí je vytvoření synergie již existujících značek a jejich relevantní používání s ohledem na cílové skupiny. Cílem je využít přednosti a potenciál kraje a představit ho jako ideální místo pro dobrý život obyvatel a podnikání jednotlivců i firem.

- **Specifický cíl B Patriotismus a aktivní občanská společnost**

Cílem je podpora zdravého patriotismu a emotivního vztahu k místu, odkud lidé pocházejí, kde žijí, pracují a podnikají a zároveň motivace zdejších obyvatel k účasti na společenském životě. Je tedy nutné využít angažovanosti místních obyvatel/komunit/spolků a podpořit jejich aktivity – finančně, organizačně a formou propagace. Realizace aktivit občanů v rámci místních komunit, kulturních či společensky prospěšných akcí zároveň povede ke zvýšení kvality života v regionu a vytvoří podmínky pro aktivitu dalších.

Regionální identitu je přitom třeba budovat skrze prohloubení znalosti a povědomí o regionu (a jeho přednostech). Ta může být podpořena nejen aktivitami vzdělávacích/paměťových institucí, NNO, firem a dalších regionálních hráčů, ale i marketingovými nástroji.

2.3.1.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

PRKK pro řešenou prioritní oblast neobsahuje výslovný popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. Teorie změny byla tedy odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v průřezové oblasti Image regionu.

Karlovarský kraj byl historicky vnímán jako region, který je postižen těžbou uhlí a souvisejícím průmyslem, regionem se zničeným životním prostředím, špatnou kvalitou ovzduší a dalšími negativními aspekty, které výrazně ovlivňovaly kvalitu života v regionu. Tato charakteristika regionu však již neplatí, kvalita životního prostředí je v kraji velmi dobrá, těžba uhlí prochází systematickým útlumem a krajina zničená těžbou prochází rekultivacemi, které jsou často směřovány na vytváření nových rekreačních oblastí jako je např. jezero Medard. Přesto je kraj stále vnímán jako "postižený region" s nízkou kvalitou života, což výrazně ovlivňuje ochotu zejména mladých lidí žít v regionu a následně všechny související oblasti, neboť

nedostatek mladých obyvatel ovlivňuje dlouhodobý demografický vývoj, ten ovlivňuje nedostatek kvalifikované pracovní síly, a to vede k nižšímu zájmu firem o lokalizaci v regionu. I zdánlivě zanedbatelná oblast, jakou image regionu je, tak výrazně ovlivňuje schopnost regionu se dále rozvíjet.

Podobnou problematikou je pak oblast patriotismu a vztahu místních obyvatel k regionu. Region je z velké části tvořen příhraniční oblastí s Německem, které bylo historicky osídleno zejména německým obyvatelstvem. To však bylo po 2. světové válce z velké části odsunuto a opuštěné obce byly dosídleny obyvateli z národnostních menšin a přistěhovalci z celé České republiky. Tato skutečnost vedla ke zpřetrhání vazeb mezi obyvateli a regionem, ztrátě sounáležitosti obyvatel s regionem, ve kterém žijí a tím i ochotě obyvatel spolupodílet se na rozvoji regionu a péči o kulturní tradice a kvalitu života v obcích v kraji. Teorie změny prioritní oblasti proto předpokládá, že aby byl kraj konkurenceschopný region, atraktivní pro stávající i nové obyvatele, bude kraj z pohledu image a vztahu obyvatel k regionu:

- vnímán jako region, který se úspěšně vypořádal s transformací z uhelného regionu, který využil proces transformace pro vytvoření nových pracovních možností v perspektivních oborech s vysokou přidanou hodnotou;
- vnímán jako region, který nabízí kvalitní podmínky pro život, a který využívá kvalitní životní prostředí pro rozvoj tradice lázeňství a cestovního ruchu;
- představovat region, kde se lidé aktivně zapojují do místních kulturních a společenských aktivit a aktivně přispívají k udržování a rozvíjení regionálních tradic a rozvoji spolkového života v obcích.

Pro naplnění uvedené strategie / teorie změny navrhuje PRKK 2 specifické cíle a 4 opatření v následujícím členění:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Image regionu

Specifické cíle priority	Opatření
A. Nová image regionu	A.1 Zajištění a podpora podmínek pro marketing regionu
	A.2 Vytvoření a budování značky regionu (brandbuilding)
B. Patriotismus a aktivní občanská společnost	B.1 Systematická a dlouhodobá podpora identifikace obyvatel s regionem
	B.2 Podpora občanských aktivit

Strategii lze v tomto ohledu považovat za odpovídající uvedené teorii změny. Za nedostatek lze považovat skutečnost, že jednotlivé dílčí cíle nejsou blíže specifikované ani kvantifikované (například stanovení jaký podíl obyvatel by měl po skončení realizace hodnotit kraj jako místo vhodné pro život, jaká míra zapojení obyvatel do místních společenských akcí by měla být dosažena apod.).

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.1.2 Specifický cíl A Nová image regionu

Cíl směřuje zejména k podpoře vytvoření pozitivní image Karlovarského kraje, a to s využitím jednotné komunikace kraje navenek i uvnitř regionu. Součástí je vytvoření synergie již existujících značek a jejich relevantní používání s ohledem na cílové skupiny. Cílem je využít přednosti a potenciál kraje a představit ho jako ideální místo pro dobrý život obyvatel a podnikání jednotlivců i firem.

Opatření A.1 Zajištění a podpora podmínek pro marketing regionu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
vytvoření regionálního týmu pro marketing a jeho usazení v regionální struktuře	V rámci opatření proběhlo ustanovení týmu, zpracování dvou marketingových strategií, zpracován komunikační plán a realizována zakázka na webové stránky kraje, v roce 2023 byla ustavena Marketingová platforma pro zapojení dalších subjektů v kraji do realizace strategií
zřízení rozpočtového nástroje/fondu na financování marketingových aktivit regionu	
podpora činnosti a rozšiřování platformy pro marketing	
pravidelné měření image atributů Karlovarského kraje (monitorování hodnoty značky)	Nebylo realizováno, je v plánu pro rok 2026

Opatření A. 2 Vytvoření a budování značky regionu (brandbuilding)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
vytvoření/modifikace existujícího loga s ohledem na definovanou identitu značky, společně s vytvořením jeho vizuální identity a pravidel užití	Marketingové strategie byly zpracovány, rovněž byla zpracována dílčí analýza hodnotící bariéry pro návrat vysokoškolsky vzdělaných lidí do Karlovarského kraje a analýza Marketingové prostoru. Byl zpracován marketingový plán a nastaveny hodnotící parametry
nastavení marketingové strategie a její pravidelná aktualizace	
vytvoření marketingového plánu vč. komunikačního plánu	
nastavení klíčových hodnotících parametrů k měření hodnoty značky	

Obě opatření jsou průběžně realizována v souladu s nastavenou strategií. Průběžné vyhodnocení dopadů dosavadních marketingových aktivit je naplánováno na rok 2026 což odpovídá termínu od realizace cca 2,5 roku. Odstup cca 2 roky lze považovat v oblasti marketingu za adekvátní, neboť dopad opatření není okamžitý a projevuje se až v delším časovém horizontu. V návaznosti na zpracovaný marketingový a komunikační plán na rok 2023 byla realizována kampaň Živý kraj a Žijeme regionem, která se zaměřuje na prezentaci regionu jakožto lázeňské a wellness destinace a prezentace kraje jako regionu vhodného pro

práci a život. Obě kampaně odpovídají stanoveným cílům a je proto možné konstatovat, že realizace opatření probíhá v souladu se stanovenými cíli. Případné doporučení tak lze směřovat zejména k větší konkretizaci cílů do měřitelné podoby – viz kapitola 3 Zhodnocení indikátorové soustavy.

Specifický cíl je nastaven adekvátně a odpovídá hlavnímu cíli prioritní oblasti. Z dostupných informací lze předpokládat, že nastavená opatření budou k stanovenému cíli přispívat dostatečnou měrou. Pro větší efektivitu realizovaných aktivit lze doporučit zpřesnění jednotlivých stanovených cílů a opatření tak, aby z jejich popisu bylo zřejmé, jakým způsobem mají přispívat k naplnění strategického cíle prioritní osy a jaké podmínky musí realizované aktivity splňovat, aby došlo k naplnění stanovených cílů.

2.3.1.3 Specifický cíl B Patriotismus a aktivní občanská společnost

Cílem je podpora zdravého patriotismu a emotivního vztahu k místu, odkud lidé pocházejí, kde žijí, pracují a podnikají a zároveň motivace zdejších obyvatel k účasti na společenském životě. Je tedy nutné využít angažovanosti místních obyvatel/komunit/spolků a podpořit jejich aktivity – finančně, organizačně a formou propagace. Realizace aktivit občanů v rámci místních komunit, kulturních či společensky prospěšných akcí zároveň povede ke zvýšení kvality života v regionu a vytvoří podmínky pro aktivitu dalších.

Regionální identitu je přitom třeba budovat skrze prohloubení znalosti a povědomí o regionu (a jeho přednostech). Ta může být podpořena nejen aktivitami vzdělávacích/paměťových institucí, NNO, firem a dalších regionálních hráčů, ale i marketingovými nástroji.

Opatření B. 1 Systematická a dlouhodobá podpora identifikace obyvatel s regionem	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podpora a budování sítě ambasadorů	Realizováno, do kampaně je zapojeno 15 ambasadorů
výchova k patriotismu na školách, využití kulturních, sportovních a paměťových institucí ve vzdělávání (formou projektů, besed, publikací, vzdělávacích workshopů, soutěží, exkurzí, dnů otevřených dveří apod.)	Proběhlo několik akcí zaměřených na prezentaci institucí jako je Krajský úřad, pokračuje realizace kampaně Žijeme regionem, která je zaměřena mimo jiné na prezentaci místních firem, regionální produkty, kulturní památky apod. v roce 2022 proběhla online kampaň zaměřená na studenty a volný čas, v roce 2023 se kraj zapojil do aktivity Maker Fair a proběhla realizace několika akcí jako např. Den cyklostezky Ohře apod.
aktivity ke zvýšení povědomí o místních firmách, regionálních produktech a značkách, zdejších přírodních a kulturních památkách apod.	
pokračování kampaně Žijeme regionem	Probíhá

Opatření je z velké části realizováno. Ze všech vhodných aktivit je však systematicky realizována zejména marketingová kampaň. Ostatní aktivit jako pořádané dny otevřených dveří a různé workshopy jsou realizovány v poměrně izolované podobě, nikoliv jako systematický plán pro vzdělávání a osvětu na školách tak jak bylo v rámci opatření plánováno. Tento typ aktivit by bylo vhodné rozšířit, stejně jako aktivity zaměřené na besedy, tvorbu publikací o kraji a jeho unikátech apod., tak aby docházelo k cílenému systematickému budování patriotismu napříč regionem.

Doporučení i zde směřuje rovněž do nastavení kvantifikovatelných kvalitativních indikátorů bez kterých průběžné plnění stanovených cílů nelze objektivně vyhodnotit. PRKK obsahuje zejména výstupové indikátory v podobě zapojených počtu ambasadorů, nebo např. výstupové/výsledkové indikátory v podobě monitoringu dosahu kampaně na sociálních sítích. Tyto indikátory však neobsahují žádnou informaci o kvalitativní změně v podobě změny vnímání kraje, v podobě zvýšení povědomí obyvatel např. o kulturních a historických tradicích v kraji, nebo např. o významných firmách či známých osobnostech pocházejících z kraje.

Opatření B. 2 Podpora občanských aktivit	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podpora kulturních, sportovních a občanských aktivit/podpora aktivit občanských iniciativ a spolků, komunitních a kulturních aktivit – finančně, organizačně a formou propagace	Opatření má úzkou provázanost na předchozí opatření zejména na aktivity jako je kampaň Žijeme regionem. Podpora na lokální úrovni je realizována zejména grantovými programy Karlovarského kraje na podporu kulturních aktivit, případně Programu na podporu sportovních akcí
zapojení místních podnikatelů, neziskových organizací, významných stakeholderů, samospráv, škol a školských zařízení do realizace kulturních a sportovních akcí, festivalů, trhů, komunitních aktivit jako součásti budování image regionu	
aktivity ke zvýšení povědomí o místních tradicích, jejich oživování a udržování, vytváření tradic nových	

Opatření z části probíhá. Jednotlivé aktivity však nejsou propojeny do systematické podpory občanských aktivit, které by směřovaly ke zvýšení sounáležitosti obyvatel s krajem. Aktivity by v tomto ohledu bylo vhodné více systematizovat a provázat s předchozím opatřením, které mělo obsahovat tvorbu publikací, propagačních brožur a dalších materiálů, které následně mohou být použity pro vzdělávání a šíření informací o historii kraje, jeho kulturních a historických tradicích apod. Vhodným typem aktivit je rovněž pořádání např. akcí typu „den s regionem“, který by systematicky v jednotlivých částech kraje prezentoval tamní památky, zajímavosti, úspěšné firmy, obyvatele apod. kombinací různých aktivit jako jsou např. přednášky, prezentace, turistické výlety pro místní obyvatel po památkách a zajímavostech, dny otevřených dveří ve firmách apod.

Specifický cíl jako takový je nastaven adekvátně. U jednotlivých aktivit však není specifikováno, jaké podmínky musí splňovat pro zajištění naplnění stanoveného cíle. V rámci realizace tak dochází k podpoře aktivit, jejichž přínos pro naplnění cíle je hodnocen jako omezený, neboť podporované aktivity nejsou systematicky vybírány podle míry jejich přispění k danému cíli.

2.3.2 PO 1 - Hospodářsky prosperující a atraktivní region

Jako druhou prioritní oblast stanovuje PRKK prioritní oblast Hospodářsky prosperující a atraktivní region. Pro tuto oblast stanovuje PRKK strategický cíl: **Karlovarský kraj jako ekonomicky silný a dynamicky se rozvíjející region, s vysokou životní úrovní srovnatelnou s nejvyspělejšími regiony ČR, podporující podnikavost, vznik a rozvoj malých, středních, inovativních firem, zvyšující objem investic s vyšší přidanou hodnotou a s ochotou investovat do výzkumných a vývojových aktivit.**

Pro splnění stanoveného strategického cíle stanovuje 3 dílčí specifické cíle:

- **Specifický cíl 1.1.1 Podnikání a inovace**

Cíl je zaměřen na rozvoj firemního sektoru a podporu stávajících klíčových investorů na straně jedné a na vytváření podmínek pro příchod nových investorů a vznik nových firem na straně druhé.

Pro rozvoj podnikatelského prostředí v kraji je důležité zlepšovat institucionální podmínky, nabízet širokou škálu služeb (pro zájemce o podnikání, pro začínající podnikatele, malé firmy, potenciální investory, zasedlé investory ad.) a zajistit kvalitní a kapacitní podnikatelskou infrastrukturu v podobě podnikatelských inkubátorů, podnikatelských nemovitostí, využití brownfields pro podnikatelské účely apod.

- **Specifický cíl 1.1.2 Výzkum, vývoj a inovace**

Cílem je podpořit a nastartovat přechod ekonomiky k novým odvětvím a oborům s vyšší přidanou hodnotou a kvalifikační náročností. Pro zvýšení intenzity a rozsahu vědy a výzkumu (VaV) ve firmách a zvýšení celkové inovační a následně ekonomické výkonnosti kraje budou podporovány produktivní investice malých a středních podniků do výzkumu, vývoje a inovací (VaVal), rozvoj infrastruktury VaVal a souvisejících služeb a činnost a kapacity výzkumných týmů.

Vzhledem ke stávající struktuře a zaměření firem v Karlovarského kraje a jejich VaVal potenciálu se pro aplikaci výsledků výzkumu do praxe a transfer know-how do kraje jeví jako zásadní navázání spolupráce mezi různými aktéry inovační infrastruktury s výzkumnými institucemi a VŠ z ostatních krajů či zahraničí. Důležitou součástí je přitom i osvěta místních firem a podnikatelů ohledně role a významu VaVal pro růst a konkurenceschopnost.

- **Specifický cíl 1.1.3 Kvalifikované lidské zdroje**

Pro ekonomický rozvoj kraje je nutné zajistit dostatek lidských zdrojů dobře připravených pro profese, které odpovídají současnému i budoucímu trhu práce.

Opatření jsou provázána s opatřeními v oblasti profesní přípravy pracovní síly v PO Vzdělávání, nicméně tato nemůžou zůstat osamocena. Je třeba se zaměřit na intervence ke zlepšení kvalifikační a věkové struktury obyvatel, podporu širší nabídky lepších pracovních příležitostí v soukromé i veřejné sféře a na nastavení vhodných nástrojů vedoucích k získávání požadované pracovní síly a stabilizaci personálních kapacit ve vybraných profesích.

Pro zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel hraje nezastupitelnou roli vedle školství aktivní politika zaměstnanosti a služby úřadů práce, stejně jako strategie jednotlivých firem a firemní kultura, nabídka poradenství, dalšího a celoživotního vzdělávání (CŽV) atd. Důležitá je proto spolupráce všech regionálních aktérů, která se vztahuje k lidským zdrojům, např. prostřednictvím fungující platformy Pakt zaměstnanosti. Pro zacílení intervencí a nastavení je pak třeba sběr a práce s daty.

2.3.2.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

PRKK ani pro druhou prioritní oblast neobsahuje výslovný popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. Teorie změny byla tedy odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v prioritní oblasti Hospodářsky prosperující a atraktivní region.

Jestliže má Karlovarský kraj směřovat k cíli, který je v PRKK vyjádřen jako „...ekonomicky silný a dynamicky se rozvíjející region, s vysokou životní úrovní srovnatelnou s nejmypělejšími regiony ČR...“, musí dlouhodobě růst rychleji, než je průměr České republiky, aby se z posledních míst v žebříčku krajů ČR podle příjmů, mezd či HDP postupně posunoval výše, či lépe, aby se jeho odstup od vedoucích krajů ČR postupně snižoval, bez ohledu na pořadí v žebříčku krajů, které je méně důležité než skutečný rozdíl v hospodářské výkonnosti.

Záměr dlouhodobého hospodářského růstu kraje má být podle programu rozvoje a v souladu s jeho intervenční logikou dosahován tím, že

- kraj bude atraktivní pro investice přinášející činnosti s vysokou přidanou hodnotou, bez ohledu na to, zdali se bude jednat o místní firmy investující do moderních technologií, do nových činností, do nových výrobků a trhů a usilující o růst relativní přidané hodnoty (vztažené na zaměstnance, na jednotku obrátu apod.) nebo o nově přichozí investory, kteří budou přinášet činnosti s vyšší přidanou hodnotou, než je současný průměr kraje;
- podmínkou těchto investic je, jak vyplývá z PRKK, aby také tvořily dostatek kvalifikovaných, lépe placených pracovních míst, která budou nabízena nejen lidem v kraji, ale také budou přitahovat vzdělané, kvalifikované lidi odjinud; to samozřejmě znamená, že nová pracovní místa sama o sobě nestačí, kraj musí být přitažlivý také v jiných ohledech a musí nabízet kvalitní, atraktivní životní podmínky, včetně například veřejných služeb;
- v kraji budou vznikat nové firmy zakládáné lidmi zde žijícími či subjekty zde působícími; bude se jednat o firmy v moderních odvětvích nebo přispívající k modernizaci krajského hospodářství novými činnostmi, třeba i ve stávajících odvětvích, například prostřednictvím „smart specializace“; k rozvoji krajské ekonomiky mohou přispívat také firmy zakládáné v kraji lidmi odjinud, které sem přitáhne příznivé podnikatelské prostředí nebo know-how, které lze použít v nových oborech či na němž lze stavět moderní konkurenceschopnost;

dílčí podmínkou vzniku nových firem, kromě atraktivnosti podnikatelského prostředí v kraji, je také růst podnikavosti, rostoucí ochota lidí v kraji podnikat, zakládat nové firmy, zkusit se prosadit v podnikání apod.;

- v kraji bude posilovat znalostní složka konkurenceschopnosti, konkurenceschopnost místních firem i nově přicházejících bude ve větší míře zakládána na inovacích a méně na ceně pracovní síly či dalších vstupů; přestože pro inovace mohou být důležité výzkumné aktivity, v nichž je kraj spíše slabý, výzkum není pro inovace nezbytný a v mnoha oborech tvoří jen velmi malou část inovačního úsilí.

Výše uvedené tři cesty k transformaci, modernizaci a posílení krajského hospodářství, přestože jsou popisovány samostatně, nelze ve skutečnosti oddělit a jsou navzájem různými vazbami a v různé míře propojeny. Například rozvoj znalostní složky ekonomiky, růst konkurenceschopnosti založené na inovacích není možný bez podnikavosti, bez schopnosti a cíleného úsilí lidí a firem se prosadit na trzích a v konečném důsledku expandovat nejen v Česku, ale také do zahraničí. Vznik nových firem předpokládá dostatek lidí, kteří jsou ochotni zakládat nové firmy, jít do nejistot s tím spojených, což je zvláště důležité v kraji, který má, jako většina „uhelných“ regionů, spíše „zaměstnaneckou kulturu“. Vznik nových činností s vyšší přidanou hodnotou, ať už ve stávajících firmách nebo spojených s příchodem investorů, předpokládá určitou dostupnost výzkumných kapacit, přestože často nejsou pro inovace nezbytné. Výše uvedený popis je tedy oddělený pouze formálně, ve skutečnosti jsou ony tři cesty vždy určitým způsobem přinejmenším částečně provázány.

Pro naplnění uvedené strategie / teorie změny navrhuje PRKK 3 specifické cíle a 10 opatření v následujícím členění:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Hospodářsky prosperující a atraktivní region

Specifické cíle priority	Opatření
1.1.1 Podnikání a inovace	1.1.1.1 Podpora a rozvoj podnikání, podnikavosti a vzniku nových firem
	1.1.1.2 Podpora rozvoje podnikatelské infrastruktury a podnikatelských nemovitostí
	1.1.1.3 Atraktivní prostředí a kvalitní služby pro investory
	1.1.1.4 Podpora zavádění nových trendů
1.1.2 Výzkum, vývoj a inovace	1.1.2.1 Podpora výzkumných organizací a výzkumných týmů
	1.1.2.2 Podpora rozvoje VaV infrastruktury
1.1.3 Kvalifikované lidské zdroje	1.1.3.1 Zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel
	1.1.3.2 Ziskávání a stabilizace pracovních sil ve vybraných profesích/oborech

Strategii lze v tomto ohledu považovat za odpovídající uvedené teorii změny a reflektující hlavní poznatky ze socioekonomické analýzy. Dílčí nedostatky se týkají spíše jednotlivých opatření a jsou popsány v následujícím textu.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.2.2 Specifický cíl 1.1.1. Podnikání a inovace

SC je zaměřen na rozvoj firemního sektoru a podporu stávajících klíčových investorů na straně jedné a na vytváření podmínek pro příchod nových investorů a vznik nových firem na straně druhé.

Pro rozvoj podnikatelského prostředí v kraji je důležité zlepšovat institucionální podmínky, nabízet širokou škálu služeb (pro zájemce o podnikání, pro začínající podnikatele, malé firmy, potenciální investory, zasedlé investory ad.) a zajistit kvalitní a kapacitní podnikatelskou infrastrukturu v podobě podnikatelských inkubátorů, podnikatelských nemovitostí, využití brownfields pro podnikatelské účely apod.

Výsledkem intervencí, kterým by mělo být posuzováno, zdali bylo dosaženo tohoto specifického cíle, by s ohledem na specifický cíl a teorii změny měl být vznik nových firem v moderních odvětvích, růst firem, které budou veřejnými intervencemi podporovány a příchod nových investorů či další investice současných podniků do aktivit s vysokou přidanou hodnotou.

Opatření - 1.1.1.1 Podpora a rozvoj podnikání, podnikavosti a vzniku nových firem	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Poradenské služby pro začínající podnikatele a zájemce o podnikání	inovační a kreativní vouchery Time4business
Zvyšování kompetencí k podnikavosti a motivace obyvatel kraje k podnikání	Podnikatelská ambulance Rozjed' business
Podpora financování pro začínající podnikatele (např. formou voucherů, revolvingových nástrojů ad.)	inovační vouchery kreativní vouchery startovací vouchery vouchery pro podnikatele
Podpora činnosti agentur a jejich personálních kapacit zřízených za účelem podpory rozvoje podnikání v kraji	financování KIC KK/KARP
Rozvoj partnerství a spolupráce mezi firmami (síťování, klastry, společná prezentace/propagace/podpora exportu ad.)	Karlovarský BYZNYS MIXER 2023
Sdílené kapacity pro průmyslový výzkum, vývoj a inovace, partnerství pro transfer know-how	Nenaplněno
Mapování inovačního prostředí a potřeb firem	průběžně realizace prostřednictvím KIC KK/KARP jako součást Smart Akcelérátoru

Výše uvedené aktivity jsou svázány s činností Karlovarské agentury rozvoje podnikání/nově Krajského inovačního centra Karlovarského kraje (KIC KK/KARP), které představuje hlavní nástroj krajské samosprávy pro realizaci výše uvedeného (a dalších) opatření nebo jsou realizovány prostřednictvím dalších subjektů. V oblasti služeb se KIC KK/KARP soustřeďuje převážně na aktivity podporující podnikavost a iniciující vznik nových firem s nejdůležitější cílovou skupinou studentů středních škol a na financování poradenství podnikatelům formou voucherů.

Přestože nástroje pokrývají různé oblasti či potřeby podnikatelů – inovace, kreativní činnosti, zahájení podnikání, přípravu na podnikání, působí fragmentovaně, nikoliv jako součást uceleného programu či systému podpory, který by nabízel služby podnikům a podnikatelům v různé fázi vývoje, v nejlepším případě na sebe navazující. To je patrně dáno mimo jiné finančním omezením KIC KK/KARP a velikostí programů, které neumožňují budovat dlouhodobý systém podpory podnikavosti a podnikání, jaký funguje v některých jiných krajích (Jihomoravský, Moravskoslezský apod.).

Výše uvedené omezení KIC KK/KARP překonává spoluprací s dalšími subjekty podnikatelského a inovačního systému v kraji, zejména s centrem INION (Time4Business, Podnikatelská ambulance, Karlovarský Business Mixer) a Krajskou hospodářskou komorou (Rozjed' business), které doplňují škálu služeb a nástrojů podporujících podnikání. KIC KK/KARP se soustřeďuje zejména na iniciaci a motivaci k podnikání a na finanční podporu poradenství formou krajských voucherů nebo voucherů realizovaných jako součást programu OP ST, INION a KHK KV poskytují kromě služeb na počátku podnikání a iniciačních konzultací také služby pro rozvoj podnikání (inkubace začínajících firem, různé druhy specializovaného poradenství).

Z logiky intervencí vyplývá, že toto opatření je klíčovým pro oblast vzniku nových firem a rozvoje/růstu firem stávajících. Typové aktivity dosud v tomto opatření uskutečňované jsou však stále spíše menšího rozsahu či jednorázové, netvoří ucelený systém, který by umožňoval systematicky a dlouhodobě vyhledávat klienty (budoucí podnikatele, růstové či rychle rostoucí firmy) a systematicky s nimi pracovat s cílem dovést je k expanzi na nové trhy a k růstu. Toto omezení je dáno několika faktory: (1) finanční kapacita KIC KK/KARP je malá a jeho činnost je převážně projektově financovaná z vnějších zdrojů, krajské prostředky věnované na tuto oblast jsou omezené, proto je obtížné či nemožné vybudovat dlouhodobě realizované programy dostatečného rozsahu, (2) přestože v kraji působí několik institucí, jejichž posláním je podpora podnikání a rozvoje firem, jejich kapacity jsou omezené a spolupráce převážně založená ad hoc na projektovém základu, (3) přestože v kraji byly v minulosti z národních zdrojů podpořeny projekty vzniku podnikatelské infrastruktury, v současnosti jsou moderní prostory podnikatelských nemovitostí, v nichž jsou současně poskytovány různorodé podnikatelské služby, výjimečné.

Opatření je **v zásadě navrženo správně, za předpokladu, že bude chápáno (včetně typových aktivit) v logice teorie změny**, která je popsána výše, tedy jako součást dalších opatření, nikoliv izolovaně. Doporučujeme zjednodušit typovou aktivitu „Podpora financování...“ tak, že se vypustí revolvingové nástroje, které jsou pro kraj nevhodné, a ponechají se vouchery, které představují podporu financování za předpokladu, že příjemce má určitou volnost, na jaký typ výdaje peníze použije.

Doporučujeme výrazně posílit financování KIC KK/KARP, které bude doprovázeno (podmíněno) zadáním KIC KK/KARP realizovat **systematické, dlouhodobé programy podpory podnikání, a to ve třech směrech:** (1) na sebe navazující programy podporující vznik a růst firem (počátek podnikání, včetně osvěty a motivace k podnikání, inkubaci, růst), (2) programy zaměřené na firmy v různých fázích životního cyklu, zaměřené na podporu vzniku nových produktů, adopci technologií, vstupu na nové trhy (vč. geografických), vývoje nových technologií a (3) specifické programy oborově zaměřené a vybrané domény, podle strategie RIS3.

Opatření 1.1.1.2 - Podpora rozvoje podnikatelské infrastruktury a podnikatelských nemovitostí	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Připravenost kvalitních průmyslových ploch	přehled ploch a objektů na portále CzechInvestu Investiční příležitosti
Pro-podnikatelská infrastruktura	výstavba KIC
Podnikatelské inkubátory, inovační centra, podnikatelská poradenská centra, sdílené prostory, řemeslné inkubátory, Fab-Lab apod., vč. poskytování kvalitních a odpovídajících služeb	
Specializované nemovitosti	
Podpora budování vědecko-technologických parků, kancelářských parků, logistických parků apod.	Nenaplněno
Revitalizace brownfields na podnikatelské nemovitosti (vč. např. práce s databází brownfields a podněcování investorů k revitalizaci brownfields, řešení vlastnických vztahů apod.)	Nenaplněno (pracovní skupina RSK Karlovarského kraje Regionální brownfieldová jednotka proběhlo jednou a žádná zjevná činnost s výstupy v připravených brownfieldech se nevyvíjí)

Jak vyplývá z popisu teorie změny, rozvoj podnikatelské infrastruktury a budování podnikatelských nemovitostí má smysl za předpokladu, je-li infrastruktura doprovázena podnikatelskými službami. Podnikatelské nemovitosti a infrastruktura bez služeb mají smysl v případech, kdy je na trhu obecný nedostatek prostor, což není případ Karlovarského kraje. Pro naplnění cíle dané prioritní oblasti je zapotřebí vzniku specializovaných podnikatelských nemovitostí se silným institucionálním zázemím, jejichž posláním bude vyvíjet aktivity podporující transformaci a modernizaci hospodářství.

Jak vyplývá z přehledné tabulky výše, kraj se soustředil v prvních letech realizaci PRKK na budování Karlovarského inovačního centra (KIC). Toto centrum po dokončení bude nabízet služby prostřednictvím KIC KK/KARP a ve spolupráci s dalšími organizacemi v kraji i mimo kraj. Pokud se podaří činnost KIC rozvíjet

a rozšiřovat služby do systému dlouhodobé práce s klienty a bude-li KIC ve spolupráci s dalšími subjekty v kraji jedním z jader rozvíjejícího se inovačního ekosystému, bude významná část tohoto opatření pro programové období 2021-2027 naplněna. To bude záležet, jak uvedeno výše, na rozvíjení služeb, které bude KIC KK/KARP nabízet a na rozsahu nástrojů, které bude KIC KK/KARP používat.

Nenaplnění typové aktivity „vědecko-technické parky, kancelářské parky, logistické parky“ nelze považovat za nedostatek, neboť v současnosti je pro kraj nejdůležitější soustředit se na úspěšné vybudování a rozvíjení činnosti KIC, mimo jiné i proto, že Karlovarský kraj je téměř posledním krajem v ČR bez krajského inovačního centra. Doporučujeme tuto typovou aktivitu vyřadit.

Za specializovanou podnikatelskou infrastrukturu lze považovat i některé další projekty v kraji vzniklé z jiných iniciativ než krajské (např. podnikatelský inkubátor KANOV, Coworking 653ka v Horním Slavkově, inovační centrum INION), avšak jedná se o zařízení, která mají různá omezení ve srovnání s plánovanou nabídkou komplexních služeb KIC.

Aktivity „kvalitní průmyslové plochy“ pro investory“ a „revitalizace brownfieldů“ lze považovat za v současnosti málo přínosné k naplnění cíle transformace a modernizace hospodářství. Průmyslové plochy odkazují na databázi CzechInvestu Investiční příležitosti, která existuje na národní úrovni a není přímo svázána s krajem, brownfieldovou iniciativu se nepodařilo zahájit. Některé dílčí informace ze setkání s investory ukazují, že dostupnost průmyslových ploch pro investory, ať už stávající nebo nově přichozí, není kritickou překážkou získávání investorů. Malý důraz kladený na tyto dvě typové aktivity (průmyslové plochy a brownfieldy) proto nelze považovat za významný nedostatek při dosahování cíle prioritní oblasti.

Opatření je **v zásadě navrženo správně, za předpokladu, že bude chápáno (včetně typových aktivit) v logice teorie změny**, která je popsána výše. Pro úspěch opatření je klíčovou podmínkou rozvoj široké škály podnikatelských služeb KIC KK v nově vybudovaném inovačním centru. **Bez návazných, dlouhodobě zaměřených a systematicky postupně budovaných programů služeb KIC podnikatelům v KIC i mimo ně, které jsou stručně uvedeny v předchozím doporučení, bude investice do inovačního centra málo účinná či neúčinná.**

Doporučujeme zjednodušit typovou aktivitu „Podpora rozvoje podnikatelské infrastruktury ...“ tak, že se vypustí vědecko-technické, kancelářské a logistické parky a ostatní typové aktivity s výjimkou KIC se budou realizovány dalšími hráči, které může kraj podporovat převážně nefinančními cestami. **Doporučujeme, aby kraj soustředil finanční prostředky na dobudování KIC** a zejména poté, či ještě před dobudováním, **na rozvoj široké, postupně budované škály služeb KIC KK, které jsou popsány v předchozím opatření.**

Opatření 1.1.1.3 - Atraktivní prostředí a kvalitní služby pro investory	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Regionální politika „aftercare“	činnost CzechInvestu, regionální kanceláře

Kvalitní lokalizační služby	činnost CzechInvestu, regionální kanceláře
Vytvoření a posílení profesionálních odborných kapacit poskytujících služby investorům, vč. jejich kvality (Vzdělávání a certifikace poskytovatelů lokalizačních a „aftercare“ služeb)	Nenaplnuje se
Zvýšení povědomí municipalit o významu přímých zahraničních investic a zvýšení spolupráce měst, firem a institucí (např. spoluvytváření webové stránky investičních příležitostí v kraji - http://www.karlovyvary-region.eu/cz/)	Nenaplnuje se, kromě účasti KIC KK/KARP na vytváření stránek investičních příležitostí, kde je nejnovější aktualizace z prvních měsíců roku 2022 (ověřováno v červenci 2025)

Realizace aktivit opatření Atraktivní prostředí a kvalitní služby pro investory se opírá o služby a kapacity regionální kanceláře CzechInvestu, jehož posláním je realizovat služby after-care a podporovat příchod investorů. KIC KK/KARP a krajských struktur se soustřeďují na vybrané činnosti související s podporou podnikání a podnikavosti, snahou pokrýt také téma zahraničních/domácích investic a after-care by se omezené kapacity KIC KK/KARP tříštily. Vzhledem k tomu, že existuje spolupráce a komunikace mezi KIC KK/KARP a regionální kanceláří CzechInvestu, je rozdělení práce v tomto směru účinným způsobem koncentrace omezených zdrojů.

Opatření je navrženo správně. Jeho realizace je převážně závislá na aktivitách a kvalitě služeb regionální kanceláře CzechInvestu a vzájemné spolupráce mezi CzechInvestem, krajem a obcemi v kraji.

Pro zahájení realizace dalších aktivit **doporučujeme zvážit vytvoření malého týmu, např. 2 expertů ve struktuře KIC KK/KARP, avšak organizačně a zadanými úkoly nezávislých, oddělených od běžné činnosti KIC KK/KARP**, kteří by systematicky pracovali s municipalitami a firmami v různých obcích kraje, získávali by podrobné informace o potřebách stávajících i nových investorů a ve spolupráci s KIC KK/KARP, CzechInvestem, krajem, obcemi a dalšími organizacemi v kraji by pomáhali realizovat aktivity after-care, které kraj může ovlivnit.

Opatření 1.1.1.4 - Podpora zavádění nových trendů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Podpora digitální transformace	Digitální inovační hub DIH-HIVE
	spolupráce s Národním centrem Průmyslu 4.0 poskytování služeb tzv. digitálního auditu společnostem v Karlovarském kraji
	workshopy pro žáky a studenty "Projektové a designové myšlení"

Podpora zavádění nových technologií a transformace energeticky náročných výrob	služba hodnocení digitální zralosti podniku
	IASS 4 DR - příprava projektu na posílení organizačních a infrastrukturních kapacit v regionech pro zrychlení průmyslové transformace
	BIOEAST HUB - regionální pobočka propagující a radící při využívání obnovitelných biologických zdrojů
	Vodíkové údolí - memorandum mezi krajem Karlovarským, Moravskoslezským a Ústeckým
Rozvoj 5G sítí a internetu věcí	Nerealizuje se
Podpora zavádění prvků cirkulární ekonomiky	Cirkulární inovační hub
	Regionální inovační údolí
	konference - „Cirkulární bioekonomika jako příležitost pro Karlovarský kraj“
Kulturní a kreativní odvětví (KKO)	4K - Krajská kulturní a kreativní kancelář, činnost prozatím ukončena, aktivity přechází na KIC KK/KARP
	kreativní vouchery
Autonomní mobilita – propojená a automatizovaná doprava	Vývojové centrum BMW v Sokolově - Future Mobility Development Center (FMDC)

Nejvýznamnější aktivitou opatření 1.1.1.4. Podpora zavádění nových trendů je otevření nového vývojového centra BWM v Sokolově. Příprava a výstavba tohoto centra byla zahájena několik let před tím, než vznikl současný PRKK, nelze ji tedy považovat za přímý výsledek aktivit tohoto programu, nicméně je významným příspěvkem k naplňování cílů příslušné prioritní oblasti. Toto vývojové centrum může být iniciačním jádrem nové specializace kraje, kolem níž mohou vznikat další subjekty v tomto oboru.

Ostatní aktivity, které přispívají k realizaci tohoto opatření, představují spíše počáteční fáze, vytvářejí potenciál dalších změn krajské ekonomiky, ale zatím patrně významné změny neuzpůsobily, zejména vzhledem k tomu, že některé projekty se teprve připravují nebo jsou ve fázi proklamací bez reálných aktivit (např. IASS4-DR, memorandum Vodíkové údolí, Regionální inovační údolí), jiné jsou v raných fázích, vyvíjejí činnost krátkou dobu a mají dosud omezený počet klientů, takže nemohly způsobit významnější změny. Přesto představují první stavební kameny, na nichž bude možné nové trendy rozvíjet.

Opatření je navrženo **v zásadě** správně. **Jeho realizace však probíhá spíše přípravnými aktivitami, roztržitě a nesystematicky, aktivitami, které jsou spíše izolované.** Nezdá se, že by v některé z nich kraj či jeho organizace hráli významnou úlohu hlavního tahouna, který určitou iniciativu prosazuje, investuje do jejího rozvoje zdroje (lidské, organizační, materiální, politické, případně finanční).

Doporučujeme posílit a podpořit realizaci tím, že KIC KK/KARP připraví a bude realizovat programy, nejlépe ve spolupráci s dalšími hráči, které budou podporovat (službami, poradenstvím, testováním apod.) zavádění digitálních technologií a adopci nových trendů. K tomu musí mít KIC KK/KARP **dostatečné a dlouhodobě zajištěné finanční zdroje přímo určené k realizaci takových služeb.** Tento typ služeb je obtížné realizovat čistě projektovým způsobem. Je tomu tak proto, že jejich účastníci musí mít v KIC KK/KARP dlouhodobou důvěru a musí vědět, že mohou službu získat v době, kdy ji potřebují, nikoliv v době, kdy je náhodou financována nějakým vnějším programem.

2.3.2.3 Specifický cíl 1.1.2 Výzkum, vývoj a inovace

Cílem je podpořit a nastartovat přechod ekonomiky k novým odvětvím a oborům s vyšší přidanou hodnotou a kvalifikační náročností. Pro zvýšení intenzity a rozsahu vědy a výzkumu (VaV) ve firmách a zvýšení celkové inovační a následně ekonomické výkonnosti kraje budou podporovány produktivní investice malých a středních podniků do výzkumu, vývoje a inovací (VaVal), rozvoj infrastruktury VaVal a souvisejících služeb a činností a kapacity výzkumných týmů.

Vzhledem ke stávající struktuře a zaměření firem v Karlovarského kraje a jejich VaVal potenciálu se pro aplikaci výsledků výzkumu do praxe a transfer know-how do kraje jeví jako zásadní navázání spolupráce mezi různými aktéry inovační infrastruktury s výzkumnými institucemi a VŠ z ostatních krajů či zahraničí. Důležitou součástí je přitom i osvěta místních firem a podnikatelů ohledně role a významu VaVal pro růst a konkurenceschopnost.

Výsledkem intervencí, kterým by mělo být posuzováno, zdali bylo dosaženo tohoto specifického cíle, by měl být rozvoj/rozšiřování výzkumných a vývojových aktivit v Karlovarském kraji. Zdejší výzkumné a vývojové aktivity jsou vázány především na podniky a jsou převážně zaměřeny interní výzkum a vývoj, externí spolupráce ve VaV je omezená a nejčastěji se odehrává se subjekty mimo region, neboť potenciál veřejných výzkumných institucí v kraji je zanedbatelný. Zamýšleným cílem (specifickým cílem) je proto posílit výzkumné a vývojové prostředí v kraji, tím posílit inovační ekosystém kraje, a tak přispět k rychlejší transformaci a modernizaci krajského hospodářství. Tento specifický cíl nestojí sám o sobě, ale má podporovat cíl první, tj. podnikání a inovace.

Opatření 1.1.2.1 - Podpora výzkumných organizací a výzkumných týmů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Podpora spolupráce a tvorby silných strategických partnerství pro budoucí excelenci, vč. budování partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem skrze RVVI a oborové platformy naplňující RIS3 KVK	Nenaplnuje se
Podpora činnosti výzkumných organizací a budování odborných výzkumných kapacit	Institut lázeňství a balneologie
	Strategický projekt „Centrum lázeňského výzkumu - v přípravě
	Společné výzkumné pracoviště pro telemedicínské technologie v lázeňství - v přípravě
Podpora financování VaV (Regionální fond na podporu VaV)	Nenaplnuje se
Propagace a popularizace potenciálu a výsledků VaV	Nenaplnuje se

V tomto opatření je zatím realizována jediná aktivita třemi zamýšlenými projekty, z nichž pouze jeden se již uskutečňuje. Všechny tři projekty jsou směřovány do oboru lázeňství. Koncentrace do jedné oblasti je vhodná, neboť zvyšuje pravděpodobnost, že vložené zdroje (nejen finanční) vytvoří kritickou masu (v případě těchto projektů budou spíše směřovat k jejímu vytvoření), tak, aby se zvýšil dopad na krajské hospodářství, jehož je lázeňství významnou složkou. Vzhledem k významu lázeňství v kraji je zaměření na zvyšování jeho konkurenceschopnosti důležitou součástí modernizace a transformace krajského hospodářství. Některé z činností Institutu lázeňství a balneologie jsou také zaměřeny na digitalizaci nebo využití digitálních technologií, což spojuje toto opatření s opatřením zaměřeným na zavádění nových trendů.

Podmínkou, za níž teprve budou výše uvedené veřejné intervence přispívat k naplnění zamýšlených cílů programu rozvoje kraje je, že se nové poznatky začnou zavádět do praxe lázeňství a budou zvyšovat jeho konkurenceschopnost a v důsledku toho příjmy z lázeňství subjektů, které v něm působí.

Na druhou stranu, pokud mají intervence v dlouhodobém pohledu přispívat k modernizaci a transformaci krajského hospodářství, nemohou být omezeny pouze na lázeňství. Rozvoj aplikovaného výzkumu podporovaného z veřejných zdrojů se odehrává především prostřednictvím projektů Technologické agentury ČR. I v těchto projektech však kraj stále patří mezi nejslabší jak z hlediska počtu projektů a účastníků, tak z hlediska objemu prostředků, kterými byly projekty podpořeny, a to i v přepočtu na obyvatele nebo počet zaměstnanců.

Skutečnost, že dvě z typových aktivit se nerealizují, je problematická v případě druhé – Propagace a popularizace potenciálu a výsledků VaV. Správně cílená, systematická a dlouhodobá propagace, za předpokladu, že by byla součástí širšího systému podpory výzkumu, vývoje a inovací, by zvýšila počet subjektů zapojených do činností VaV. Teprve v případě návaznosti na další aktivity, například v opatřeních specifického cíle podnikání a inovace, a za předpokladu, že by na propagaci VaV navazovaly skutečné (převážně externě financované) aktivity podporující VaV a zároveň zhodnocení výsledků VaV, budou přinášet aktivity tohoto opatření skutečné výsledky v modernizaci a transformaci krajského hospodářství.

Z výše uvedeného vyplývá, že nerealizování krajských nástrojů financování VaV formou Regionálního fondu na podporu VaV je správným rozhodnutím. Problémem krajského inovačního systému není nedostatek finančních prostředků. Národní dotační zdroje nabízejí dostatek příležitostí, přestože je v nich silná konkurence firem ze všech krajů. Malá schopnost obstát v konkurenci a tyto prostředky využívat ve větší míře je prvotním problémem kraje a jeho subjektů, který se doplněním dalšího zdroje nezmění.

Opatření je navrženo **v zásadě** správně. Kromě činnosti ILaB se další projekty teprve připravují. **Pro úspěšné naplnění specifického cíle této podoblasti a smyslu samotného opatření bude klíčová aktivita „...spolupráce a tvorba silných strategických partnerství...“ a to zejména v oblasti lázeňství, kterou by měl realizovat ILaB.** Předpokládá se, že strategická partnerství v jiných oborech bude realizovat KIC KK jako součást jiných opatření.

Výhledově, pro příští programovací období **doporučujeme zvážit vytvoření dlouhodobých programů, které budou podporovat vývojové aktivity a aktivity aplikovaného výzkumu, omezené na konkrétní technologie či produkty**, a to aktivity spíše menšího finančního rozsahu, s jednoduchými administrativními podmínkami, avšak vysokými nároky na inovativnost a potenciál trhu/zákazníků.

Opatření 1.1.2.2 - Podpora rozvoje VaV infrastruktury	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Podpora vzniku a fungování VTP	Výstavba Karlovarského inovačního centra (KIC)
Infrastruktura pro výzkumné organizace	Smart Akcelerátor 2.0. a 3.0. Společné výzkumné pracoviště pro telemedicínské technologie v lázeňství - v přípravě Projekty firem financované z OP TAK

Infrastruktura výzkumu a vývoje je podporována převážně ze zdrojů a programů mimo Karlovarský kraj – jedná se zejména o firemní kapacity podporované OP TAK. Karlovarský kraj v současnosti staví Karlovarské inovační centrum, které by mělo sloužit mimo jiné také jako součást výzkumné infrastruktury, protože bude

nabízet zařízení a vybavení, které bude možné k výzkumným účelům využívat. KIC však nelze považovat za vědeckotechnický park (VTP) v pravém slova smyslu. Patrně se jedná i o pozůstatek předchozího označení stavby KIC, která byla pod tímto názvem připravována již od roku 2009.

Přestože se žádná z typových aktivit tohoto opatření nerealizuje v tom smyslu a významu, jak byly navrženy, nejedná se o nedostatek realizace programu. Kroky, které kraj a jeho organizace v současnosti připravují a realizují, je třeba dokončit, získat zkušenosti z provozu nově vzniklých zařízení a institucí a teprve poté začít plánovat a připravovat konkrétní kroky pro další rozvoj VaV infrastruktury.

Opatření je navrženo **v zásadě** správně. Jelikož kraj realizuje výstavbu KIC, doporučujeme v budoucnosti soustředit prostředky na rozvoj služeb KIC KK a na vybavení KIC a **typovou aktivitu označenou jako VTP přeměrovat na podporu fungování KIC KK a jeho služeb a programů.**

Infrastrukturu pro výzkumné organizace doporučujeme zaměřit, jak vyplývá z připravovaných projektů, na lázeňství a kvalitu života/longevity, další druhy infrastruktury pro jiný typ výzkumu prozatím neplánovat a soustředit se na rozvíjení služeb a programů a vybavení Institutu lázeňství a balneologie, případně na další výzkumné aktivity v oblasti lázeňství a navazujících oborů.

2.3.2.4 Specifický cíl 1.1.3 Kvalifikované lidské zdroje

Pro ekonomický rozvoj kraje je nutné zajistit dostatek lidských zdrojů dobře připravených pro profese, které odpovídají současnému i budoucímu trhu práce.

Opatření jsou provázána s opatřeními v oblasti profesní přípravy pracovní síly v PO Vzdělávání, nicméně tato nemohou zůstat osamocena. Je třeba se zaměřit na intervence ke zlepšení kvalifikační a věkové struktury obyvatel, podporu širší nabídky lepších pracovních příležitostí v soukromé i veřejné sféře a na nastavení vhodných nástrojů vedoucích k získávání požadované pracovní síly a stabilizaci personálních kapacit ve vybraných profesích.

Pro zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel hraje nezastupitelnou roli vedle školství aktivní politika zaměstnanosti a služby úřadů práce, stejně jako strategie jednotlivých firem a firemní kultura, nabídka poradenství, dalšího a celoživotního vzdělávání (CŽV) atd. Důležitá je proto spolupráce všech regionálních aktérů, která se vztahuje k lidským zdrojům, např. prostřednictvím fungující platformy Pakt zaměstnanosti. Pro zacílení intervencí a nastavení je třeba sběr a práce s daty.

Z intervenční logiky prioritní oblasti Hospodářsky prosperující a atraktivní region vyplývá, že výsledkem intervencí by měl být dostatek kvalifikované pracovní síly nejen pro stávající obory, ale také pro obory nově vznikající nebo do kraje nově přicházející. Jedná se tedy o specifický cíl, podporující předchozí specifické cíle, pro něž je kvalifikované pracovní síla jednou z klíčových podmínek.

Rovněž pro atraktivitu kraje v širším smyslu má tento specifický cíl význam v tom, že by měl přispívat k zajištění dostatku odborníků nejen v profesích potřebných v soukromém sektoru, ale také ve veřejném sektoru, ve veřejných službách.

Opatření 1.1.3.1 - Zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Observatoř trhu práce	Projekt KOMPAS skončil v r. 2022
Pakt zaměstnanosti	Pakt zaměstnanosti Karlovarského kraje
Síť služeb kariérového poradenství v krajích (mimo vzdělávací systém)	webový portál Pracujmespolu.cz
Zajištění kvalifikovaného místně i cenově dostupného kariérového poradenství pro dospělé	setkání personalistů
	Cesta k úspěšnému zaměstnání/Jak začít podnikat
Podpora kvalifikace pracovní síly pro potřeby trhu práce (např. rekvalifikace, praxe, stáže, školení, kurzy, semináře doplnění si vzdělání)	JobPoint
	Veletrhy pracovních příležitostí
	Rekvalifikační kurzy Úřadu práce
Podpora ČŽV a dalšího vzdělávání pracovníků ve firmách - aktivita má vazbu na PO Vzdělávání/SC Další vzdělávání	viz typové aktivity v prioritní oblasti Vzdělávání
Zavedení regionálního talent managementu k identifikaci, rozvoji a udržení talentovaných mladých lidí a jejich rodin v regionu - aktivita má vazbu na PO Vzdělávání/SC Rovné příležitosti ve vzdělávání a rozvoj nadání/opatření Rozvoj nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů	webový portál Pracujmespolu.cz
	webová aplikace mujzivotposkole.cz
Outplacement	Nerealizuje se

Aktivity tohoto opatření se realizují především jako jednorázové či opakované krátkodobé aktivity, převážně jako součást paktu zaměstnanosti, který je realizován dlouhodobě a jehož nositelem je Institut pro zaměstnanost a rozvoj Karlovarského kraje. Zakladatel Institutu, Krajská hospodářská komora, je nositelem, garantem či spoluorganizátorem většiny aktivit, které se v tomto opatření realizují.

Například kariévní poradenství nebo kvalifikace pracovní síly jsou realizovány aktivitami podporujícími síťování a zprostředkovávajícími vzájemné kontakty. Dále sem lze zařadit rekvalifikační kurzy Úřadu práce, které jsou však zaměřeny převážně na obecné dovednosti (čeština pro cizince, digitální gramotnost), odborné rekvalifikace jsou výjimečné (např. svářečství, sociální práce v roce 2025).

Opatření je navrženo správně. Jeho realizace však postupuje spíše jednotlivými akcemi, které nejsou součástí širokého, propojeného, dlouhodobého programu, který by poskytoval systematické služby vedoucí ke zlepšení nabídky na trhu práce a zvyšování kvalifikace lidí v kraji. Webové portály, veletrh pracovních příležitostí nebo setkání personalistů jsou jistě důležité, ale např. weby představují pasivně

informační aktivity, podobně jako veletrh práce. Kurzy úřadu práce jsou obecné povahy bez jasného vztahu k moderním průmyslovým trendům a potřebám modernizujících se firem v kraji.

Opatření 1.1.3.2 - Získávání a stabilizace pracovních sil ve vybraných profesích/oborech	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Náborové příspěvky	Náborové příspěvky pro zaměstnance vybraných poskytovatelů zdravotních služeb
	Náborové příspěvky pro učitele
Kvalifikační stipendia	Stipendijní (dotační) program pro studenty ve studijním programu veterinární lékařství
	Stipendijní (dotační) program Karlovarského kraje pro studenty lékařských fakult v oborech všeobecné lékařství a zubní lékařství
	Stipendijní (dotační) program na podporu studentů bakalářského studijního programu všeobecné ošetřovatelství
	Stipendijní (dotační) program na podporu studentů vyšších odborných škol – obor vzdělávání 75-32-n/01 sociální práce
Stabilizační stipendia pro VŠ studenty	Stipendijní (dotační) program Karlovarského kraje ke zlepšení vzdělanostní struktury obyvatelstva - pro VŠ studenty (preferuje učitele a další pedagogické pracovníky)
	Stipendijní program pro středoškolské studenty
Programy adaptace/přilákání špičkových či vysoce kvalifikovaných lidí	Nerealizuje se
Vzdělávací vouchery	Nerealizuje se
Prezentace firem působících v kraji vůči potenciálním pracovníkům, např. na veletrzích pracovních příležitostí, i jako součást image kraje	Veletrhy pracovních příležitostí

Opatření 1.1.3.2 - Získávání a stabilizace pracovních sil ve vybraných profesích/oborech	
Podpora vazeb místních firem na oborovou specializaci SŠ, vyšší odborné školy, VŠ pro zajištění personálních kapacit -	viz PO Vzdělávání/SC Kvalitní počáteční vzdělávání/opatření 3.1.1.3 Podpora spolupráce škol a firem
Podpora a osvěta zavádění flexibilních forem zaměstnávání ze strany zaměstnavatelů a využití ICT pro zvýšení zaměstnanosti	Nerealizuje se

Výše uvedené typové aktivity jsou naplňovány krajem v největším rozsahu formou stipendií a náborových příspěvků. Ty jsou významně zaměřeny na pracovníky ve zdravotnictví, školství a veterinární péči, jiné obory jsou podporovány až v případě, když se nenaplní kapacita dotačního titulu ke zlepšení vzdělanostní struktury obyvatelstva studenty pedagogických oborů. Opatření proto podporuje z větší části tu složku strategického cíle, která je zaměřena na atraktivitu regionu a na zlepšení kvality zdravotnictví a školství, složku hospodářské prosperity a dostupnosti kvalifikované pracovní síly pro soukromý sektor podporuje jen v omezené míře, například veletrhy pracovních příležitostí, které organizuje Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje s dalšími partnery, případně dalšími informačními a propagačními akcemi a aktivitami na seznámení studentů a žáků škol s možnostmi a podmínkami zajímavých zaměstnání v kraji.

Skutečnost, že vzdělávací vouchery nebyly realizovány nepředstavuje nedostatek realizace programu, neboť v kraji existují další nástroje, které sice nejsou příliš účinné (např. rekvalifikace Úřadu práce), ale které by bylo vhodnější adaptovat než zavádět nový nástroj.

Podobně skutečnost, že se nerealizuje program na přilákání špičkových odborníků nelze hodnotit negativně, zařazení typové aktivity do PRKK představovalo spíše velkou ambici kraje, kterou je za současné situace obtížné naplnit. Programy tohoto druhu na krajské úrovni jsou v ČR výjimečné a rovněž národní programy v této oblasti (OP VVV) nemají vždy dobrý výsledek. Zaměření omezených prostředků kraje do této oblasti (např. formou obdoby bývalého programu SoMoPro Jihomoravského centra mezinárodní mobility) by oslabilo ostatní intervence kraje s malou pravděpodobností efektivního vynaložení takto přesměrovaných prostředků.

Opatření je navrženo správně. Jeho realizace je však úzce zaměřena na finanční podporu získávání či návratu lidí do kraje v profesích převážně zdravotních a sociálních služeb a učitelství – na obory, které jsou přímo či nepřímo svázány s kompetencemi kraje. Potřeby krajské ekonomiky a její modernizace jsou opomíjeny. Způsob zaměření tohoto opatření přispívá k naplnění specifického cíle velmi málo, s výjimkou specializace lázeňství, pokud jsou podporovány lékařské obory a pozice s lázeňstvím související.

2.3.3 PO 2 - Lázeňství a cestovní ruch a kultura

Jako třetí prioritní oblast stanovuje PRKK prioritní oblast Lázeňství, cestovní ruch a kultura. Tato oblast je členěna na 3 podoblasti, a to podoblast Lázeňství, podoblast Cestovní ruch a podoblast Kultura. Pro každou podoblast stanovuje PRKK strategický cíl a následně jeden či více specifických cílů a několik opatření.

Pro **podoblast 2.1 Lázeňství** stanovuje PRKK strategický cíl: **Hlavním cílem je dosažení pozice světového lídra v oboru lázeňství a balneologie plně využívajícím potenciál místních přírodních léčivých zdrojů a vědecko-výzkumných poznatků.**

Pro danou oblast jsou následně určeny 3 specifické cíle:

- **Specifický cíl 2.1.1 Rozvoj a podpora současného léčebného lázeňství**

Nezbytnou součástí pro rozvoj cestovního ruchu a lázeňství je systematická a stabilní podpora vědy a výzkumu. V této oblasti je nutné nastavit spolupráci s referenčními laboratořemi. Ve střednědobém a dlouhodobém horizontu je vhodné, aby se výzkum v oblasti lázeňství a balneologie soustředil na digitalizaci a centralizaci Balneologické knihovny, nalezení nových způsobů uplatňování lázeňské péče v rámci prevence a zvyšování kvality života aktivní populaci a další tematické klinické studie reflektující vliv a působení přírodních léčivých zdrojů na lidský organismus ve 21. století. Perspektivně by také kraj měl podpořit vznik vysoké školy balneologie.

- **Specifický cíl 2.1.2 Rozvoj potenciálu wellness a health tourism**

Tradiční lázeňství doplňují pobyty typu wellness nebo pobyty relaxační, které mají v systému péče o lidské zdraví své nezastupitelné místo především v rámci prevence nebo doplňkové regenerační a rekondiční péče a napomáhají zdravému životnímu stylu.

Vedle tradičního lázeňství by proto měl být rozvíjen potenciál wellness a health tourism ve smyslu vyššího využití odborného personálu, lůžkových a ubytovacích kapacit a přírodních léčivých zdrojů, které v Karlovarském kraji jsou.

- **Specifický cíl 2.1.3 Využití lázeňství pro rozvoj regionu**

Tento cíl je zaměřen na rozvoj regionu za pomoci lázeňství, jedinečnosti našeho kraje. V současné době se připravuje transformace regionu (v souvislosti s ukončováním těžby) a lázeňství je jednou z cest, kterým se bude Karlovarský kraj v budoucnosti ubírat.

Pro **podoblast 2.2 Cestovní ruch** stanovuje PRKK strategický cíl: **Karlovarský kraj je vyhledávaná turistická destinace využívající tradic lázeňství, přírodního a kulturního dědictví udržitelnou formou.**

Pro danou oblast je určen jeden specifický cíl a to:

- **Specifický cíl 2.2.1 Rozvoj potenciálu udržitelného cestovního ruchu**

Specifický cíl je zaměřen na kvalitní propagaci celého kraje zaměřenou na nové i stávající trhy, na rezidenty, dále na podporu budování doprovodné infrastruktury, na podporu udržitelného cestovního

ruchu, podporu kulturních, sportovních aj. volnočasových aktivit, na ochranu a rozvoj kulturního dědictví kraje (více rozebíráno v příslušné kapitole), spolupráci subjektů v oblasti cestovního ruchu (vedoucí mj. k propojení jednotlivých forem cestovního ruchu). Cílem navržených opatření je přispět k postupnému zvyšování počtu návštěvníků a ekonomickému růstu kraje.

Třetí podoblastí je **podoblast 2.3 Kultura**, pro kterou PRKK stanovuje strategický cíl: **Cílem kultury v Karlovarském kraji je stát se běžnou součástí každodenního života jeho obyvatel. Za tímto účelem kraj bude podporovat co nejvíce lokální umělce a designery a propojovat příspěvkové organizace, jichž je zřizovatelem, s KKO, s mladými umělci a designery, podniky, školami a širokou veřejností. K tomuto účelu bude využívat přírodní i kulturní dědictví a tím posílí sounáležitost obyvatel kraje s jeho územím.**

Podoblast je následně rozpracována do 3 specifických cílů:

- **Specifický cíl 2.3.1 Posílení role kultury jako veřejné služby v rámci spravedlivé transformace regionu**

Cíl je zaměřen na prezentaci kulturního dědictví a zlepšení informovanosti veřejnosti o jeho aktuálním stavu a hodnotách. Cestou je zapojení občanské veřejnosti, aby se zvýšil její zájem o památkové dědictví kraje a posílila se její sounáležitost s krajem. Příspěvkové organizace v oblasti kultury by se měly stát vzdělávacími, návštěvníckými a science centry a zajišťovat konání řady kulturních akcí pro celý karlovarský region. Měly by být také nápomocny v zajišťování destinačního managementu. Cílem je též podpořit skrze umění a uměleckou tvorbu (amatérské i profesionální scénické umění) lokální patriotismus a obnovu tradic, které byly z důvodu z odsunu obyvatel po 2. světové válce zpřetrhány.

Cílem je též zvýšení dostupnosti kulturního vzdělávání pro děti a mládež v rámci výuky. Za tímto účelem je Karlovarském kraji dlouhodobě vyhlašován program „Děti, mládež a kultura“, v jehož rámci je vydáván katalog s nabídkou kulturního programu a Karlovarský kraj přispívá školám a MŠ na vstupné a dopravu na tyto akce.

- **Specifický cíl 2.3.2 Ochrana a podpora kultury**

Tento cíl je zaměřen na zkvalitnění a posílení všech možností, kterými by byla podpořena ochrana kulturního hmotného i nehmotného dědictví kraje.

- **Specifický cíl 2.3.3 Rozvoj a využití kulturních a kreativních odvětví (KKO)**

Finanční podpora KKO a kultury ze strany státu, kraje a obcí je nedostatečná. Je třeba finančně podporovat zázemí pro kulturní aktivity, umění a paměťové instituce. Ve vazbě na Regionální inovační strategii Karlovarského kraje (RIS3 KVK) je nutno podpořit výzkum, vývoj a inovace v oblasti KKO a dále vytvořit nové programy podpory podnikání, které budou motivovat k vytváření výrobků a služeb díky KKO. Rovněž by bylo vhodné založit „kreativní kancelář“, která by poskytovala bezplatné poradenství začínajícím umělcům a designerům a byla prostorem pro propojení jednotlivých aktérů v KKO v Karlovarském kraji.

2.3.3.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

PRKK ani pro třetí prioritní oblast neobsahuje popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. Teorie změny byla tedy i v tomto případě odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v prioritní oblasti Lázeňství, cestovní ruch a kultura.

Karlovarský kraj má historickou tradici v lázeňství. Díky této skutečnosti hraje cestovní ruch v ekonomice kraje velmi významnou roli, a to jak z pohledu výkonnosti ekonomiky, tak z pohledu zaměstnanosti. Z dostupných analýz přitom vyplývá, že region i přes stávající vysoký podíl, nevyužívá potenciál cestovního ruchu pro ekonomiku kraje dostatečně. K vyššímu využití tohoto potenciálu s cílem přispět k naplnění globálního cíle tak PRKK předpokládá, že Karlovarský kraj:

- bude posilovat konkurenceschopnost a význam lázeňství investicemi do výzkumu a vývoje v oblasti balneologie s cílem využít moderní poznatky a inovace pro rozšíření nabídky lázeňství o nové obory, modernizaci stávajících provozů a posílení marketingu lázeňství jako efektivního způsobu nejen pro léčbu vybraných onemocnění, ale i prevenci a bude důsledně chránit využívané léčebné zdroje a využívat získané poznatky k obnově, ochraně a údržbě přírodních léčivých zdrojů;
- bude usilovat o podporu vzdělávání a zvyšování kvality služeb v oblasti lázeňství, a to, jak prostřednictvím podpory rozšiřování nabídky vzdělávání v kraji se zaměřením na oblasti balneologie a souvisejících oborů, ale též prostřednictvím zavádění systémů standardizace a certifikace lázeňských služeb;
- bude podporovat širší využití potenciálu lázeňské infrastruktury a přírodních léčivých zdrojů v regionu pro rozvoj i dalších příbuzných oborů jako je wellness či health tourism, tedy oborů, které mohou doplnit stávající nabídku, oslovit další dosud nevyužité cílové skupiny a přispět tak k celkové větší vytiženosti vybudované infrastruktury a lidských zdrojů v oblasti cestovního ruchu v kraji a to jak prostřednictvím aktivit směřujících k přilákání nových investorů, tak prostřednictvím podpory marketingu;
- bude usilovat o větší spolupráci subjektů v cestovním ruchu a lázeňství prostřednictvím podpory vzniku a fungování destinačního managementu pro kraj a jednotlivé dílčí turistické lokality;
- bude podporovat využití ostatních potenciálů pro rozvoj cestovního ruchu jako je řeka Ohře, zachovalá příroda a krajina, památky apod., optimálně tak, aby se vytvářené nabídky vzájemně doplňovaly a společně vedly k co největšímu přínosu pro rozvoj cestovního ruchu v kraji;
- usilovat o zachování a rozvoj kulturního a historického dědictví v kraji s cílem maximálního využití kulturního a historického dědictví pro rozvoj cestovního ruchu, pro podporu komunitního života v obcích kraje a pro rozvoj moderních odvětví jako jsou kulturní a kreativní průmysly.

Pro jednotlivé podoblasti a specifické cíle stanovuje PRKK celkem 21 opatření v následující struktuře.

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Lázeňství

2.1.1 Rozvoj a podpora současného léčebného lázeňství	2.1.1.1 Věda a výzkum v oblasti balneologie
	2.1.1.2 Vzdělávání a edukace v oblasti lázeňství
	2.1.1.3 Certifikace a standardizace lázeňské léčebně rehabilitační péče
	2.1.1.4 Obnova, ochrana a údržba přírodních léčivých zdrojů
2.1.2 Rozvoj potenciálu wellness a health tourism	2.1.2.1 Zkvalitnění lázeňských procedur poskytovaných v rámci wellness
	2.1.2.2 Podpora "health tourismu"
2.1.3 Využití lázeňství pro rozvoj regionu	2.1.3.1 Využití lázeňství jako nesporné ekonomické výhody Karlovarského kraje při spravedlivé transformaci regionu
	2.1.3.2 Marketing a PR lázeňství

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Cestovní ruch

Specifické cíle priority	Opatření
2.2.1 Rozvoj potenciálu udržitelného cestovního ruchu	2.2.1.1 Podpora spolupráce subjektů v oblasti cestovního ruchu a lázeňství
	2.2.1.2 Rozvoj infrastruktury udržitelného cestovního ruchu
	2.2.1.3 Propagace cestovního ruchu pro residenty kraje

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Kultura

Specifické cíle priority	Opatření
2.3.1 Posílení role kultury jako veřejné služby v rámci spravedlivé transformace regionu	2.3.1.1 Zvýšení efektivity a rozvoj muzeí a galerií
	2.3.1.2 Zvýšení efektivity prezentace a využití potenciálu kulturních památek s důrazem na památky UNESCO
	2.3.1.3 Rozvoj uměleckých aktivit
	2.3.1.4 Podpora komunitní role knihoven Karlovarského kraje
2.3.2 Ochrana a podpora kultury	2.3.2.1 Ochrana a podpora muzeí, galerií a tradiční lidové kultury
	2.3.2.2 Ochrana a podpora hmotného kulturního dědictví kraje
	2.3.2.3 Ochrana a podpora umění
	2.3.2.4 Ochrana a podpora knihoven
2.3.3 Rozvoj a využití kulturních a kreativních odvětví (KKO)	2.3.3.1 Vytvoření krajského systému řízení KKO
	2.3.3.2 Kreativní učení

Výše popsaná strategie má dva hlavní nedostatky. Prvním nedostatkem je nesourodost a rozdílná úroveň podrobnosti jednotlivých cílů a návazných opatření. Vybraná opatření jsou popsána do relativně velké podrobnosti, některá naopak zůstávají v obecné rovině, což činí celou prioritní oblast nekonzistentní.

Druhým souvisejícím nedostatkem je částečná duplicita vybraných oblastí. Strategie řeší samostatně oblast lázeňství, samostatně oblast wellness či health tourismu, samostatně oblast udržitelného cestovního ruchu. V každé části se přitom řeší rozvoj infrastruktury, podpora marketingu, vzdělávání či zvyšování kvality, přestože se často jedná o totožné dílčí aktivity.

Celkově tak strategie působí nepřehledně a bylo by vhodné ji v případě budoucí aktualizace restrukturovat. Kraj má od roku 2024 zpracovanou Koncepti rozvoje cestovního ruchu a lázeňství a památek zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO v Karlovarském kraji 2024-2030, která obsahuje detailně zpracovanou strategii rozvoje cestovního ruchu, včetně dílčích kroků. Na úrovni PRKK by tak bylo vhodné ponechat pouze strategické prvky, které směřují k zlepšení postupů pro řízení rozvoje cestovního ruchu v kraji, jako je např. podpora fungování marketingu prostřednictvím podpory destinačního managementu kraje, podpora strategických projektů, jako je vznik centra lázeňského výzkumu, vznik vysoké školy cestovního ruchu a lázeňství, nebo např. zpracování, aktualizace a průběžné vyhodnocování Koncepte rozvoje cestovního ruchu a lázeňství.

Podobná situace platí i v případě dílčí části týkající se podpory kultury. I zde jsou jednotlivá opatření roztržena do několika dílčích oblastí, které spoléhají na realizaci grantových programů jejichž cílem je dle dostupných informací podpora individuálních jednorázových projektů / akcí. Aby však byl předpokládaný přínos strategie dlouhodobější a přispíval k plnění stanovených cílů, bylo by vhodné upravit navrženou strategii tak, aby z ní bylo zřejmé, že směřuje k systematické dlouhodobé podpoře rozvoje kultury zejména v těch částech regionu, kde lze předpokládat že rozvoj kulturních aktivit výrazně zvýší atraktivitu regionu (periferní oblasti, menší spádová centra, ze kterých nejvíce odcházejí mladí lidé apod.). Toto zaměření z nastavených cílů a opatření není zřejmé, což se následně promítá i do výběru podpořených aktivit a tím i do omezené možnosti přínosu realizovaných aktivit pro plnění stanovených cílů.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

Nastavené strategie reflektují jak v oblasti cestovního ruchu, tak v oblasti kultury hlavní priority daných oblastí odpovídající závěrům socioekonomické analýzy. Doporučujeme strategii zřehlednit tak, aby byly eliminovány duplicitní aktivity jako je např. marketing, který je řešen v několika částech prioritní osy a aby se obsažené aktivity zaměřily na takové aktivity, které mohou v oblasti cestovního ruchu výrazným způsobem přispět k zvýšení jeho přínosů pro konkurenceschopnost kraje jako celku, nikoliv na dílčí izolované krátkodobé aktivity, které nemají potenciál přispět k výraznější změně v dané oblasti. Kraj má zpracovanou Koncepti rozvoje cestovního ruchu a lázeňství a památek zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO v Karlovarském kraji 2024-2030, aktivity by se tak měly zaměřit na postup, jak tuto strategii postupně realizovat, případně na podporu strategických projektů, které z uvedené strategie vzešly. V oblasti kultury doporučujeme upravit nastavení aktivit tak, aby z nich bylo zřejmé, že se jedná o aktivity směřující k zvýšení přínosu kultury atraktivitu kraje. Možný příklad upravené struktury by mohl být následující:

- Výzkum, vývoj a inovace v oblasti lázeňství, wellness a health tourismu

- Kvalita a nabídka služeb cestovního ruchu
- Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu krajského významu
- Marketing cestovního ruchu
- Posílení role kultury v transformaci regionu
- Rozvoj a využití KKO

U jednotlivých opatření by navíc bylo vhodné doplnit bližší specifikaci jaké podmínky musí dané aktivity splňovat, aby bylo zajištěno, že budou realizované aktivity přispívat k stanoveným cílům.

2.3.3.2 Specifický cíl 2.1.1 Rozvoj a podpora současného léčebného lázeňství

Nezbytnou součástí pro rozvoj cestovního ruchu a lázeňství je systematická a stabilní podpora vědy a výzkumu. V této oblasti je nutné nastavit spolupráci s referenčními laboratořemi. Ve střednědobém a dlouhodobém horizontu je vhodné, aby se výzkum v oblasti lázeňství a balneologie soustředil na digitalizaci a centralizaci Balneologické knihovny, nalezení nových způsobů uplatňování lázeňské péče v rámci prevence a zvyšování kvality života aktivní populaci a další tematické klinické studie reflektující vliv a působení přírodních léčivých zdrojů na lidský organismus ve 21. století. Perspektivně by také kraj měl podpořit vznik vysoké školy balneologie.

Opatření 2.1.1.1 Věda a výzkum v oblasti balneologie	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
obnovení balneologického výzkumu	Probíhá realizace několika výzkumů a zpracování několika odborných studií. Klíčovým prvkem je strategický projekt Centrum lázeňského výzkumu (CLV), který je v realizaci
výzkum léčivých přírodních zdrojů	
zavádění výsledků výzkumu do praxe	Neprobíhá
za pomoci výzkumu rozvíjet a rozšiřovat lázeňskou terapeutickou krajinu	Neprobíhá

Klíčovým prvkem pro realizaci velké části aktivit je vznik Centra lázeňského výzkumu (CLV), které by mělo v budoucnu zastřešovat výzkum a inovace v oblasti balneologie a spolupracovat na všech návazných aktivitách zaměřených na oblast vzdělávání a zavádění inovací do oblasti lázeňství.

Tento strategický projekt je v současné době v realizaci a jeho přínosy tak bude možné hodnotit až v delším časovém horizontu. Kromě přípravy tohoto projektu se aktivity soustředily na dílčí výzkumné studie a přípravu žádostí o dílčí výzkumné projekty. Aktivity zaměřené na převod výzkumu do praxe zatím neprobíhaly, lze předpokládat, že tyto aktivity by měly následovat až po vzniku zmíněného centra CLV. Přínos aktivit pro plnění cíle je tak v tuto chvíli omezený.

Opatření 2.1.1.2 Vzdělávání a edukace v oblasti lázeňství	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
příprava vzniku vysoké školy v oblasti balneologie, případně umístění detašovaného pracoviště VŠ	Neprobíhá
příprava oboru balneologie pro střední a vyšší odborné zdravotní školy	Neprobíhá
školení pro střední medicínský personál a VŠ personál	Vzdělávací semináře pro lékaře a lékařské pracovníky, praxe pro studenty VŠ, spolupráce formou bakalářských a diplomových prací.
katalogizace a digitalizace balneologické knihovny	Neprobíhá
osvěta laické veřejnosti v oblasti využívání lázeňství	Probíhá formou článků v odborných publikacích

To stejné platí pro oblast vzdělávání a edukace. Realizované aktivity se v příslušném opatření soustředily zejména na dílčí vzdělávací kurzy, semináře nebo spolupráci s VŠ na praxi pro studenty či zadávání bakalářských a diplomových prací což má v konečném důsledku na plnění stanoveného cíle omezený dopad.

Opatření 2.1.1.3 Certifikace a standardizace lázeňské léčebně rehabilitační péče	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
tvorba manuálů pro standardizace lázeňské péče	Tvorba manuálů byla dokončena
certifikace	Aktuálně neprobíhá

Opatření bylo naplněno z části, a to zpracováním manuálů, které by měly sloužit pro certifikaci jednotlivých provozů. Ta však zatím neprobíhá, a proto je dopad opatření pro plnění cíle v tuto chvíli minimální.

Opatření 2.1.1.4 Obnova, ochrana a údržba přírodních léčivých zdrojů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
obnova, ochrana, údržba přírodních léčivých zdrojů	Opatření bylo realizováno z části v podobě zpracování odborných studií, v roce 2023 realizace neprobíhala
rozvoj dosud nevyužívaných přírodních léčivých zdrojů investice do léčivých zdrojů, jejich jímání, ochrany a využívání	

iniciace vzniku DT či systémových zdrojů financování na ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů

I v případě tohoto opatření probíhá realizace pouze částečně. Opatření je v tuto chvíli realizováno izolovanými aktivitami jejichž přínos pro plnění cíle je omezený.

Nastavená opatření jsou tematicky zaměřena správně. Problém je jejich nízká provázanost a provázanost jednotlivých realizovaných aktivit, které jsou navíc realizovány pouze v omezené míře. Klíčovým prvkem v dané oblasti je dobudování centra lázeňského výzkumu, na které by bylo vhodné zaměřit pozornost. Následně by pak bylo vhodné zaměřit aktivity na podporu fungování tohoto centra, a to nejen na úrovni podpory vlastního provozu ale i na úrovni podpory promítnutí výsledků CLV do praxe.

2.3.3.3 Specifický cíl 2.1.2 Rozvoj potenciálu wellness a health tourism

Opatření 2.1.2.1 Zkvalitnění lázeňských procedur poskytovaných v rámci wellness	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
tvorba manuálu pro wellness provozy	Nerealizuje se
metodická podpora poskytovaná ILaB, v.v.i. provozovatelům wellness	

Opatření 2.1.2.2 Podpora "health tourismu"	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční a marketingová podpora preventivních programů	Nerealizuje se

Opatření v současné době v podstatě neprobíhají. Dílčím plněním bylo vydání několika článků, což lze s ohledem na předpokládané aktivity hodnotit jako zanedbatelné s minimálním přínosem pro plnění cílů.

Opatření doporučujeme spojit s předchozím bodem a navázat aktivity na podporu CLV a jeho výstupů, které by měly být aplikovatelné jak přímo v oblasti lázeňského turismu, tak v oblasti wellness a health turismu který bude využívat lázeňskou infrastrukturu. Oblast marketingu by bylo dobré řešit za všechny oblasti jednotně v samostatném specifickém cíli.

2.3.3.4 Specifický cíl 2.1.3 Využití lázeňství pro rozvoj regionu

Opatření 2.1.3.1 Využití lázeňství jako nesporné ekonomické výhody Karlovarského kraje při spravedlivé transformaci regionu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční a marketingová podpora preventivních programů	Neprobíhá

Opatření 2.1.3.2 Marketing a PR lázeňství	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
propagace výsledků výzkumu v oblasti lázeňství a balneologie, inovací a prevence v lázeňské péči (např. online a tištěnou inzercí, prezentací výsledků výzkumů, marketingové kampaně ad.)	Realizace kampaní v gesci DA Živý kraj a propagace lázeňství a jeho přínosů v odborném tisku a na odborných konferencích a seminářích

Opatření probíhají zejména v oblasti „obecného“ marketingu, kde jsou realizovány aktivity spojené s celkovou propagací lázeňství a cestovního ruchu v Karlovarském kraji. V rámci vykázaných aktivit jsou zmíněny i odborné články a prezentace. Pro větší dopad na plnění cílů by bylo potřeba realizovat systematickou propagaci efektů lázeňství v oblastech jako je prevence, či aktivity jako je tvorba nových produktů využívajících lázeňskou infrastrukturu, které by měly reálnou šanci zvýšit návštěvnost regionu a zvýšit počet návštěvníků. V tuto chvíli lze i zde hodnotit přínos aktivit pro plnění stanoveného cíle jako omezený.

Specifický cíl doporučujeme vypustit. Jedná se o duplicitní aktivity k oblasti podporující využití potenciálu lázeňství a wellness a oblasti marketingu, která je řešena v několika jiných částech prioritní osy, a navíc v průřezové prioritní ose image regionu.

2.3.3.5 Specifický cíl 2.2.1 Rozvoj potenciálu udržitelného cestovního ruchu

Opatření 2.2.1.1 Podpora spolupráce subjektů v oblasti cestovního ruchu a lázeňství	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podpora vzniku kategorizace destinačního managementu – metodicky ze strany DA, z.s., finančně ze strany KVK	Dokončena certifikace hlavních DA, založena DA Krušnohoří, probíhá podpora z rozpočtu kraje a realizace jednotlivých kampaní směřujících k budování značky
finanční podpora rozvoje informačních center skrze DT KVK	

spolupráce na odborných platformách (např. UNESCO, cestovní ruch, lázeňství a balneologie)
budování společné značky regionu pro propagaci cestovního ruchu prostřednictvím DA, z.s.
rozšíření nabídky produktových balíčků integrujících a kombinujících různé krajské atraktivity a akce v KVK
zvýšení informovanosti návštěvníků o místní nabídce cestovního ruchu např. prostřednictvím portálu, navigačního systému, propagačních kampaní, prostřednictvím činnosti informačních center a destinačních agentur apod.

Opatření 2.2.1.2 Rozvoj infrastruktury udržitelného cestovního ruchu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční podpora značení, údržby a rozvoje pěších tras (např. pěší trasa Hřebenovka), cyklotras (např. cyklostezka Ohře) a běžeckých tras	Realizace probíhá formou dotačních programů, případně individuálních dotací z rozpočtu Karlovarského kraje. Většina prostředků byla alokována do úprav značení turistických a cyklistických tras. Aktivity zaměřené na podporu návazné infrastruktury jako jsou parkoviště, sociální zařízení, nebo využití rekultivovaného území pro CR až na výjimky neprobíhají
finanční podpora vzniku kvalitní infrastruktury (odstavná parkoviště, sociální zařízení atd.)	
rekultivace území postiženého těžbou s využitím pro udržitelný cestovní ruch	

Opatření 2.2.1.3 Propagace cestovního ruchu pro residenty kraje	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zřízení a správa profilu na sociálních sítích, zřízení informačního webu/aplikace, marketingové kampaně, produktové balíčky pro residenty (integrované vstupenky, permanentní vstupenky apod.) ad.	Aktivita probíhá v gesci DA Živý kraj, probíhají jednotlivé kampaně i aktivity na podporu informovanosti obyvatel Karlovarského kraje

V případě podoblasti zaměřené na podporu udržitelného cestovního ruchu PRKK navrhoval aktivity zaměřené na podporu spolupráce subjektů v oblasti cestovního ruchu a lázeňství, aktivity zaměřené na podporu infrastruktury cestovního ruchu a podporu propagace cestovního ruchu. Klíčovým subjektem pro realizaci aktivit je zde Destinační agentura Živý kraj (DA), která je hlavním subjektem zastřešujícím propagaci kraje a spolupráci subjektů v cestovním ruchu. Dosud realizované aktivity agentura průběžně vyhodnocuje a upravuje dle aktuálních potřeb a trendů a aktivitu lze tedy považovat za úspěšnou.

V případě podpory infrastruktury cestovního ruchu předpokládal PRKK podporu prostřednictvím dotačních programů, jejichž cílem měla být podpora budování infrastruktury v podobě značení turistických tras a návazné infrastruktury jako jsou parkoviště, sociální zařízení apod. Přestože dotační programy běží, jejich přínos pro faktické zlepšení situace v kraji je s ohledem na výši disponibilních prostředků a malou návaznost na další aktivity jako je např. tvorba produktů zaměřených turistiky a cykloturistikou velmi malý.

Specifický cíl doporučujeme vypustit, respektive restrukturalizovat v kontextu úvodního doporučení k dané prioritní oblasti. Část aktivit je zaměřena na oblast marketingu, která je již řešena v jiných částech prioritní oblasti. Oblast podpory infrastruktury CR by pak bylo vhodné zaměřit na prioritní infrastrukturu krajského významu případně na prioritní lokality s vysokým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu kde navíc základní infrastruktura zcela chybí, aby bylo zajištěno, že bude zajištěn princip koncentrace disponibilních prostředků na vyřešení nejdůležitějších problémů, a nikoliv jejich rozmělnění na dílčí izolované projekty, které v konečném důsledku nemají potřebný dopad.

2.3.3.6 Specifický cíl 2.3.1 Posílení role kultury jako veřejné služby v rámci spravedlivé transformace regionu

<i>Opatření 2.3.1.1 Zvýšení efektivity a rozvoj muzeí a galerií</i>	
<i>Typové aktivity</i>	<i>Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023</i>
podpora vzniku atraktivních expozic, blockbustrových výstav, komentovaných prohlídek ad., akcí pro veřejnost (např. workshopů, dílniček pro děti, ukázek řemesel a tradiční lidové výroby atp.)	Realizace probíhá zejména v rámci aktivit kulturních organizací zřizovaných krajem jako jsou muzea a galerie, často lokalizovaná v Karlových Varech, Chebu a v Sokolově. Za dobu realizace proběhlo několik výstav a nových expozic, ke zpřístupnění dosud nepřístupných sbírek veřejnosti a zřízení centra lidové kultury nedošlo
projekty spolupráce příspěvkových organizací mezi sebou či s lokálními institucemi a umělci	
pořádání kulturně-společenských akcí v prostorách muzeí a galerií	
zpřístupnění sbírek veřejnosti	
zřízení centra tradiční lidové kultury	

<i>Opatření 2.3.1.2 Zvýšení efektivity prezentace a využití potenciálu kulturních památek s důrazem na památky UNESCO</i>	
<i>Typové aktivity</i>	<i>Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023</i>

pořádání a podpora společensko-kulturních akcí – v prostorách památek, k významným jubileím a událostem atd.	Realizace probíhá formou grantových programů kraje zaměřených na podporu kulturních akcí a podpora infrastruktury památek
podpora a pořádání společensko – kulturních akcí ze strany KVK, např. Dny Evropského dědictví (EHD), Tradiční lidová kultura, Dny lidové architektury	
společná osvěta, propagace kulturního dědictví s důrazem na památky světového dědictví (zapsané či nominované) - média, webové portály, tištěné materiály, výstavy, přednášky, semináře, komentované vycházky apod.	Aktivity neprobíhají
tvorba vzdělávacích programů a aktivit pro děti a mládež a jejich začlenění do výuky	
pokračování projektu kraje "Informační a naváděcí systém" týkající se památkově chráněných území a nejvýznamnějších kulturních památek (dopravní značky, informační tabule aj.)	Aktivita neprobíhá

Opatření 2.3.1.3 Rozvoj uměleckých aktivit

<i>Typové aktivity</i>	<i>Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023</i>
podpora kulturních aktivit (finančně, organizačně, formou propagace a reprezentace)	Aktivity probíhají formou grantového programu KVK na podporu kulturních akcí
zajištění kulturního kalendáře KVK (administrace požadavků na vkládání kulturních akcí do kalendáře)	
podpora realizace přeshraničních kulturních akcí (finančně, organizačně, formou propagace a reprezentace)	

Opatření 2.3.1.4 Podpora komunitní role knihoven Karlovarského kraje

<i>Typové aktivity</i>	<i>Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023</i>
podpora a rozvoj aktivit knihoven jako komunitních center	Aktivity probíhají prostřednictvím finanční podpory knihoven v kraji a prostřednictvím akcí pořádaných v krajské knihovně
nabídka školení a metodického vedení obecním a městským knihovnám ze strany krajské knihovny	

V rámci specifického cíle předpokládal PRKK realizaci podpůrných grantů zaměřených na podporu osvětových, společensko-kulturních akcí, či tvorbu vzdělávacích programů, podporu prezentace či obnovy památek UNESCO, podporu komunitní role knihoven či rozvoj uměleckých aktivit. Jednotlivé grantové programy průběžně probíhají, jejich dopad na plnění stanoveného cíle lze však považovat za zanedbatelný. Přestože je kultura důležitou součástí kvality života, pokud by měly aktivity přispět k posílení role kultury jako veřejné služby v rámci spravedlivé transformace kraje, muselo by se jednat například o propagaci dosud zcela nevyužívané památky, která přispěje k zásadnímu nárůstu návštěvnosti regionu, nebo např. podpořit rozvoj kulturních a společenských akcí v periferních oblastech regionu, kde je jejich organizace složitá a finanční náročná, případně tam kde v současné době neprobíhá.

Dle dostupných informací však v rámci zmíněných dotačních programů došlo k podpoře akcí v Chebu, Karlových Varech, Sokolově a dalších spádových centrech regionu. Výjimku tvoří grantový program na podporu kulturních aktivit, v jehož rámci došlo k podpoře aktivit i mimo větší centra v regionu. Jednalo se však o podporu v řádu desítek tisíc Kč, navíc o podporu jednorázových akcí bez zásadnějšího dlouhodobějšího dopadu. Pro větší efektivitu by bylo vhodné zvážit systematictější dlouhodobou podporu kultury zejména v lokalitách ohrožených odlivem obyvatel, ve kterých rozvoj kultury může výrazně přispět k zvýšení atraktivity daného území. Jako možný příklad lze uvést víceleté granty pro subjekty pořádající kulturní a společenské akce v periferních oblastech s cílem pomoci nastartovat dlouhodobé kulturní akce v lokalitách, kde jejich realizace může přispět k zvýšení atraktivity regionu, případně podpora vzniku a fungování kulturních center v okrajových částech regionu.

V tomto ohledu by aktivita mohla navázat na poslední část příslušné podoblasti, a to podporu komunitní role knihoven. Přestože kraj činnost knihoven dlouhodobě podporuje, jedná se o podporu běžné činnosti knihoven, případně pořádání akcí v rámci jednotlivých knihoven. I zde přitom platí, že pokud by se mělo jednat o aktivity, které přispějí k plnění stanoveného cíle, bylo by vhodné podpořit systematictější transformaci knihoven do komunitních center, nejen formou pořádání akcí, ale i prostřednictvím modernizací knihoven a jejich zapojením do dalších aktivit realizovaných v rámci PRKK. Jako dobrý příklad lze v tomto případě uvést projekt Vzdělávací aktivity pro pracovníky kulturního a kreativního sektoru, případně projekt S knížkou do života.

2.3.3.7 Specifický cíl 2.3.2 Ochrana a podpora kultury

Opatření 2.3.2.1 Ochrana a podpora muzeí, galerií a tradiční lidové kultury	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční podpora akvizic	Aktivita probíhá, za uvedenou dobu proběhlo pořízení 235 akvizic
vypracování koncepce akviziční činnosti	Aktivita neprobíhá
zajištění dostatečné kapacity depozitářů a s tím spojených vědeckých pracovišť – restaurátorského, konzervátorského, archeologického atd.	

Opatření 2.3.2.1 Ochrana a podpora muzeí, galerií a tradiční lidové kultury

metodická podpora vlastníků a správcům sbírek
(pořádání seminářů, vytvoření manuálu)

Opatření 2.3.2.2 Ochrana a podpora hmotného kulturního dědictví kraje

Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční podpora obnovy objektů hmotného kulturního dědictví z rozpočtu kraje	Aktivita probíhá formou dotačního programu a individuálních dotací z rozpočtu KVK
zákonodárna iniciativa s cílem novelizace stávajících legislativních předpisů či návrh nových	Aktivita neprobíhá
aktualizace památkového fondu	Aktivita probíhá formou dotačního programu a individuálních dotací z rozpočtu KVK
finanční podpora obnovy a propagace jednotlivých objektů – památek	
finanční podpora činnosti správců statků světového dědictví	
participace kraje na činnosti správců jednotlivých statků ve formě členství zástupců kraje v příslušných orgánech podílejících se na zajištění správy daných statků a dále intenzivní spolupráce dotčených územně příslušných orgánů státní správy na úseku památkové péče, územního plánování a stavebního řádu	Aktivita probíhá
seznamování veřejnosti s obecnými metodickými principy a přístupy památkové péče k obnově jednotlivých objektů, ale i k zajištění ochrany historických sídel, krajiny a archeologického dědictví	Aktivita neprobíhá
ocenění pro vlastníky vzorově obnovovaných památek a nemovitostí v památkově chráněných územích	

Opatření 2.3.2.3 Ochrana a podpora umění

Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční podpora scénického umění, profesionálních i amatérských těles (symfonické orchestry, divadelní spolky aj.) ad.	Aktivita probíhá prostřednictvím individuálních dotací a grantových programů KVK
pořádání soutěží a udělování ocenění	

Opatření 2.3.2.3 Ochrana a podpora umění	
podpora zpřístupnění umění v online prostředí	

Opatření 2.3.2.4 Ochrana a podpora knihoven	
<i>Typové aktivity</i>	<i>Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023</i>
podpora infrastruktury knihoven	Aktivity probíhají prostřednictvím finanční podpory knihoven v kraji a prostřednictvím akcí pořádaných v krajské knihovně
rozvoj knihovního fondu knihoven	

Situace je totožná i v případě podoblasti ochrana a podpora kultury. I zde došlo k realizaci několika grantových programů a poskytnutí individuálních dotací, z nichž se převážná část týkala podpory krajských organizací, případně organizací působících v Chebu, Karlových Varech, či v Sokolově. Výjimku zde tvoří dotační program na podporu obnovy a využití kulturních památek, který sice poskytuje podporu i mimo hlavní spádová centra, jedná se však velmi často o podporu kulturních památek, které nejsou veřejně přístupné a jeho dopad na zvýšení atraktivity kraje je proto i v tomto případě limitovaný.

Pozitivním příkladem strategického projektu s významným přínosem pro plnění cílů je projekt revitalizace Císařských lázní v Karlových Varech, který představuje příklad projektu obnovy a znovuvyužití kulturní památky, která může přispět k zvýšení atraktivity kraje jako regionu. Pokud by realizované aktivity měly přispět k naplnění stanovených cílů, bylo by vhodné do budoucna zvážit úpravu zaměření aktivit právě na projekty podobného typu, které nemusí nutně dosahovat podobného finančního rozsahu, mělo by se však jednat o „strategické“ projekty, které pomohou revitalizovat zanedbanou či nevyužívanou památku v kraji, zajistí její zpřístupnění a ideálně i dlouhodobé zapojení do komunitního života v dané obci. Příkladem může být obnova objektu, který bude opraven, přetvořen na interaktivní muzeum moderního typu, ve kterém místní kulturní spolek bude pravidelně 2x ročně pořádat historické slavnosti propagující historii daného objektu, tradiční řemesla a pořádat kulturní a vzdělávací akce se zaměřením na historii dané lokality jak pro místní obyvatele, tak pro návštěvníky. Součástí předmětné podoblasti je i opatření nazvané Ochrana a podpora knihoven, které v podstatě duplikuje předchozí opatření zaměřené na podporu komunitní role knihoven a představuje příklad neexistující vnitřní teorie změny PRKK.

Oba výše uvedené specifické cíle jsou v zásadě navrženy správně. Stávající systém implementace se však zaměřil převážně na podporu kulturních zařízení v krajských centrech, případně na podporu jednorázových izolovaných akcí bez většího potenciálu výraznějším způsobem zvýšit atraktivitu kraje pro stávající a nové obyvatele. Vybrané aktivity jsou i zde navíc duplicitní (podpora knihoven). Specifické cíle by bylo vhodné restrukturizovat, optimálně sloučit do jednoho cíle, kterým je podpora role kultury v transformaci kraje a obsažené aktivity zaměřit na podporu péče a většího využití stávajících významných památek v kraji, podporu většího využití dosud nevyužívaných památek, podporu nastartování a rozvoje dlouhodobých

kulturních aktivit zejména v periferních lokalitách a podporu oživení / rozvoje významných kulturních tradic v území. Oblast marketingu by bylo vhodné přesunout do oblasti marketingu – viz předchozí komentáře k cestovnímu ruchu.

2.3.3.8 Specifický cíl 2.3.3 Rozvoj a využití kulturních a kreativních odvětví (KKO)

Opatření 2.3.3.1 Vytvoření krajského systému řízení KKO	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
mapování KKO	Proběhlo mapování KKO, zahájena byla rovněž aktivita vytvoření agentury 4K – krajské kulturní a kreativní kanceláře/agentury, která měla na starosti organizaci aktivit na území kraje
semináře a poradenství pro využití KKO v činnosti řemeslníků a drobných podnikatelů	
podpora vzniku klastrů jednotlivých segmentů KKO (např. porcelán, sklo, lázeňství...)	
podpora vzniku a provozování "kreativní kanceláře" jako centrálního podpůrného místa poskytující servis pro subjekty KKO, či kreativních center – např. chystaného Dizajnparku – jako zážitkových, vzdělávacích, populárně naučných center	
propojení aktérů a vzájemná komunikace prostřednictvím sociálních sítí Instagram, LinkedIn	
podpora navázání přeshraniční a mezinárodní spolupráce	

Opatření 2.3.3.2 Kreativní učení	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
na základě konceptu projektu „Vzdělávání uměním“ Společnosti pro kreativitu a vzdělávání připravit a zrealizovat projekty toho typu	Probíhají dílčí semináře, workshopy a vzdělávací akce zaměřené na podporu kreativního učení
další pokračování programu Děti, mládež a kultura ze strany kraje	
vzdělávací programy, workshopy, dílny a expozice v příspěvkových organizacích KVK zaměřené na podporu kreativity	
koordinace programů ve věci možnosti kreativního učení pro zřizovatele základních škol (obce), gymnázií a	

Opatření 2.3.3.2 Kreativní učení	
středních odborných škol (kraje) ze strany kraje, ve spolupráci s NNO apod.	
vytvoření DT na podporu kreativního učení	

Poslední oblastí je oblast podpory Rozvoje a využití kulturních a kreativních odvětví. Tato oblast obsahovala aktivity zaměřené na nastavení systému podpory a řízení KKO a podporu kreativního učení. V rámci dosud realizovaných aktivit proběhlo mapování KKO a založení organizace 4K – Agentury pro kulturní a kreativní průmysly Karlovarského kraje, z.s. Následovala příprava strategického projektu, jehož předmětem je podpora dalšího rozvoje krajské kreativní kanceláře, jakožto hlavního koordinátora aktivit. Všechny aktivity lze označit za aktivity v souladu se stanovenou strategií a s potenciálem pro znatelný přínos pro splnění stanoveného specifického cíle. Všechny aktivity jsou však v tuto chvíli ve stádiu přípravy a jejich dopad tak bude možné hodnotit až v následujícím období, a to již pod vedením KIC KK/KARP, kam byly dané aktivity v roce 2025 přesunuty.

Specifický cíl a jednotlivá opatření jsou navržena správně. Doporučujeme aktivity více provázat s budovaným KIC a jeho aktivitami zaměřenými na podporu inovací v kraji tak, aby nedocházelo k duplicitám a aby se v maximální možné míře využil synergický efekt realizovaných aktivit.

2.3.4 PO 3 - Vzdělávání a sport

Jako čtvrtou prioritní oblast stanovuje PRKK prioritní oblast Vzdělávání a sport. Prioritní oblast je rozdělena na dvě dílčí podoblasti, a to podoblast Vzdělávání a podoblast Sport.

Pro podoblast Vzdělávání stanovuje PRKK strategický cíl: **Zajištění udržitelného růstu Karlovarského kraje prostřednictvím kvalifikované a vzdělané pracovní síly, odpovídající potřebám trhu práce a výzvam 21. století, která je generována optimální nabídkou škol a školských zařízení s kvalifikovaným, kompetentním a motivovaným pedagogickým sborem, podporovaným vedením školy a zřizovatelem a moderním zázemím.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK 4 specifické cíle:

- **Specifický cíl 3.1.1 Kvalitní počáteční vzdělávání**

Tento SC zahrnuje oblast od vzdělávání v mateřských školách po vzdělávání na vysokých školách. Jednotlivá opatření jsou zaměřena na podporu všech stupňů škol v oblasti metodické, v oblastech infrastruktury a vybavenosti, spolupráce s podnikatelským sektorem, aj. Každé opatření obsahuje nástroje, kterými bude naplňováno, zdroj financování a dotčené subjekty.

- **Specifický cíl 3.1.2 Další vzdělávání**

Tento SC se zaměřuje na dvě oblasti, a to podporu dalšího vzdělávání populace a dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Další vzdělávání přirozeně navazuje na vzdělávání počáteční a provází člověka do konce jeho profesního života. Zahrnuje formální, neformální i informální vzdělávání. Jeho smyslem je rozšiřování znalostí a dovedností ve vymezené oblasti. SC má vazbu na PO Hospodářsky prosperující a atraktivní region.

- **Specifický cíl 3.1.3 Rovné příležitosti ve vzdělávání a rozvoj nadání**

Tento SC vychází ze Školské inkluzivní koncepce Karlovarského kraje a výstupů Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Karlovarského kraje (KAP) a je mimo jiné zaměřen na zlepšení práce pedagogických pracovníků s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, na podporu nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů, podporu prevence rizikového chování dětí a mládeže či podporu kariérového poradenství.

- **Specifický cíl 3.1.4 Zefektivnění vzdělávacího systému**

Tento SC je zaměřen jednak na optimální nastavení oborové struktury středních škol a dále na zmapování a následné zahájení diskuze se zřizovateli nad stávající efektivitou soustavy mateřských a základních škol v Karlovarském kraji. Zefektivnění oborové struktury by mělo rovněž vést ke zvýšení úrovně kvality vzdělávání v kraji. Tento SC má úzkou vazbu na SC Kvalitní počáteční vzdělávání.

Pro podoblast Sport stanovuje PRKK strategický cíl: **Karlovarský kraj – kraj nabízející rozmanité sportovní aktivity pro všechny generace.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK 1 specifický cíl:

- **Specifický cíl 3.2.1 Zvýšení zájmu o sport a zlepšení podmínek pro sportování**

Pro daný specifický cíl nestanovuje PRKK žádný popis ani definici cíle. Jeho zaměření je tak možné odvodit pouze z nastavení jednotlivých opatření, která se zaměřují na výstavbu, údržbu a provoz sportovních zařízení, podporu sportujících dětí a mládeže, podporu sportovních akcí a přípravu a rozvoj sportovních talentů.

2.3.4.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

PRKK ani pro čtvrtou prioritní oblast neobsahuje popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. Teorie změny byla tedy i v tomto případě odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v prioritní oblasti Vzdělávání a sport.

Cíl celé podoblasti vzdělávání je, podobně jako cíl prioritní oblasti Hospodářsky prosperující a atraktivní region, cílem modernizačním a transformačním, neboť má přispívat k modernizaci a transformaci hospodářství a reagovat na nedostatky či obtíže vzdělávání, které jsou popsány v analytické části PRKK a v analýzách pro účely tohoto hodnocení.

Situace v oblasti lidských zdrojů a vzdělávání je v Karlovarském kraji historicky ovlivněna demografickým složením obyvatel, díky kterému je v kraji nízký podíl obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním. Mladí lidé navíc z kraje velmi často odcházejí za vyšším vzděláním mimo Karlovarský kraj a již se zpět do kraje nevrací, což situaci dále zhoršuje. Situace ve školství je proto ovlivněna nejen kvalitou vzdělávacího systému, ale též strukturou obyvatelstva v kraji. Pro dosažení stanoveného cíle a přispění ke globálním cílům je proto předpokládáno, že kraj:

- bude usilovat o modernizaci škol a jejich vybavení na takovou úroveň, která umožní zásadní kvalitativní změnu ve vzdělání v kraji a bude odpovídat potřebám trhu práce a stávající demografické struktuře obyvatel v kraji, součástí modernizace přitom musí být jak přizpůsobení oborové struktury středních škol, tak úprava a podpora modernizace sítě základních, mateřských škol a uměleckých škol, a to včetně případné podpory vzniku veřejné vysoké školy v kraji; modernizace by přitom neměla být zaměřena pouze na faktické pořízení moderního vybavení a stavu budov, ale též na aktivní zapojení pořízeného vybavení do vzdělávacího procesu;
- vytvoří systém pro zajištění kvalitních pedagogických pracovníků schopných efektivně učit a zaujmout různorodé cílové skupiny, a to jak podporou pro příchod mladých pedagogických pracovníků do regionu, tak podporou vzdělávání stávajících i nových pedagogických pracovníků;

- podpoří využívání nových přístupů ke vzdělávání s cílem využití moderních metod a forem výuky pro zvýšení kompetencí žáků a jejich funkční gramotnosti odpovídající potřebám moderního světa a stávajícího a budoucího trhu práce, pedagogové by také měli mít či rozvíjet schopnost reagovat na různorodé potřeby specifických skupin žáků a přizpůsobovat jim výuku tak, aby žáci co nejlépe využili svůj potenciál;
- zajistí a bude podporovat rozvoj podpůrných služeb ve vzdělávání které se mimo jiné zabývají záležitostmi, které nelze řešit ve výuce a které nabízejí individuální poradenství, podporu či pomoc žákům i učitelům. jako jsou školní poradny, kariérní poradenství, prevence rizikového chování;
- bude podporovat rozvoj dalšího vzdělávání pro všechny skupiny obyvatel jako nástroje adaptace na potřeby moderního pracovního světa, v němž nové technologie, nové postupy a nové požadavky představují výzvu se kterou se bude muset trh práce a vzdělávací systém vypořádat.

Pro naplnění uvedené teorie změny obsahuje PRKK 4 specifické cíle a soubor 17 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Vzdělávání

Specifické cíle priority	Opatření
3.1.1 Kvalitní počáteční vzdělávání	3.1.1.1 Rozvoj a modernizace vzdělávací infrastruktury
	3.1.1.2 Zkvalitnění metod a forem vzdělávání a řízení ve školách
	3.1.1.3 Podpora spolupráce škol a firem
	3.1.1.4 Podpora rozvoje klíčových kompetencí a funkční gramotnosti dětí, žáků, studentů
	3.1.1.5 Podpora vysokoškolského vzdělávání v Karlovarském kraji a zvýšení podílu VŠ vzdělaných obyvatel v Karlovarském kraji
	3.1.1.6 Podpora základního uměleckého a zájmového vzdělávání
3.1.2 Další vzdělávání	3.1.2.1 Podpora dalšího vzdělávání
	3.1.2.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků - podpora zvyšování kvalifikovanosti a aprobovanosti pedagogických pracovníků
3.1.3 Rovné příležitosti ve vzdělávání a rozvoj nadání	3.1.3.1 Zlepšení kompetencí pedagogických pracovníků škol a školských zařízení v oblasti práce s heterogenním kolektivem
	3.1.3.2. Rozvoj nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů
	3.1.3.3 Podpora aktivit vedoucích ke snížení dopadu slabého sociálně-ekonomického zázemí rodiny na školní výsledky žáků
	3.1.3.4 Podpora zvýšení materiálně technické připravenosti škol a školských zařízení na společné vzdělávání
	3.1.3.5 Podpora zvýšení kvality a dostupnosti školských poradenských služeb
	3.1.3.6 Zkvalitnění systému prevence rizikového chování dětí a mládeže
	3.1.3.7 Podpora kariérového poradenství
3.1.4 Zefektivnění vzdělávacího systému	3.1.4.1 Zefektivnění oborové struktury středních škol ve vazbě na potřeby trhu práce
	3.1.4.2 Zefektivnění soustavy MŠ a ZŠ

Pro podoblast sportu lze z popisu jednotlivých opatření a kontextu globálních cílů PRKK odvodit následující teorii změny.

Podpora sportu v kontextu stávající socioekonomické situace v kraji a nastavení globálních cílů plní 3 hlavní cíle, a to podporu volnočasového vyžití dětí, mládeže a obyvatel obecně jako součást systému prevence sociálně patologických jevů, podporu volnočasového vyžití obyvatel jako součást zvýšení atraktivity kraje pro příliv zejména mladých lidí do regionu a podpora zdravého životního stylu. Zejména první dva cíle jsou přítom pro transformaci kraje nejdůležitější. Pro jejich naplnění PRKK předpokládá že kraj:

- podpoří modernizaci a budování kvalitní sportovní infrastruktury, dostupné všem skupinám obyvatel, zejména v těch regionech, kde může rozvoj sportovní infrastruktury přispět k zvýšení atraktivity daného území či prevenci sociálně patologických jevů v daném území;
- podpoří fungování sportovních klubů, spolků a všech dalších organizací zastřešujících sportování dětí a mládeže a podpoří propojení sportu a vzdělávání budováním sportovního zázemí u škol, včetně zajištění dostatečné vybavenosti vybudovaných sportovišť potřebnými pomůckami jak pro standardní, tak pro netradiční a nové sportovní aktivity a podpoří zpřístupnění vybudované infrastruktury všem obyvatelům kraje;
- podpoří rozvoj sportovních aktivit ve školách, úpravu školních vzdělávacích plánů s cílem většího zapojení sportovních aktivit do výuky a podpoří pedagogy, kteří realizují sportovní aktivity s dětmi a mládeží mimo školní výuku;
- podpoří vznik a organizaci sportovních akcí v kraji se zaměřením jak na většinové, tak na menšinové sporty a profesionální i amatérské sportovce s cílem podpořit motivaci obyvatel k zapojení do sportovních aktivit;
- podpoří přípravu a rozvoj sportovních talentů prostřednictvím vzniku sportovních center mládeže v kraji a podporou reprezentace.

Pro naplnění této teorie změny obsahuje PRKK jeden specifický cíl a 4 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Sport

Specifické cíle priority	Opatření
3.2.1 Zvýšení zájmu o sport a zlepšení podmínek pro sportování	3.2.1.1 Výstavba, údržba a provoz sportovních zařízení
	3.2.1.2 Podpora sportujících dětí a mládeže a vytváření podmínek pro spojení vzdělávání a sportu – rozvoj školního sportu
	3.2.1.3 Podpora sportovních akcí
	3.2.1.4 Příprava a rozvoj sportovních talentů

Hlavním nedostatkem v nastavení strategie pro oblast Vzdělávání je skutečnost, že je velice široce zaměřena bez bližší specifikace, čeho má být v dané oblasti dosaženo. Z kontextu zpracované socioekonomické analýzy vyplývá, že v kraji je zásadní problém nízký podíl obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním, potažmo podprůměrný podíl obyvatel, kteří se vyšší vzdělání rozhodnou absolvovat a odli,

respektive nízká atraktivita kraje pro obyvatele s vyšším dosaženým vzděláním, kteří se do kraje nestěhují, naopak jej často opouštějí. Problémem je rovněž vzdělanostní struktura neodpovídající poptávce na trhu práce, a to jak ve vztahu k stávající situaci, tak ve vztahu k předpokládanému vývoji poptávky na trhu práce.

Systém vzdělávání je v kontextu uvedeného potřeba vnímat ve dvojí roli. Vzdělání je jedinou cestou, která může přispět k změně vzdělanostní struktury obyvatel ve prospěch vyššího podílu obyvatel s vyšším dosaženým vzděláním a tím přispět k vyšší atraktivitě firem pro lokalizaci v regionu atd. První role je tak nabídnout stávajícím obyvatelům kraje takovou úroveň vzdělání, která dokáže změnit vzdělanostní strukturu obyvatel i za předpokladu, že mnohé děti nemají kvalitní vstupní předpoklady pro vzdělání, postrádají pomoc v rodině apod. Vzdělávání v kraji tak do značné míry musí dosahovat nadprůměrné úrovně, protože jedině tak může zvládnout dosažení „průměrných výsledků“ s podprůměrnými vstupními předpoklady. Jakékoliv aktivity realizované v rámci PRKK by tak touto optikou měly směřovat nikoliv k prostému rozvoji a modernizaci škol tak aby se jejich vybavenost vyrovnala republikovému průměru, ale k takovému rozvoji a modernizaci, která se bude v rámci celorepublikového průměru vymykat. Takováto úroveň vzdělávání pak může být i dostatečným motivujícím faktorem pro příliv nových obyvatel do regionu, neboť jim bude poskytovat perspektivu budoucího kvalitního vzdělávání jejich dětí atd. Tento přístup platí i pro přizpůsobení vzdělávacího systému trhu práce. Kraj je v současné době specifický větším podílem firem s nižší přidanou hodnotou, které zpravidla poptávají pracovní sílu s nižším dosaženým vzděláním. Pokud má kraj naplnit ambici transformace ekonomiky na perspektivní obory s vyšší přidanou hodnotou, musí vzdělávací systém přizpůsobovat nejen stávající poptávce na trhu práce, ale též předpokládané budoucí poptávce na trhu práce, kterou hodlá kraj vytvořit podporou vzniku a přílivu firem v moderních oborech. To vše navíc v kontextu předpokládané rostoucí konkurence německého trhu práce, který bude i v budoucnu odčerpávat část kvalifikované pracovní síly mimo region. I v tomto případě tak platí výše zmíněná potřeba podpory takové modernizace vzdělávacího systému, která bude dosahovat nadprůměrné úrovně. Tento aspekt však není v nastavené strategii dostatečně akcentován a jednotlivá opatření tak směřují k naplnění globálního cíle spíše „náhodou“, než cíleně.

Podobná situace platí i v případě dílčí části týkající se podpory Sportu. I zde jsou opatření nastavena v poměrně obecné rovině, bez bližší specifikace, jakým způsobem by měly být aktivity zaměřené, respektive jaké dílčí parametry by měly jednotlivé aktivity splňovat (např. územní rozložení budované infrastruktury se zaměřením na oblasti, kde je větší předpoklad, že rozvoj sportu přispěje k prevenci sociálně patologických jevů apod.) tak, aby přispívaly k naplnění globálního cíle.

Strategie je v obecné rovině nastavena správně. Dílčím nedostatkem je nedostatečná specifikace, jaké priority / kritéria by měla být zohledněna při realizaci dílčích aktivit. Pro zásadnější změnu v oblasti lidských zdrojů je potřeba provést zásadní modernizaci vzdělávací infrastruktury a vzdělávacího systému, a to nikoliv na průměrnou ale na nadprůměrnou úroveň. Tento fakt doporučujeme v nastavení zohlednit a doplnit stanovení územních a tematických priorit, aby bylo zajištěno, že bude docházet ke koncentraci aktivit na klíčové změny v území.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.4.2 Specifický cíl 3.1.1. Kvalitní počáteční vzdělávání

Určitým nedostatkem oblasti, kterou vymezuje specifický cíle zaměřený na zvýšení kvality počátečního vzdělávání je skutečnost, že je velice široce zaměřena a téměř jakékoliv aktivity, které se ve vzdělávání realizují, lze považovat za naplňování tohoto cíle. Jeho jednotlivá opatření sice zaměřením poněkud zužují, ale v některých případech lze pak pochybovat, např. opatření 3.1.1.6 Podpora základního uměleckého a zájmového vzdělávání, zdali vůbec jeho typové aktivity mohou přispět k pozorovatelné změně.

Z textu specifického „cíle“ se obtížně odvozuje, jakou povahu a jaký rozsah by měly mít výsledky, tj. k jakým výsledkům má cíl a jeho jednotlivá opatření napomáhat, zejména v kontextu cíle, který vymezuje celou podoblast 3.1 Vzdělávání.

Dlouhodobým cílem specifického cíle 3.1.1. by patrně nemělo být jen kvalitní počáteční vzdělávání, nýbrž kvalitní vzdělání žáků (ZŠ a SŠ) a studentů vysokých škol, měřené jejich výsledky, např. prostřednictvím srovnávacích testů nebo zpráv České školní inspekce.

Opatření - 3.1.1.1 Rozvoj a modernizace vzdělávací infrastruktury	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Rekonstrukce a modernizace škol a školských zařízení vč. bezbariérovosti	Rekonstrukce a revitalizace budov, zateplení a nová omítka, stavební úpravy budov, rekonstrukce doprovodných objektů Plnění Krajského akčního plánu 2
Vybavení škol moderními učebními pomůckami	Centrum odborné přípravy 2022 - ISŠ Cheb Centrum odborné přípravy 2023 - ISŠ Cheb Nové notebooky, tablety a stolní PC do škol
Konektivita ve školách a školských zařízeních – rychlé internetové připojení	Nerealizováno

Z přehledu aktivit je zřejmé, že dvě ze tří typových aktivit se realizují dvě. Jejich přínos ke kvalitě vzdělávání však nelze posoudit, neboť není zřejmé, zdali rekonstrukce, revitalizace a další aktivity ve školách mají za cíl zvýšit kvalitu vzdělávání v kraji, tj. přinést výraznou kvalitativní změnu, nebo zdali se jedná o investice, které sice modernizují vzdělávací zařízení, ale mají přesto charakter v podstatě obnovy majetku, a jsou tedy směřovány do těch zařízení, která jsou v horším než průměrném stavu a jejich smyslem je spíše zlepšení stavu majetku a dosažení určitého fyzického standardu odpovídajícího současným požadavkům, bez doprovodu dalších změn v jiných složkách vzdělávání - např. vzdělávacích metod, kompetencí pedagogů, práce s nadanými žáky nebo se žáky znevýhodněnými apod. Je jisté, že i investice, které mají povahu obnovy majetku mají dopady do kvality vzdělávání, neboť zlepšují podmínky, které nejsou plně vyhovující, avšak lze pochybovat, zdali přinášejí kvalitativní změnu takového rozsahu, která vede ke zlepšení vzdělávacích výsledků žáků základních a středních škol.

V případě centra odborné přípravy Cheb (1,8 mil. Kč na v r. 2023) byly prostředky určeny pro obor agropodnikání. V tomto případě se jedná o modernizaci, která přinesla i významné zvýšení kvality vzdělávání, jelikož žáci mohou pracovat s nejmodernějším vybavením, samotná volba oboru je opodstatněná jen v případě, že další obory ISŠ v Chebu již nejmodernějšími pomůckami vybaveny jsou. Agropodnikání nepatří v ČR ani v kraji Karlovarském k oborům, které jsou pro národní či regionální ekonomiku zvláště významné.

Opatření je v obecné rovině navrženo správně. Jednotlivé realizované aktivity jsou však poměrně fragmentované a často zaměřené pouze na dílčí modernizaci, u které lze předpokládat, že její přispění k naplnění specifického cíle v širším smyslu, tedy zdali se aktivitami skutečně zlepšuje nejen kvalita vzdělávání, ale zejména kvalita výsledků vzdělávání měřená srovnávacími výsledky žáků škol, je omezená.

Je zřejmé, že modernizace infrastruktury bez modernizace forem výuky a procesu výuky bude mít jen omezené výsledky. Toto opatření je tedy úzce propojeno s ostatními, naplnění jeho smyslu je závislé na tom, zdali je modernizace infrastruktury provázána s modernizací výuky, které může předcházet či následovat.

Doporučujeme připravovat a realizovat komplexní modernizační projekty, které budou obsahovat a kombinovat modernizaci infrastruktury, vybavení, výuky a zvyšování odbornosti a kompetencí pedagogů, to vše v úzké návaznosti s cílem zvýšit atraktivitu příslušné školy a zlepšit kvalitu výsledků žáků základních a středních škol.

Opatření - 3.1.1.2 Zkvalitnění metod a forem vzdělávání a řízení ve školách	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Metodické vedení pedagogických pracovníků	Projekty šablon pro základní a střední školy Plnění Krajského akčního plánu 2
Stínování ředitelů – sdílení příkladů dobré praxe mezi řediteli, mentoring pro začínající ředitele	Ředitel na živo Akademie leadershipu
Hospitační hodiny	Zajisté se realizují
Vzdělávání vedení škol v oblasti leadershipu	Akademie leadershipu
Podpora začínajícím pedagogům	O realizaci se nepodařilo zjistit konkrétní informace

Toto opatření a jeho aktivity se realizují, důraz v typových aktivitách je kladen především na řízení škol a ve školách, zkvalitňování metod a forem vzdělávání se odehrává především prostřednictvím šablon pro základní a střední školy. Opatření je naplňováno převážně aktivitami souvisejícími s KAP, tedy nástroji, které stojí mimo vlastní program rozvoje kraje a jsou komplexnější než samotný program.

Zařazení typové aktivity „hospitační hodiny“ do opatření na zvýšení kvality metod a forem vzdělávání je pochybné, neboť hospitační hodiny jsou běžnou součástí chodu školy a vyzdvihovat je jako zvláštní aktivitu,

jíž se naplňuje program rozvoje kraje není příliš vhodné, pokud – a to z PRKK nevyplývá – nejsou hospitace realizovány inovativními formami a přístupy, jejichž výsledky jsou posléze změřitelné a doložitelné ve zlepšení kvality výuky.

Opatření je navrženo částečně správně: typovým aktivitám dominují témata zaměřená na ředitele, leadership a podporu začínajícím pedagogům, která není blíže specifikována ani konkretizována. Z popisu tak není zřejmé, zda mají mít aktivity modernizační charakter a zda mají směřovat k novým metodám a formám vzdělávání, jejichž výsledkem budou lepší vzdělávací výsledky.

Doporučujeme přeformulovat a přepracovat opatření tak, aby mělo zřetelný transformativní charakter, případně, je-li tak formulován KAP, uvést odkazy na příslušné části či **uvést příslušná specifika KAP, která popisují strategické, kvalitativní změny, k nimž realizací tohoto opatření prostřednictvím KAP a dalších aktivit dojde** a realizaci ponechat v gesci KAP.

Opatření - 3.1.1.3 Podpora spolupráce škol a firem	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Realizace praxí na pracovištích zaměstnavatelů	Realizace odborných praxí a odborného výcviku v rámci běžné výuky škol
Realizace řemeslných dnů ve firmách – propagace daného oboru	Projekt Implementace Krajského akčního plánu 2 v Karlovarském kraji – aktivita Krajské hospodářské komory v rámci projektu
Realizace exkurzí ve firmách pro žáky základních škol	webový portál Pracujmespolu.cz
Dlouhodobé stáže žáků ve firmách	webový portál Pracujmespolu.cz
Využití odborníka z firmy při výuce ve škole	Projekty šablon pro střední školy – zapojení odborníka z praxe do výuky; koordinátor spolupráce firmy a školy.
Setkávání zaměstnavatelů a vzdělávacích institucí	Pakt zaměstnanosti Karlovarského kraje

Typové aktivity tohoto opatření se všechny realizují, i když formy realizace mají pro jeho naplnění různou váhu. Aktivity, které mají největší potenciál přispět ke zlepšení kvality výuky tím, že co nejvíce odpovídá požadavkům trhu práce, jsou praxe na pracovištích zaměstnavatelů a dlouhodobé stáže ve firmách, případně též projekty propagace, exkurse apod. Ty mohou, za určitých okolností zvýšit vědomosti žáků o tom, jak vypadá práce v moderní firmě, v čem spočívá, a tak zvýšit zájem o zaměstnání po dokončení studia v místních firmách.

Smyslem opatření je rozšířit nabídku a zvýšit kvalitu pracovních sil v Karlovarském kraji, aby vyhovovala potřebám místních firem. Návrat studentů VŠ do kraje po dokončení studia je jedním ze žádoucích

výsledků, je jím ale rovněž větší počet žáků v oborech SŠ, které je připravují pro nástup do zaměstnání, pro práci v oboru. Tedy zvýšení kvality vzdělání a počtu žáků v oborech, které jsou v kraji významné.

Praxe, stáže a propagace výše uvedenému cíli napomáhají, avšak typové aktivity se zdají být realizovány spíše pasivně, prostřednictvím webového portálu, nikoliv aktivním, systematickým způsobem, který by jednotlivé aktivity propojoval do větších celků např. pro určité obory.

Opatření je navrženo v zásadě správně. Jeho realizace je však převážně pasivní v tom smyslu, že se omezuje na dílčí aktivity, které jsou sice významným počátkem informovanosti, ale samy o sobě mají přínos, který je obtížné měřit.

Doporučujeme připravit a realizovat aktivity, které budou aktivně propojovat školy a firmy, podporovat jejich spolupráci a přinášet nové příležitosti nejen ve formě běžných, povinných praxí žáků ve firmách, ale také příležitosti aktivního zapojování žáků do získávání praxe ve firmách novými formami a nad rámec povinného vzdělávání.

Opatření - 3.1.1.4 Podpora rozvoje klíčových kompetencí a funkční gramotnosti dětí, žáků, studentů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK monitorovací zprávy 2022 a 2023
Vzdělávací akce pro žáky se zaměřením na konkrétní typ gramotnosti	Nerealizují se
Letní tábory/dílny/workshopy/kurzy apod. se zaměřením na funkční gramotnosti, polytechniku, cizí jazyky, kreativitu, podnikavost ad.	Projekt Implementace Krajského akčního plánu 2 v Karlovarském kraji – realizace letních škol na podporu čtenářské a matematické gramotnosti a na podporu EVVO,
Soutěže žáků	Podpora účasti žáků na soutěžích Dotační program MŠMT na podporu školních soutěží
Prospěchová stipendia pro žáky středních škol	Prospěchová stipendia pro žáky SŠ (prostr. dotací)

Opatření 3.1.1.4 Podpora rozvoje klíčových kompetencí a funkční gramotnosti dětí, žáků, studentů je realizováno převážně jednorázovými nebo opakovanými, avšak izolovanými aktivitami, jako jsou letní školy a soutěže, nikoliv systémovým zařazením moderních metod a forem výuky, které budují funkční gramotnost všech žáků, nadaných i znevýhodněných soustavně a dlouhodobě, do běžného vzdělávacího procesu. Jelikož jak letní tábory, tak soutěže žáků jsou patrně využívány spíše dětmi motivovanými ke vzdělávání, nelze vyloučit, že podpory rozvoje klíčových kompetencí se dostává ve větší míře těm žákům, kteří takovou podporu potřebují méně. I vzdělávací akce zaměřené na konkrétní typ gramotnosti nejsou patrně systémovým řešením, nýbrž řešením podpůrným, doplňkovým, i kdyby se realizovaly.

Kraj realizuje prospěchová stipendia pro žáky středních škol. Podpory se dostává každoročně desítkám studentů.

Opatření je koncipováno příliš úzce. Má-li být jeho výsledkem, jak je zřejmé z jeho popisu, větší počet dětí, jejich zvláštní talent je patřičně, včas identifikován a rozvinut, a má-li být dalším výsledkem větší počet dětí, které prokazují zvládnuté funkční kompetence (a výsledek je měřitelný např. pravidelnými srovnávacími testy ve školách), je zřejmé, toho nelze dosáhnout letními tábory, podporou účasti žáků na soutěžích nebo izolovanými vzdělávacími akcemi.

Doporučujeme přepracovat opatření tak, aby se jeho prostřednictvím realizoval systém identifikace nedostatků žáků v klíčových kompetencích a funkční gramotnosti a na ně navazovaly cílené, systémové aktivity škol, např. novými formami výuky, jejichž výsledkem bude zvýšení počtu žáků, kteří jsou plně funkčně gramotní a plně zvládají klíčové kompetence.

Opatření - 3.1.1.5 Podpora vysokoškolského vzdělávání v Karlovarském kraji a zvýšení podílu VŠ vzdělaných obyvatel v Karlovarském kraji	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Podpora prezenční a distanční výuky VŠ v kraji	Podpora realizace kombinovaného studia studijního programu Učitelství pro 1. stupeň ZŠ v Chebu Příprava VŠ polytechnického zaměření v Karlových Varech
Rozvoj navázané spolupráce s Fakultou pedagogickou Západočeské univerzity v Plzni	Individuální dotace
Vytvoření pracovní skupiny k podpoře VŠ vzdělávání v KVK	Nerealizováno
Rozvoj spolupráce s VŠ a vědeckovýzkumnými organizacemi	konkrétní projekty např. KIC KK/KARP
Stabilizační stipendia pro studenty vysokých škol	Dotační program stipendií pro vysokoškolské studenty se zaměřením na vybrané obory

Toto opatření se dosud zaměřuje především na pedagogické obory, zdravotnické obory (formou stipendií) a na sociální práci. Ostatní obory nejsou z dotačního/stipendijního programu vyloučeny, avšak jsou podpořeny jen v případě, že stipendia nejsou využita studenty výše zmíněných preferovaných oborů. Takové zaměření sice může za jistých okolností přispívat ke zlepšení kvality vzdělávání v kraji, protože zvyšuje počet kvalifikovaných pedagogů, avšak není jisté, zdali samo o sobě může vést ke zvýšenému zájmu vysokoškoláků obecně o návrat či příchod do kraje obecněji, a to zejména v oborech či specializacích, které jsou poptávány průmyslovými podniky nebo podniky high-tech služeb v soukromém sektoru.

Opatření je zjevně zaměřeno na získání pracovní síly do oborů/profesi v oblastech, za které je zodpovědný kraj (zdravotnictví, střední školství, sociální služby) nebo města (základní školství) a kraj tak ve větší míře řeší vlastní potřeby, i když z oblasti lékařství se jedná též o profesí využívané v lázeňství, což je jedno z nosných odvětví kraje a vazba na potřeby krajského hospodářství je zde přímá.

Opatření je svým názvem a obsahem ambiciózní, aktivitami, které je upřesňují je realisticky zúženo na spolupráci s vysokými školami a na stipendia pro vysokoškoláky, což je v zásadě správné. Činnostmi, kterými je opatření skutečně realizováno je dále zúženo na obory VŠ, které se týkají bezprostředních kompetencí kraje nebo měst/obcí, **což je pro dosažení specifického cíle, kterým se má získat více vysokoškoláků potřebných pro transformaci a modernizaci hospodářství, nedostatečné.**

Doporučujeme připravit a realizovat programy, které budou podporovat spolupráci vysokoškoláků a vysokých škol s podniky v kraji, budou motivovat vysokoškoláky k návratu zpět do kraje (a nejen formou stipendií či náborových příspěvků, o jejichž efektivitě panují i mezi zaměstnavateli pochybnosti) a **budou se zaměřovat na potřeby trhu práce mimo veřejný sektor.**

Opatření - 3.1.1.6 Podpora základního uměleckého a zájmového vzdělávání	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Soutěže a přehlídky	Program MŠMT na podporu školních soutěží Soutěže ZUŠ, olympiády
Spolupráce kraje s Krajskou uměleckou radou – problematika vzdělávání pedagogických pracovníků, oblast soutěží	-
Zahraniční stáže a výměnné pobyty	Erasmus+

Poslední opatření specifického cíle zaměřeného na zvýšení kvality počátečního vzdělávání se týká zájmového vzdělávání a uměleckých škol. V popisu opatření se hovoří o podpoře talentů a o podpoře základních uměleckých škol, domů dětí a mládeže a kroužků, ale typové aktivity i jejich realizace obsahují především jednorázové nebo opakované izolované aktivity, které nevedou k systémovému zlepšení účinků a výsledků mimoškolního vzdělávání dětí a mládeže.

Přestože se typové aktivity převážně realizují, nejedná se v tomto případě o aktivity, které by samy o sobě vedly k cílenému zvýšení kvality a lepším výsledkům mimoškolního vzdělávání, přestože v konkrétních případech jistě i ke změnám podobné povahy dochází. Ty se však dějí spíše aktivitou realizátorů jednotlivých aktivit, nikoliv cíleným tlakem či cílením aktivit PRKK.

Opatření je svými typovými aktivitami zaměřeno příliš úzce a nedostatečně. Doporučujeme jeho rozšíření prostřednictvím vytvoření systémových změn či přinejmenším podpůrných specifických programů, jejichž pomocí se budou vyhledávat a podporovat talentovaní žáci, a to jak v oborech kreativních a uměleckých, neboť kreativní obory některé umělecké obory (keramika, porcelán, sklo) jsou

silnou stránkou kraje, tak v oborech technických, které jsou potřebné pro modernizaci krajského hospodářství.

2.3.4.3 Specifický cíl 3.1.2. Další vzdělávání

Specifický cíl zaměřený na další vzdělávání se zabývá vzděláváním dospělých všeobecně a specificky vzděláváním pedagogických pracovníků. Zároveň obsahuje také typové aktivity, které nesouvisí s dalším vzděláváním, nýbrž se týkají nábory pedagogických pracovníků, motivace jejich příchodu do kraje nebo návratu po získání vysokoškolské pedagogické kvalifikace. Dané opatření tím do určité míry opakuje intervence realizované ve specifickém cíli Kvalita počátečního vzdělávání.

Výsledkem veřejných intervencí, jímž bude splněn tento specifický cíl, mají být lidé kteří získají vyšší kvalifikaci nebo se rekvifikují na nové profese či nové potřeby jejich současných profesí. Tím budou tito lidé více platní zaměstnavatelům, ale současně si tím rozšíří možnosti získat zajímavější, kvalifikovanější nebo lépe placenou práci.

V případě pedagogických pracovníků má být výsledkem vyšší počet kvalifikovaných pedagogů, učitelů, kteří učí podle své aprobace. Tímto způsobem se vytvářejí podmínky pro zlepšení kvality vzdělávání, neboť získání aprobace, kvalifikace pro určitý obor, a zároveň kvalitní pedagogické vzdělání jsou předpokladem zlepšování či změn forem a obsahu výuky, moderních učebních metod apod.

Opatření - 3.1.2.1 Podpora dalšího vzdělávání	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Realizace formálního, neformálního i informálního vzdělávání	Implementace Krajského akčního plánu 2 v Karlovarském kraji
Podpora odborného vzdělávání, rekvifikací a dalšího specifického vzdělávání	
Vzdělávací akce zaměřené na rozvoj digitálních kompetencí, jazykových znalostí, měkkých dovedností a jejich certifikace	Up Skilling (Spolupráce s Národním pedagogickým institutem)
Rozvoj sítě ČŽV v kraji a podpora informovanosti o nabídkách dalšího vzdělávání v kraji prostřednictvím portálu www.dvkk.cz	Webová stránka existuje, rozhodně se nezabývá dalším vzděláváním.
Propagace dalšího vzdělávání	Týden vzdělávání dospělých
Metodická podpora	Implementace Krajského akčního plánu 2 v Karlovarském kraji
Podpora využití Národní soustavy povolání a Národní soustavy kvalifikací ke zvýšení/doplnění/změně kvalifikace pracovníků a uvolněné pracovní síly v	

důsledku restrukturalizace ekonomiky pro její uplatnění na trhu práce v KVK	
Zahraniční stáže a výměnné programy, odborné stáže	Erasmus+

Toto opatření má podporovat různé formy dalšího vzdělávání přímo i nepřímo tím, že prostřednictvím různých aktivit bude informovat cílové skupiny o možnostech a příležitostech k dalšímu vzdělávání. Realizovanými aktivitami se zaměřuje spíše na informovanost o možnostech dalšího vzdělávání a zároveň na spolupráci s jinými subjekty, či přenáší očekávání realizace na jiné subjekty, které mají další vzdělávání na starosti. Z dostupných informací se zdá, že další vzdělávání, zejména rekvalifikace a další kvalifikace nejsou systematicky budovány v úzké návaznosti a spolupráci s potřebami zaměstnavatelů, jako další vzdělávání na míru potřebám regionální ekonomiky.

<i>Opatření - 3.1.2.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků – podpora zvyšování kvalifikovanosti a aprobovanosti pedagogických pracovníků</i>	
<i>Typové aktivity</i>	<i>Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023</i>
Akreditované vzdělávací kurzy pro pedagogické pracovníky	Projekty šablon pro základní a střední školy
Podpora činnosti Krajského vzdělávacího centra pro další vzdělávání pedagogických pracovníků	Vzdělávací aktivity pro pedagogické pracovníky Podpora činnosti centra
DT na podporu získání kvalifikace pro pedagogické pracovníky	Program na podporu získání kvalifikace pro pedagogické pracovníky
Náborové příspěvky pro zájemce o práci pedagoga	Náborové příspěvky pro učitele Stipendia pro studenty pedagogických škol
Podpora zvýšení aprobovanosti u pedagogických pracovníků	-
Vzdělávání pedagogických pracovníků v lektorských dovednostech	Vzdělávání kariérových poradců

Toto opatření se realizuje podobnými aktivitami, jako opatření zaměřená na zvyšování kvality počátečního vzdělávání. Nejdůležitějšími, a odlišujícími aktivitami, jsou ty, které se zaměřují na příchod pedagogických pracovníků do kraje a na zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků, což je obojí podmínkou, nikoliv postačující, zvyšování kvality počátečního vzdělávání.

Gymnázium Sokolov a Krajské vzdělávací centrum nabízí 21 kurzů v 6 oblastech, z nich některé formou e-learningu, a realizuje další aktivity, jako například pedagogické dny. Vzhledem k širší zaměření a jejich četnosti se zdá, že jsou zaměřeny spíše na moderní formy a metody vzdělávání, nikoliv na zvyšování kvalifikace pedagogických pracovníků – na získání aproby, a nezohledňují tedy klíčovou potřebu kraje, jíž je zvýšení počtu aprobovaných učitelů. Na tento cíl jsou zaměřeny dotace kraje, jejichž prostřednictvím kraj poskytuje stipendia budoucím pedagogům, a to v počtu desítek ročně.

Obě opatření se vzájemně doplňují a tvoří dohromady jeden celek. **Opatření jsou zaměřena v zásadě správně, avšak jejich typové aktivity jsou příliš obecné, generické, bez jasného obsahového zaměření** na specifické krajské problémy. Jejich realizace je fragmentovaná, některé realizované aktivity zjevně směřují k naplnění specifického cíle, jiné spíše k naplnění cílů počátečního vzdělávání. Zejména část specifického dalšího vzdělávání mimo vzdělávání pedagogických pracovníků je obecná a lze ji hodnotit obtížně.

Doporučujeme, s využitím Národní soustavy povolání a Národní soustavy kvalifikací, **vytvořit v kraji systém dlouhodobě fungující a nabízející systematicky růst a doplňování kvalifikací lidí v kraji podle jejich potřeb a poptávky** a podle potřeb a poptávky zaměstnavatelů.

2.3.4.4 Specifický cíl 3.1.3. Rovné příležitosti ve vzdělávání a rozvoj nadání

Tento specifický cíl svými opatřeními pokrývá tři témata či dílčí oblasti intervencí, které se navzájem doplňují a současně podporují také předchozí specifické cíle, především kvalitu počátečního vzdělávání.

Předpokládanými výsledky, podle nichž lze posuzovat dosažení tohoto specifického cíle, je

- větší počet žáků, jejichž nadání je včas identifikováno, rozvíjeno a zohledněno v průběhu počátečního a mimoškolního vzdělávání

a současně

- lepší studijní výsledky žáků ze znevýhodněných sociálních či rodinných poměrů nebo žáků, kteří mají nějaký hendikep, což by se mělo v delší perspektivě projevit také v lepších výsledcích vzdělávacího systému jak ocelku, které měří například Česká školní inspekce.

Opatření zaměřená na materiální připravenost škol, na dostupnost poradenských služeb, na prevenci rizikového chování a na kariérní poradenství jsou vůči prvním třem opatřením doplňková, vytváření podmínky pro to, aby první tři opatření mohla lépe fungovat.

Opatření - 3.1.3.1 Zlepšení kompetencí pedagogických pracovníků škol a školských zařízení v oblasti práce s heterogenním kolektivem	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům	Implementace Krajského akčního plánu 2 (vytvořena například Příručka pro rodiče, pedagogy a další odborníky z praxe v oblasti rovných příležitostí ve vzdělávání)
Vzdělávání pedagogů v oblasti práce s podpůrnými pomůckami	Nerealizuje se
Výměna zkušeností v oblasti spolupráce s asistentem/asistenty pedagoga	
Vytvoření platformy pro sdílení příkladů dobré praxe	

Opatření zaměřené na dovednosti a kompetence učitelů při práci s různorodým kolektivem je možno chápat jako doplňkové k předchozím specifickým cílům. Opatření rozvíjí nástroje a dílčí cíle specifického cíle zabývajícího se dalším vzděláváním a specifického cíle zaměřeného na zvýšení kvality počátečního vzdělávání. Toto opatření tedy, v logice krajských intervencí, nestojí samo o sobě, nýbrž doplňuje a podporuje cíle předchozí.

Z dostupných informací lze odvodit, že opatření se realizuje především prostřednictvím metodické pomoci, o jejíž intenzitě, zacílení a efektivitě nelze v současnosti informace získat.

Opatření je navrženo v zásadě správně, leč jeho typové aktivity jsou obecné, generické, nelze z nich dovodit specifické potřeby kraje či požadovanou kombinaci, která by vedle k naplnění opatření, tj. k prokazatelně kompetentnějším pedagogickým pracovníkům v oblasti práce s heterogenním kolektivem. Je přitom zřejmé, že opatření samo o sobě lepší práci s heterogenním kolektivem nepřinese, neboť působení pedagogických pracovníků je jen jedním z nutných předpokladů pro zlepšení v této oblasti. Opatření je navíc realizováno jen formou metodické pomoci.

Doporučujeme nejdříve připravit a realizovat dlouhodobější programy, jimiž se uskuteční další typové aktivity, a jako součást těchto programů typové aktivity obsahově specifikovat podle specifických potřeb cílových skupin pedagogů, a formulovat cíle, jichž má být dosaženo a tyto cíle sledovat.

Opatření - 3.1.3.2. Rozvoj nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Tvorba metodiky pro identifikaci a podporu nadaných a mimořádně nadaných dětí/žáků/studentů	Pracovní skupina pro rozvoj nadání
Soutěže pro nadané žáky	Cena Vévody z Edinburghu Logická olympiáda pro Mensu ČR
Finanční podpora nákupu speciálních pomůcek pro nadané a mimořádně nadané děti/žáky/studenty	Spolupráce s Centrem talentované mládeže; poskytnuty peníze školám na zajištění kurzů v angličtině v různých oblastech; příprava na získání mezinárodně uznávané zkoušky, která je srovnatelná s maturitou
Platforma pro sdílení příkladů dobré praxe	
Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti práce s nadanými a mimořádně nadanými dětmi/žáky/studenty	
Workshopy a exkurze pro nadané děti/žáky/studenty	
Přednášky pro rodiče nadaných dětí/žáků/studentů	

Opatření je realizováno buď jednorázovými aktivitami, jako je Cena Vévody z Edinburghu nebo olympiáda Mensy, a dále spoluprací s Centrem talentované mládeže, které nabízí především mimoškolní aktivity. Zdá se, že systematická práce s talenty přímo ve vzdělávacím procesu nebo systémová řešení identifikace talentů dětí a dlouhodobá práce rozvíjení jejich talentů přímo ve školách se nerealizují.

Opatření obsahuje různorodé typové aktivity, které nejsou propojené a které jsou navíc realizovány jen v menší míře, což roztříštěnost dále posiluje.

Doporučujeme vytvořit a realizovat systém včasné identifikace nadaných žáků a jejich systematické, dlouhodobé podpory jako běžnou součást počátečního vzdělávání. Tento systém je třeba institucionálně zaštitit, tj. vytvořit kapacity, které budou tento systém realizovat a které budou mít dostatečnou odbornost. Ve vytváření tohoto systému se lze inspirovat pilotními projekty jiných krajů, např. projekty které realizoval Moravskoslezský kraj před rokem 2020.

Opatření - 3.1.3.3 Podpora aktivit vedoucích ke snížení dopadu slabého sociálně-ekonomického zázemí rodiny na školní výsledky žáků

Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Pedagogická diagnostika žáků a její vyhodnocení	Opatření je sledováno monitorovacím indikátorem Počet školních psychologů, speciálních pedagogů na školách, který v roce 2022 dosáhl na hodnotu 60
Doučování žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí	Šablony na doučování
Podpora školních klubů – zájmové aktivity pro děti a žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí	Nerealizuje se
Aktivita Obědy do škol – hrazení obědů dětem, jejichž rodina se nachází v hmotné nouzi	Obědy do škol

Toto opatření se realizuje většinou svých aktivit, které byly naplánovány, s výjimkou školních klubů nabízejících aktivity dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí.

Opatření je v zásadě navrženo správně, i když jeho aktivity jsou navrženy obecně a není zřejmá jejich návaznost. Není zřejmá propojenost aktivit při realizaci opatření.

Podobně jako v případě talentovaných žáků **doporučujeme realizovat dílčí aktivity tohoto opatření systémovým způsobem, který umožní (a zajistí) dlouhodobou podpůrnou práci s dětmi ze sociálně a ekonomicky znevýhodněného prostředí.**

Opatření - 3.1.3.4 Podpora zvýšení materiálně technické připravenosti škol a školských zařízení na společné vzdělávání

Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Vybudování bezbariérového přístupu do škol a školských zařízení	Plány na výstavbu odborných učeben

	Podáno 13 projektů na vybudování odborných učeben v rámci OP ST
Stavebně technické úpravy ve škole (např. WC pro imobilní, výtah, plošina)	Nerealizuje se
Vytvoření herních koutů a relaxačních místností k podpoře komunitních aktivit	Nerealizuje se

Opatření má za cíl vytvořit materiální podmínky pro lepší vzdělávání či vůbec dostupnost počátečního vzdělávání dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. S výjimkou plánů a podaných projektů na výstavbu odborných učeben se opatření nerealizuje.

Opatření je v zásadě navrženo správně. Samo o sobě může zlepšit materiální podmínky, avšak lepší vzdělávací prostředí pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami může vytvořit jen v kombinaci s dalšími opatřeními v počátečním vzdělávání. Jelikož se opatření zatím nerealizuje, nelze zjistit, do jaké míry je propojeno s dalšími opatřeními.

Doporučujeme ověřit, že plány na nové projekty jsou propojeny s opatřeními a aktivitami, které zlepšují další aspekty připravenosti škol na práci s dětmi se zvláštními vzdělávacími potřebami a případně tato propojení doplnit.

Opatření - 3.1.3.5 Podpora zvýšení kvality a dostupnosti školských poradenských služeb	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Metodická podpora školským poradenským zařízením – supervize, stínování ředitelů, výměna zkušeností, příklady dobré praxe	Nerealizuje se
Vzdělání pracovníků školských poradenských zařízení	Nerealizuje se
Pravidelná setkávání zástupců škol, kteří řeší poradenství se zástupci školských poradenských zařízení	Probíhaly pravidelné porady se školskými poradenskými zařízeními
Síťování poskytovatelů školských poradenských služeb	Nerealizuje se
Platforma pro veřejnost s informacemi o nabídce poradenských služeb	Nerealizuje se
Práce s výstupy ČŠI	Účast zástupce při závěrech z inspekční činnosti ČŠI a následná komunikace s kontrolovanou školou ohledně plnění opatření

Typové aktivity tohoto opatření se realizují „měkkými“ formami, které patrně nemají potenciál zvýšit dostupnost poradenských služeb nebo jejich kvality.

Dostupnost školských poradenských služeb je patrně poněkud zvyšována lepší dostupností školních psychologů a snad též do jisté míry lepší dostupností speciálních pedagogů, což je typová aktivita opatření „Podpora aktivit vedoucích ke snížení dopadu slabého sociálně-ekonomického zázemí...“. Nicméně školské poradenské služby mají mít mnohem širší dopad a mají směřovat např. k identifikaci talentovaných žáků, k výběru vhodných zájmových aktivit, k volbě povolání apod.

Opatření je správně zaměřeno, avšak nelze vyloučit, že nedostatek kvality či malá dostupnost různorodých poradenských služeb je problémem především kapacity příslušných pracovníků (objem úvazku, který mohou poradenským službám věnovat, počet pracovníků), a až ve druhé řadě problémem odbornosti a kompetencí příslušných pracovníků škol. Pokud je tomu tak, opatření tento zásadní problém neřeší, a tudíž jeho typové aktivity budou mít jen malý dopad.

Doporučujeme ověřit kapacitu – personální a kapacitu – personální pracovníků ve školách vůči potřebám poradenských služeb (kdy např. poradenství pro volbu povolání potřebuje každé či většina dětí) a v závislosti na výsledku tohoto v podstatě jednoduchého (i když na získání dat patrně náročného) bilančního výpočtu **navrhnout doplnění typové aktivity „zvýšení počtu a kapacit pracovníků školských poradenských služeb“** a tuto aktivitu realizovat přednostně. Teprve v návaznosti na ni realizovat další aktivity.

Opatření - 3.1.3.6 Zkvalitnění systému prevence rizikového chování dětí a mládeže	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
DT na podporu primární prevence	Dotace Ajaxův zápisník 2022, 2023 Zabezpečení středních škol a školských zařízení v regionu Notes strážníka Pavla Cybershow (kyberbezpečnost)
Vzdělávací akce pro metodiky prevence a ředitele škol a školských zařízení	Jednání metodiků prevence Informační seminář
Vzdělávací akce pro žáky se zaměřením na primární prevenci (např. problematika šikany)	Aktivity na podporu prevence (podpora od OŠMT)
Nákup pomůcek	Světlo Kadaň z.s. – světlem k prevenci v KV kraji

Prevence rizikového chování se děje především jednorázovými akcemi nebo specifickými aktivitami, které jsou uvedeny výše v tabulce. Prevence rizikového chování podle dostupných informací není integrována do každodenní pedagogické praxe a nezdá se být propojena s aktivitami opatření, které je zaměřeno na dostupnost a kvalitu poradenských služeb.

Opatření je zaměřeno typovými aktivitami nedostatečně. Opatření má směřovat ke zkvalitnění systému, avšak typové aktivity jsou izolované, nepropojené a netvoří systém. Jejich realizace je pak izolovaná, a lze mít za to, že ke zkvalitnění systému nevede.

Doporučujeme vytvořit systémový projekt, který bude identifikovat slabé stránky a potřeby prevence rizikového chování a na tyto slabé stránky a potřeby bude **směřovat systémové aktivity, které budou pokrývat jak střední, tak základní školy v kraji.**

Opatření - 3.1.3.7 Podpora kariérového poradenství	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Vzdělávací akce pro kariérové poradce (kvalifikační studium)	Realizace platform, teambuildingů a vzdělávání dle Národní soustavy kvalifikací, online setkávání Projekty podle šablon
Pravidelná setkávání kariérových poradců s profesními organizacemi, zaměstnavateli	Setkání personalistů
Osvěta mezi zákonnými zástupci o přínosech kariérového poradenství	Nerealizuje se
Vytvoření platformy pro sdílení zkušeností a informací mezi kariérovými poradci	webový portál Pracujmespolu.cz
Výstavy středních škol	15 až 20 výstav středních škol každoročně
Prezentace místních firem a zaměstnavatelů, burzy práce	Veletrhy pracovních příležitostí
Reklamní spoty zaměřené na určitý typ vzdělání/výkon profese	Nerealizuje se

Část typových aktivit tohoto opatření je zaměřena nikoliv na kariérní poradenství, nýbrž na propagaci či informovanost o nabídce vzdělávání a pracovních příležitostí. Ty jsou jistě důležité, ale jsou součástí dalších opatření, s kariérním poradenstvím souvisí jen okrajově.

Rovněž typové aktivity jsou zaměřeny spíše na poradenství a informovanost o možnosti vzdělávání a práce, nikoliv na zlepšení či podporu kvality, zacílení a rozsahu kariérního poradenství či na integraci kariérního poradenství do vzdělávacího procesu.

Opatření je zaměřeno typovými aktivitami méně na zlepšení a zefektivnění kariérového poradenství, ale spíše na poradenství o nabídce vzdělávání a pracovních příležitostí. Navíc patrně nereflektuje dostupnou kapacitu kariérových poradenských pracovníků ve školách. Realizuje se izolovanými aktivitami, nesystematicky.

Doporučujeme opatření přepracovat a zaměřit je na vytvoření sítě kariérních poradců, kteří budou mít dostatečnou pracovní kapacitu, bude jich ve školách dostatek a budou mít širokou nabídku systematického (dalšího) vzdělávání a jejich služby budou provázány se znalostí trhu práce v kraji a se službami dalších poradenských pracovníků a školních psychologů kvůli identifikaci potenciálu a schopností žáků, jimž mají v kariéře radit.

2.3.4.5 Specifický cíl 3.1.4 Zefektivnění vzdělávacího systému

Opatření a aktivity, které se měly realizovat jako součást tohoto specifického cíle byly navrženy jako podpůrné ke specifickým cílům, opatřením a aktivitám předchozím. Jedná se o zásadní systémová opatření, jejichž smyslem je umožnit koncentrovat zdroje, především veřejné, tak, aby co nejlépe přispívaly ke zlepšení kvality vzdělávacího procesu a výsledků vzdělávání, stejně tak jako ke lepšímu zohlednění potřeb trhu práce v soustavě vzdělávání.

Opatření - 3.1.4.1 Zefektivnění oborové struktury středních škol ve vazbě na potřeby trhu práce	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Úprava oborové struktury středních škol	Návrh komplexního řešení optimalizace oborové struktury středních škol Karlovarského kraje Aktivita nerealizována, jelikož do SŠ nastoupily silné populační ročníky – nabídka volných míst odpovídala poptávce
Evaluace již realizované optimalizace a přijatých kroků	Nerealizuje se
Pravidelný průzkum potřeb trhu práce	Nerealizuje se
Snížení administrativní zátěže vedení škol a pedagogických pracovníků	Nerealizuje se
Spolupráce s firmami a mapování potřeb zaměstnavatelů, včetně zpětné vazby k absolventům	Nerealizuje se

Opatření - 3.1.4.2 Zefektivnění soustavy MŠ a ZŠ	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Mapování situace ohledně MŠ a ZŠ	

Diskuzní fórum se zřizovateli nad efektivitou soustavy MŠ a ZŠ v kraji	Opatření nebyla plněna s ohledem na podzimní volby do obecních zastupitelstev Aktivity v rámci opatření nebyly realizovány
Prezentace příkladů dobré praxe – svazkové školy v ČR, zkušenosti ze zahraničí	
Hodnocení kvality škol	

Aktivity specifického cíle Zefektivnění vzdělávacího systému se nerealizují z důvodů, které jsou popsány u jednotlivých opatření. Skutečnost, že se aktivity nerealizovaly neznamena, že vzdělávací systém a síť škol jsou efektivní a realizace aktivit není potřebná. Skutečnost, že se aktivity nerealizovaly byla ovlivněna vnějšími okolnostmi, potřeba zefektivnění vzdělávací soustavy v kraji přetrvává, i když s ohledem na změněné podmínky, a to jak na trhu práce, tak v demografické struktuře a populačním vývoji, bude zefektivnění patrně potřeba znovu prověřit a zacílit tak, aby výsledná struktura odpovídala aktuálním poznatkům.

Opatření tohoto specifického cíle jsou zaměřena v zásadě správně. Zejména druhé opatření se zaměřuje především na měkké aktivity, které samy o sobě nemusí vést k zefektivnění soustavy MŠ a ZŠ, avšak současně je zřejmé, že možnosti kraje jsou v této oblasti omezené.

Aktivity se nerealizují.

Doporučujeme, aby se aktivity začaly připravovat a realizovat v návaznosti na opatření předchozích specifických cílů, neboť tato opatření, v podstatě organizační povahy, jsou podpůrnými opatřeními jiných opatření a ovlivňují jejich efektivitu.

2.3.4.6 Specifický cíl 3.2.1 Zvýšení zájmu o sport a zlepšení podmínek pro sportování

Opatření 3.2.1.1 Výstavba, údržba a provoz sportovních zařízení	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
Pasportizace sportovišť	Nerealizuje se
Dotační program na údržbu a obnovu sportovišť	Probíhá formou grantového programu KVK

Opatření 3.2.1.2 Podpora sportujících dětí a mládeže a vytváření podmínek pro spojení vzdělávání a sportu – rozvoj školního sportu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
vyhlášení DT na podporu sportovní činnosti mládeže	Probíhá formou grantového programu KVK

Opatření 3.2.1.2 Podpora sportujících dětí a mládeže a vytváření podmínek pro spojení vzdělávání a sportu – rozvoj školního sportu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
modernizace sportovišť při školách (tělocvičny, venkovní hřiště) vč. pořízení pomůcek pro netradiční a nové sportovní aktivity	
podpora sportovních aktivit ve školách	
úprava školních vzdělávacích plánů – navýšení počtu hodin TV	Nerealizuje se
finanční podpora pedagogům, kteří realizují sportovní aktivity s dětmi mimo školní výuku	Nerealizuje se

Opatření 3.2.1.3 Podpora sportovních akcí-	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
vyhlášení DT na podporu sportovních akcí	Probíhá formou grantového programu KVK

Opatření 3.2.1.4 Příprava a rozvoj sportovních talentů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
vytvoření sportovních center mládeže v kraji	Nerealizuje se
vyhlášení DT na podporu sportovní reprezentace	Probíhá formou grantového programu KVK

V rámci podoblasti Sport se realizace PRKK zaměřila na výstavbu a údržbu infrastruktury, podporu sportujících dětí a mládeže, podporu sportovních akcí a přípravu a rozvoj sportovních talentů. Realizace aktivit je zajištěna prostřednictvím grantových programů Karlovarského kraje, které každý rok podpoří několik set žádostí z celého kraje.

Přínos jednotlivých aktivit pro splnění strategických a globálních cílů je velmi obtížné hodnotit. Z dostupných dat nevyplývá, zda kraj disponuje pasportizací sportovišť, která byla jedním z cílů Plánu sportu Karlovarského kraje a zda podpořené aktivity reflektují vyhodnocení potřebnosti a vytiženosti jednotlivých sportovišť v rámci kraje. Vyhlášené grantové programy navíc nezohledňovaly další důležité aspekty, jako je např. lokalizace zařízení v oblasti ohrožené sociální exkluzí, případně v oblastech s nižší atraktivitou jako jsou periferní oblasti kraje a lze proto předpokládat, že jejich přínos pro plnění cílů byl spíše omezený.

Opatření jsou v zásadě zaměřena správně, ale jejich typové aktivity jsou obecné, generické povahy, není zřejmé, zdali a na jaké nedostatky či problémy reagují. Navíc z větší části obsahují aktivity, které mají povahu běžné podpůrné činnosti, nikoliv povahu strategických změn. Opatření je realizováno formou grantového programu kraje, který nezaručuje systematické zlepšování podmínek pro sportování a zvyšování kvality a zájmu o sport.

Doporučujeme vytvořit systémový program, který bude kombinovat aktivity jednotlivých opatření do komplexní podpory, jež bude mít potenciál kvalitativní proměny zájmu a podmínek pro sport zejména v periferních lokalitách, respektive v lokalitách s identifikovaným nedostatečným zázemím.

2.3.5 PO 4 - Sociální oblast a zdravotnictví

Jako pátou prioritní oblast stanovuje PRKK prioritní oblast Sociální oblast a zdravotnictví. Prioritní oblast je rozdělena na dvě dílčí podoblasti, a to podoblast Sociální oblast a podoblast Zdravotnictví.

Pro podoblast Vzdělávání stanovuje PRKK strategický cíl: **Zajistit osobám v nepříznivé sociální situaci podporu při řešení jejich potřeb prostřednictvím efektivně fungující a dostupné sítě sociálních služeb na území Karlovarského kraje.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK 2 specifické cíle:

- **Specifický cíl 4.1.1 Zvýšení dostupnosti sociálních služeb v kraji**

Jedním z cílů Karlovarského kraje je zajištění dostupnosti sociálních služeb pro všechny občany kraje, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, krizové sociální situace, životních návyků a způsobu života vedoucího ke konfliktu se společností, života v sociálně znevýhodňujícím prostředí či z důvodu ohrožení vlastních práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby.

Důraz je kladen na místní a časovou dostupnost sociálních služeb na území kraje, která je definována ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji a v Akčních plánech rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji. Důležitými aspekty jsou rovněž zvyšování efektivity poskytovaných sociálních služeb, zvyšování odbornosti pracovníků v sociálních službách a jejich profesní růst a zlepšení informovanosti občanů kraje o nabídce sociálních služeb.

- **Specifický cíl 4.1.2 Posílení sociální stability**

Osobám v nepříznivé sociální situaci je poskytována pomoc při řešení krizových životních situací či při překonání nepříznivé sociální situace a zapojení se do ekonomického a sociálního života společnosti, a to zejména prostřednictvím služeb sociální prevence a odborného sociálního poradenství.

Cílem je zajistit osobám cílové skupiny podporu při začleňování do běžného života či zmírňování následků způsobu jejich života.

Pro podoblast Zdravotnictví stanovuje PRKK strategický cíl: **Zlepšit a zkvalitnit zdravotní služby, zajistit jejich srovnatelnou dostupnost pro obyvatele v jednotlivých částech kraje.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK 2 specifické cíle:

- **Specifický cíl 4.2.1 Zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní péče**

Cílem je zachovat dostupnou a kvalitní zdravotní péči ve všech nemocnicích na území Karlovarském kraji a v dalších organizacích kraje v oblasti zdravotnictví. Pro zabezpečení tohoto cíle je klíčové zajištění materiálně technické vybavenosti zdravotnických zařízení a současně zajištění odpovídajícího kvalitního zdravotnického personálu, a to jak z hlediska vzdělání, tak zejména z hlediska stabilizace

personálu. Důležité je vytvářet vhodné pracovní podmínky k získávání kvalifikovaných lékařů a dalšího zdravotnického personálu a udržení stávajícího personálu. Podporovat implementaci a využití elektronického zdravotnictví (eHealth).

- **Specifický cíl 4.2.2 Prevence a zdravý životní styl**

Cílem je zavedení fungujícího systému řízení a spolupráce zdravotních a návazných služeb podporující zlepšování zdravotního stavu obyvatel. Důležité je rozvíjet zdravotní gramotnost a posilovat zodpovědnost občanů za vlastní zdraví.

2.3.5.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

PRKK ani pro tuto prioritní oblast neobsahuje popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. Teorie změny byla tedy i v tomto případě odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v prioritní oblasti Sociální oblast a zdravotnictví.

Sociální oblast se v rámci Karlovarského kraje týká dvou hlavních témat. Prvním tématem je zajištění dostupnosti sociálních služeb pro obyvatele, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu či krizové sociální situace a to tak, aby byla zajištěna dostupnost poskytovaných služeb napříč celým územím kraje, zejména pak v oblastech, kde snížená dostupnost sociálních služeb může snižovat atraktivitu daného území a tím ohrožovat naplnění stanoveného globálního cíle.

Druhým tématem je zajištění sociálních služeb směřujících k prevenci sociálně patologických jevů a řešení situací u vzniku sociálně vyloučených osob a osob sociálním vyloučením ohrožených.

I zde přitom platí, že je situace v sociální oblasti ovlivněna nejen kvalitou poskytovaných služeb, ale též strukturou obyvatelstva v kraji. Pro dosažení stanoveného cíle a přispění ke globálním cílům je proto předpokládáno, že kraj:

- bude usilovat o zajištění dostupnosti sociálních služeb pro všechny cílové skupiny, a to jak pobytových, tak ambulantních a terénních sociálních služeb a zvyšování jejich kvality modernizací zařízení a vybavenosti poskytovatelů sociálních služeb a podporou vzdělávání pracovníků v sociálních službách;
- podporou rozvoje ambulantních a terénních sociálních služeb s cílem zajištění podpory osob v jejich domácím prostředí a využití pobytových zařízení až v případě, kdy podpora v přirozeném domácím prostředí již není možná; tato podpora je důležitá zejména v periferních oblastech regionu, které jsou ohrožené odlivem obyvatel do větších center;
- podporovat aktivity pro prevenci vzniku a řešení nepříznivé situace sociálně vyloučených osob a osob sociálním vyloučením ohrožených a tím zajistit prevenci kriminality a sociálně patologických jevů a prevenci vzniku sociálně vyloučených lokalit a podporovat služby směřující k řešení situace v již existujících vyloučených lokalitách s cílem jejich eliminace.

Pro naplnění uvedené teorie změny obsahuje PRKK 2 specifické cíle a soubor 4 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Sociální oblast

Specifické cíle priority	Opatření
4.1.1 Zvýšení dostupnosti sociálních služeb v kraji	4.1.1.1 Zajištění dostupnosti a územní rovnoměrnosti rozložení sítě sociálních služeb pro všechny cílové skupiny v souladu s definovanými potřebami
	4.1.1.2 Posilování ambulantních a terénních služeb z titulu zachování sociálních vazeb
4.1.2 Posílení sociální stability	4.1.2.1 Prevence vzniku a řešení nepříznivé situace sociálně vyloučených osob a osob sociálním vyloučením ohrožených na celém území kraje
	4.1.2.2 Prevence kriminality a sociálně patologických jevů

Pro podoblast Zdravotnictví lze z popisu jednotlivých opatření a kontextu globálních cílů PRKK odvodit následující teorii změny.

Stejně jako v případě Sociálních služeb, i v případě zdravotnictví je hlavním cílem zajištění dostupnosti lékařské péče všem obyvatelům kraje. Dostupnost lékařské péče je v tomto ohledu součástí opatření, která by měla zvyšovat atraktivitu kraje pro stávající i případné nové obyvatele. V tomto kontextu PRKK předpokládá, že kraj:

- zajistí dostupnost lékařské péče na celém území Kraje, zejména prostřednictvím podpory zajištění dostupnosti a vybavenosti zdravotnických zařízení, podporou elektronizace zdravotnictví a zajištěním dostatečné kapacity zdravotního personálu pro poskytování služeb v kraji;
- podpoří zvyšování kvality lékařské péče prostřednictvím podpory modernizace vybavenosti zdravotnických zařízení a vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví;
- podpoří prevenci a zdravý životní styl s cílem zlepšování zdravotního stavu obyvatel a tím snížení poptávky po zdravotních službách.

Pro naplnění této teorie změny obsahuje PRKK dva specifické cíle a 4 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Zdravotnictví

Specifické cíle priority	Opatření
4.2.1 Zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní péče	4.2.1.1 Podpora vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví a jejich motivování pro práci ve zdravotnických zařízeních v kraji
	4.2.1.2 Zajištění dostatečné vybavenosti a dostupnosti zdravotnických zařízení
	4.2.1.3 Podpora elektronického zdravotnictví
4.2.2 Prevence a zdravý životní styl	4.2.2.1 Podpora zdravého životního stylu

Sociální oblast je obecně řešena v rámci Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji, který je pravidelně aktualizován a projednáván se všemi zainteresovanými subjekty v kraji. Stejně jako v případě cestovního ruchu i zde lze proto pro budoucí aktualizace PRKK doporučit zachovat v rámci PRKK pouze aktivity, které budou směřovat k strategickým změnám či rozšíření systému řízení sociálních služeb v kraji, případně aktivity směřující k realizaci strategických projektů, které mají potenciál situaci v oblasti sociálních služeb zásadním způsobem zlepšit či změnit. Jako příklad aktivit tak lze zmínit průběžnou aktualizaci a vyhodnocení Střednědobého plánu sociálních služeb v Karlovarském kraji, zpracování odborných průzkumů a studií zaměřených na monitorování situace v kraji nebo např. příprava či realizace zásadních klíčových projektů, které se vymykají standardním aktivitám sociální péče jako ne např. vybudování zcela nového domova pro seniory, zásadní modernizace některého ze zařízení apod.

Stejná situace se týká i oblasti zdravotnictví. Přestože lze v obecné rovině konstatovat že nastavená strategie pokrývá všechny důležité oblasti, v případě budoucích aktualizací by bylo vhodné zaměřit se klíčové prvky „řízení rozvoje“ zdravotnictví v kraji, jako je např. příprava a realizace strategických projektů směřujících např. k vybudování nových zdravotnických zařízení v lokalitách, kde v současné době zcela chybí, nebo např. aktivity typu „zpracování koncepce elektronizace zdravotnictví Karlovarského kraje“, aktualizace a vyhodnocení koncepce zdravotních služeb a záchranného systému Karlovarského kraje“ apod.

Strategie je s ohledem na její úzkou provázanost na Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji nastavena správně.

Pro případnou aktualizaci proto doporučujeme zaměřit aktivity na klíčové / strategické kroky, které z daného střednědobého plánu vychází (např. příprava a realizace strategických projektů na vybudování nových kapacit apod.), posílení či podporu kapacit pro řízení realizace plánu, případně aktivity směřující např. k zvýšení kompetencí / zlepšení podmínek pro řízení realizace plánu jako jsou různé studie, průzkumy, podpora výzkumu a inovací v oblasti sociálních služeb apod., které mohou napomoci lepšímu zacílení aktivit a většímu dopadu jednotlivých aktivit.

Stejné doporučení platí i v případě oblasti zdravotnictví. I zde by bylo vhodné zaměřit se na klíčové prvky zlepšení kvality zdravotnictví v kraji, jak je např. podpora pokrytí území, kde nějaký typ zdravotnického zařízení zcela chybí, nebo např. na podporu elektronizace zdravotnictví, která může výrazně zlepšit dostupnost v periferních oblastech.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.5.2 Specifický cíl 4.1.1 Zvýšení dostupnosti sociálních služeb v kraji

Jedním z cílů Karlovarského kraje je zajištění dostupnosti sociálních služeb pro všechny občany kraje, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, krizové sociální situace, životních návyků a způsobu života vedoucího ke konfliktu se společností, života v sociálně znevýhodňujícím prostředí či z důvodu ohrožení vlastních práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby.

Důraz je kladen na místní a časovou dostupnost sociálních služeb na území kraje, která je definována ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji a v Akčních plánech rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji. Důležitými aspekty jsou rovněž zvyšování efektivity poskytovaných sociálních služeb, zvyšování odbornosti pracovníků v sociálních službách a jejich profesní růst a zlepšení informovanosti občanů kraje o nabídce sociálních služeb.

Opatření 4.1.1.1 Zajištění dostupnosti a územní rovnoměrnosti rozložení sítě sociálních služeb pro všechny cílové skupiny v souladu s definovanými potřebami	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podpora pobytových, ambulantních a terénních sociálních služeb sociální péče, prevence i poradenství v rámci dotačních řízení na zajištění sociálních služeb v KVK v jednotlivých letech (podpora sítě sociálních služeb občanům z hlediska dostupnosti)	Opatření bylo realizováno v rámci grantových programů a individuálních dotací Karlovarského kraje a standardního systému financování sociální péče
investiční a neinvestiční podpora terénních a ambulantních sociálních služeb v rámci DT KVK	
vzdělávání poskytovatelů v oblastech péče o osoby s poruchami autistického spektra, v oblasti péče o osoby s neurodegenerativním onemocněním či o osoby s demencí a v oblasti paliativní péče	
vzdělávání sociálních pracovníků obecních úřadů obcí KVK v oblasti komunikace a pomoci osobám a rodinám pečujícím o osobu s poruchou autistického spektra, o osobu s neurodegenerativním onemocněním nebo s demencí	
metodická podpora a vzdělávání sociálních pracovníků obecních úřadů obcí KVK v oblasti sociálně právní ochrany dětí a sociálních služeb pro rodiny s dětmi	

Opatření 4.1.1.2 Posilování ambulantních a terénních služeb z titulu zachování sociálních vazeb	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podpora ambulantních a terénních sociálních služeb sociální péče, prevence i poradenství v rámci dotačních řízení na zajištění sociálních služeb v KVK v	Opatření bylo realizováno v rámci grantových programů a individuálních dotací

Opatření 4.1.1.2 Posilování ambulantních a terénních služeb z titulu zachování sociálních vazeb	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
jednotlivých letech pro zachování sociálních vazeb klientů a jejich co nejdelší setrvání v domácím prostředí	Karlovarského kraje a standardního systému financování sociální péče
poskytování přechodných pobytů v rámci celoročních zařízení pobytových sociálních služeb	
spolupráce v oblasti reformy psychiatrické péče, podpora vzniku center duševního zdraví	
podpora dobrovolnictví a neformálních pečujících formou zajištění bezplatného vzdělávání a prostor pro setkávání	
vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb	
vzdělávání a metodická podpora sociálních pracovníků obecních úřadů	

Jednotlivé aktivity jsou průběžně realizovány v návaznosti na Střednědobý plán sociálních služeb Karlovarského kraje. Jednotlivé aktivity, které jsou v rámci přípravy akčního plánu naplánovány jsou následně podporovány v rámci dotačních programů, případně z rozpočtu Karlovarského kraje. V rámci naplánovaných aktivit jsou postupně realizovány i strategické projekty jako byla například modernizace Domova se zvláštním režimem „Matyáš“ v Nejdku. Oblast sociálních služeb je systematicky plánována včetně průběžného monitoringu efektivity jednotlivých aktivit a realizované aktivity tak lze považovat za přínosné a přispívající k naplnění cíle.

Specifický cíl je navržen správně. Jednotlivé aktivity navíc vychází ze zpracovaného plánu sociálních služeb a lze tedy předpokládat že reflektují poptávku a potřeby území.

Aby nedocházelo pouze k duplicitnímu jmenování opatření a aktivit, která jsou obsažena ve zpracovaném plánu, doporučujeme vybrat ze zpracovaného plánu ty aktivity, které mají největší prioritu a představují např. strategické projekty, jejichž cílem je např. vybudovat zcela chybějící kapacity / zařízení, nebo aktivity, které mají zásadním způsobem zvýšit efektivitu či kvalitu poskytovaných služeb a lze je proto považovat za klíčové pro naplnění plánu sociálních služeb a je tedy důležité „akcentovat“ jejich prioritu i tím, že budou zahrnuty přímo v PRKK. Třetí oblastí je možnost zahrnutí takových opatření, která mají vazbu na další oblasti řešené PRKK, např. oblast inovací a výzkumu v oblasti lázeňství a wellness apod.

2.3.5.3 Specifický cíl 4.1.2 Posílení sociální stability

Osobám v nepříznivé sociální situaci je poskytována pomoc při řešení krizových životních situací či při překonání nepříznivé sociální situace a zapojení se do ekonomického a sociálního života společnosti, a to zejména prostřednictvím služeb sociální prevence a odborného sociálního poradenství. Cílem je zajistit

osobám cílové skupiny podporu při začleňování do běžného života či zmírňování následků způsobu jejich života.

Opatření 4.1.2.1 Prevence vzniku a řešení nepříznivé situace sociálně vyloučených osob a osob sociálním vyloučením ohrožených na celém území kraje	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podpora služeb sociální prevence a sociálního poradenství v rámci dotačních řízení na zajištění sociálních služeb v KVK v jednotlivých letech	Opatření bylo realizováno v rámci grantových programů a individuálních dotací Karlovarského kraje. Dílčí aktivity jsou realizovány ve spolupráci s úřadem práce a neziskovými organizacemi v kraji
podpora činnosti nízkoprahových zařízení pro osoby bez přístřeší a pro děti a mládež	
volnočasové aktivity a doučování pro sociálně znevýhodněné skupiny obyvatel	
odborné sociální poradenství v oblasti dluhové a právní problematiky a v oblasti rodiny a mezilidských vztahů, osvěta ve finanční gramotnosti	
spolupráce s Regionálním centrem podpory zdraví Státního zdravotního ústavu v rámci projektu Efektivní podpora zdravých osob ohrožených chudobou a sociálním vyloučením	
podpora aktivit a vzniku neziskových organizací zaměřených na prevenci a řešení sociálních problémů	
podpora sociálního bydlení	Nerealizuje se

Opatření 4.1.2.2 Prevence kriminality a sociálně patologických jevů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
protidrogová politika (látkových i nelátkových závislostí)	Opatření bylo realizováno v rámci grantových programů a individuálních dotací Karlovarského kraje a standardního systému financování sociální péče
prevence kriminality (zejm. majetkové)	
DT kraje na podporu aktivit v oblasti prevence kriminality	
podpora činnosti NNO působících v oblasti závislostí	
podpora služeb sociální prevence	
osvěta a vzdělávání jako prevence vzniku sociálně patologických jevů	

Stejně jako v případě předchozího cíle, i v případě posílení sociální stability aktivity průběžně v návaznosti na Střednědobý plán sociálních služeb Karlovarského kraje probíhají. Jednotlivé aktivity, které jsou v rámci přípravy akčního plánu naplánovány jsou následně podporovány v rámci dotačních programů, případně z rozpočtu Karlovarského kraje. Z dostupných dat je zřejmé, že ačkoliv lze aktivity považovat za aktivity směřující k naplnění stanoveného cíle, většího efektu lze dosáhnout jedině systematickou koordinací s aktivitami v oblasti vzdělávání a podpory podnikání, bez kterých mají sociální služby omezený dopad.

Specifický cíl je v principu navržen správně. Hlavním problémem je jejich nízká koncentrace a propojení do ucelených programů prevence zejména v lokalitách, kde se již vyskytují sociálně vyloučené lokality. Aktivity jsou tak sice průběžně realizovány, jejich potenciál pro vyřešení situace je však omezený.

Kraj sice má zpracovanou strategii sociálního začleňování, která však představuje „pouze další koncepční dokument“, popisující situaci a možné kroky k řešení. Doporučujeme zaměřit aktivity na zpracování „akčních plánů“ pro každou existující sociálně vyloučenou lokalitu, který bude mít podobu integrovaného projektu, který bude popisovat konkrétní kroky stanovené přímo pro danou lokalitu od poskytování sociálních služeb, přes revitalizaci území, budování infrastruktury, kroky k podpoře podnikání, vzdělávání v dané lokalitě atd., jejichž realizace bude garantovat, že bude sociální lokalita „odstraněna“.

2.3.5.4 Specifický cíl 4.2.1 Zvýšení dostupnosti a kvality zdravotní péče

Cílem je zachovat dostupnou a kvalitní zdravotní péči ve všech nemocnicích na území Karlovarského kraje a v dalších organizacích kraje v oblasti zdravotnictví. Pro zabezpečení tohoto cíle je klíčové zajištění materiálně technické vybavenosti zdravotnických zařízení a současně zajištění odpovídajícího kvalitního zdravotnického personálu, a to jak z hlediska vzdělání, tak zejména z hlediska stabilizace personálu. Důležité je vytvářet vhodné pracovní podmínky k získávání kvalifikovaných lékařů a dalšího zdravotnického personálu a udržení stávajícího personálu. Podporovat implementaci a využití elektronického zdravotnictví (eHealth).

4.2.1.1 Podpora vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví a jejich motivování pro práci ve zdravotnických zařízeních v kraji	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
motivační příspěvky určené na podporu specializačního vzdělávání k výkonu zdravotnického povolání lékaře v oborech všeobecné praktické lékařství a praktické lékařství pro děti a dorost/pediatric v KVK	Aktivita probíhá formou motivačních a náborových příspěvků, dotačního a stipendijního programu z rozpočtu Karlovarského kraje
poskytování náborových příspěvků pro zaměstnance vybraných oddělení nemocnic poskytujících akutní lůžkovou péči na území KVK	

4.2.1.1 Podpora vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví a jejich motivování pro práci ve zdravotnických zařízeních v kraji	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
stipendijní program KVK ke zlepšení vzdělanostní struktury obyvatelstva, podpora studentů vysokých škol spojená s jejich závazkem k návratu do KVK po úspěšném ukončení studia, případně úspěšném absolvování specializačního vzdělávání u lékařů	

Jednou z klíčových výzev pro řešení dostupnosti zdravotní péče v kraji je zajištění dostatečného počtu lékařů, kterých je v celé ČR nedostatek. Kraj proto podporuje příchod lékařů náborovými příspěvky, kterými v roce 2022 podpořil 53 a v roce 2023 celkem 45 zaměstnanců krajských nemocnic. Z dostupných dat nelze vyčíst v jaké výši se touto podporou podařilo vyřešit nedostatek pracovníků, z množství podpořených pracovníků však lze usuzovat, že aktivita funguje a plní svůj účel. Doplňkovou aktivitou je pak podpora studentů formou stipendijních programů, kterou lze s ohledem na počet podpořených studentů rovněž považovat za fungující aktivitu.

Opatření 4.2.1.2 Zajištění dostatečné vybavenosti a dostupnosti zdravotnických zařízení	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
dostavba krajské nemocnice	Aktivity probíhají formou modernizace zařízení ve vlastnictví kraje a realizací grantových programů a individuálních dotací na vybavení zdravotnických zařízení v kraji
nákup nových přístrojů/potřebného vybavení	
podpora a rozvoj elektronického zdravotnictví	
podpora mobilních služeb	
podpora specializovaných zdravotních center	
letecká záchranná služba	
infrastruktura pro psychiatrickou a specializovanou péči	

Další z dílčích aktivit byla podpora zajištění dostatečné vybavenosti a dostupnosti zdravotnických zařízení. Z poskytnutých údajů je zřejmé, že v této oblasti byly aktivity PRKK naplněny zejména modernizací krajských zařízení lokalizovaných ve spádových centrech. Kraj však také realizoval dotační programy na podporu pořízení a obnovu zdravotnické techniky a přístrojového vybavení nutného k zajištění specializované ambulantní péče techniky a vznik a rozšíření ordinací doktorů, které jsou specificky zaměřené na posílení dostupnosti zdravotní péče v periferních částech regionu. Z dostupných dat není zřejmé, jakou měrou se dosavadní podporou podařilo vyřešit nedostupnost zdravotní péče ve vybraných částech kraje, jedná se však o aktivitu, která je v souladu se strategií PRKK a přispívá k plnění cílů PRKK.

Opatření 4.2.1.3 Podpora elektronického zdravotnictví	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zavádění nových digitálních technologií	Elektronické odesílání dat zdravotnické dokumentace Informační technologie ReactEU ZZS KVK
propojení digitální infrastruktury	
podpora systémů pro sdílení informací poskytovatelů zdravotních služeb v regionu	
spolupráce s fakultními nemocnicemi mimo region	

Významnou související aktivitou je pak oblast elektronizace zdravotnictví. Právě využití moderních technologií může efektivním způsobem zlepšit dostupnost zdravotnictví i v okrajových částech regionu s obtížnou dostupností spádových center. Z dostupných dat o realizovaných aktivitách v této oblasti vyplývá že se dosavadní aktivity zaměřovaly zejména na zvyšování vnitřní bezpečnosti a efektivity krajských nemocnic, např. prostřednictvím zajištění elektronického posílání dat zdravotnické dokumentace. Přestože i tyto projekty jsou důležité pro plnění cíle zvýšení dostupnosti zdravotnické péče by bylo vhodné realizovat spíše projekty, které usnadní poskytování vzdálené zdravotní péče jako je např. „pohotovost online“, realizovaná v Jihočeském kraji, případně podobné služby zajišťující dostupnost zdravotnických služeb i v periferních oblastech. V tuto chvíli je příspěvek aktivit pro plnění cíle spíše omezený.

Specifický cíl je v principu navržen správně. Stejně tak jednotlivá opatření jsou navržena adekvátně a s ohledem na jejich zaměření lze předpokládat, že alespoň částečně přispějí k naplnění stanoveného cíle. Z dostupných dat není zřejmé, zda je při realizaci aktivit zohledňováno prioritní zaměření na lokality, kde zdravotní péče zcela chybí nebo je nedostatečná.

Doporučujeme zaměřit větší pozornost na aktivity, které by mohly situaci v kraji výrazným způsobem zlepšit, např. vybudováním zcela nových kapacit, zásadní modernizací stávajících zařízení na úroveň, která bude přesahovat průměr ČR, podporou vyřešení nedostupnosti péče zejména v periferních lokalitách, kde aktivita zcela chybí a zahrnout tento faktor do výběru projektů pro naplňování opatření.

2.3.5.5 Specifický cíl 4.2.2 Prevence a zdravý životní styl

Cílem je zavedení fungujícího systému řízení a spolupráce zdravotních a návazných služeb podporující zlepšování zdravotního stavu obyvatel. Důležité je rozvíjet zdravotní gramotnost a posilovat zodpovědnost občanů za vlastní zdraví.

Opatření 4.2.2.1 Podpora zdravého životního stylu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
semináře, školení, konference, kurzy, akce Dny zdraví apod.	Realizováno dotačním programem KVK
DT na podporu zdravotnické osvěty, výchovy a zmírňování následků onemocnění	

V oblasti prevence a podpory zdravého životního stylu probíhala podpora formou dotačního programu. Přestože se jedná o oblast, která je z pohledu celkového zlepšení zdravotnictví důležitá, jedná se o příklad opatření a aktivit, které mají pro plnění stanovených cílů diskutabilní příspěvek a je otázkou, zda je vhodné podobné aktivity do PRKK zahrnovat. To by dávalo smysl pouze v případě, že by se jednalo o strategickou aktivitu, která by měla potenciál např. výrazným způsobem snížit počet nemocných v kraji a tím pádem zvýšit dostupnost zdravotní péče pro potřebné. Podpořené aktivity, jejich rozsah a finanční velikost však tento potenciál nemají.

Specifický cíl je v principu navržen správně. Podpora navržená v rámci PRRK je však velmi malého rozsahu a její potenciál pro změnu v dané oblasti je tak velmi omezený. Zahrnutí daného opatření tak je spíše symbolické, než že by mělo reálnou šanci situaci v kraji výrazně zlepšit. Z tohoto důvodu doporučujeme zvážit vypuštění samotného opatření a zahrnutí dílčích oblastí pod vzdělávání a sport, případně pod oblast wellness a lázeňství, kde jsou obsažena opatření zaměřená na marketing a propagaci která by z části bylo možné kombinovat s propagací zdravého životního stylu.

2.3.6 PO 5 - Životní prostředí, zemědělství a energetika

Jako šestou prioritní oblast stanovuje PRKK prioritní oblast Životní prostředí, zemědělství a energetika. Prioritní oblast je rozdělena na dvě dílčí podoblasti, a to podoblast Životní prostředí a zemědělství a podoblast Energetika.

Pro podoblast Životní prostředí a zemědělství stanovuje PRKK strategický cíl: **Zlepšit kvalitu ovzduší, zajistit zdroje vody, reagovat na klimatické změny, zvýšit podíl odpadu, který se dále využívá, zachovat či obnovovat kulturní krajinu a přírodní prostředí regionu, které je její součástí. Ochrana životního prostředí a zlepšení jeho jednotlivých složek, udržitelnost zemědělského hospodaření.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK 7 specifických cílů:

- **Specifický cíl 5.1.1 Kvalitní pitná voda, ochrana povrchových a podzemních vod**

Cílem je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky, uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace. Opatření lze realizovat prostřednictvím podpory projektů k bránění nadměrné erozi půdy, projektů zaměřených na hospodaření s povrchovou a podzemní vodou v krajině, posílení schopnosti zadržení vody v krajině a odbornou péči o zeleň, které povedou ke zmírnění dopadů klimatických změn na území Karlovarského kraje – viz opatření Obecná opatření pro zvládání sucha realizovaná za účelem bránění nadměrné erozi půdy a přispění k obnově původní polní fauny a flóry a SC Ochrana přírody a péče o krajinu.

- **Specifický cíl 5.1.2 Adaptace na dopady klimatické změny**

Cílem je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky a uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace. Cíl bude realizován prostřednictvím stanovení opatření vedoucích k zvládání sucha, podpory projektů vedoucích k bránění nadměrné erozi půdy, aktivit na ochranu před povodněmi nebo projektů zaměřených na posílení schopnosti zadržení vody v krajině a odbornou péči o zeleň.

- **Specifický cíl 5.1.3 Zavádění principů oběhového hospodářství a zlepšení nakládání s odpady**

V oblasti odpadového hospodářství je třeba více zefektivnit a zlepšit nakládání s odpady. Zejména je třeba dbát na předcházení vzniku odpadů, jejich přípravu k opětovnému využití, recyklaci a další využití. Opatřeními realizovanými v rámci tohoto cíle by mělo dojít ke snížení produkce komunálního odpadu a zvýšení jeho materiálového využití, dále k podpoře třídění komunálního odpadu a jeho dalšího využití a k zajištění dostatečné kapacity zařízení na zpracování a využití odpadu, spalovny a bioplynové stanice. Stanovené cíle vychází z Plánu odpadového hospodářství Karlovarského kraje.

- **Specifický cíl 5.1.4 Udržení dobré kvality ovzduší**

Tento SC je zaměřen především na předcházení znečišťování a snižování úrovně znečišťování ovzduší a dále na snížení zátěže životního prostředí látkami vnášenými do ovzduší a poškozujícími ekosystémy. Kvalita ovzduší v Karlovarském kraji je dlouhodobě ovlivňována především vývojem v průmyslovém sektoru a také lokálním vytápěním domácností a dopravou. Vzhledem k tomu, že Karlovarský kraj je krajem lázeňským, měla by být míra kvality ovzduší, resp. životního prostředí udržována na vysoké úrovni. Mezi nejvýznamnější zdroje znečišťování patří především lokální topeniště (zejména spalování pevných paliv), silniční doprava, průmysl, energetika a zemědělství.

- **Specifický cíl 5.1.5 Ochrana přírody a péče o krajinu**

Karlovarský kraj je charakteristický vysokou kvalitou přírodního prostředí na většině svého území, která kontrastuje s opačnou charakteristikou danou intenzivní urbanizací pánevní oblasti a důsledky povrchové těžby hnědého uhlí a kaolínu. S postupným ukončováním těžeb a rekultivacemi se životní prostředí v kraji pozitivně proměňuje. Cílem kraje je udržet vysokou kvalitu přírodního prostředí a chránit jedinečné přírodní bohatství kraje, chránit přírodně cenné lokality a biodiverzitu území, zachovat a obnovovat kulturní krajinu.

- **Specifický cíl 5.1.6 Udržitelné zemědělství a lesnictví**

V oblasti zemědělství (ekologického zemědělství) tento cíl směřuje k podpoře ekonomického významu zemědělství v hospodářství kraje a udržitelnému hospodaření. Zemědělství, místní zemědělské a potravinářské subjekty v kraji budou podporovány různými formami propagace a osvěty. Dále bude podporováno zemědělské využívání půdy ve významných částech kraje (ve zvláště chráněných územích a soustavě Natura 2000). Z hlediska životního prostředí nejde o přímou podporu podnikání, ale o nastolení určitého způsobu hospodaření, který v minulosti zformoval krajinu a dal tak vzniknout dnes chráněným přírodním fenoménům.

- **Specifický cíl 5.1.7 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)**

EVVO jsou jedním z nástrojů ochrany životního prostředí. Cílem Karlovarského kraje v oblasti EVVO je zajištění odpovědného postoje jeho občanů k ochraně životního prostředí a principům trvale udržitelného života u všech věkových a profesních cílových skupin obyvatelstva.

SC se zaměřuje na zvýšení povědomí a informovanosti cílových skupin (školních dětí a mládeže, veřejnosti, veřejné správy) o EVVO a navazujících oblastech (hospodářská zvířata, lesní pedagogika) a na utváření jejich vztahu k přírodnímu prostředí.

Pro podoblast Energetika stanovuje PRKK strategický cíl: **Snížit spotřebu neobnovitelných zdrojů energie a zvýšit využívání obnovitelných zdrojů energie, rozvoj energetické infrastruktury.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK 3 specifické cíle:

- **Specifický cíl 5.2.1 Udržitelné zásobování tepelnou energií**

Cílem Karlovarského kraje je dlouhodobě udržet konkurenceschopný systém zásobování teplem – zachovat současnou soustavu SZTE a velikost trhu, ev. trh postupně zvětšovat novým připojováním, tj. připojovat všechna nová odběratelská místa, která se nacházejí v blízkosti stávajícího SZTE (nové bytové domy, obchodní centra, případně připojení průmyslových výrobců a přivedení vlastní dodávky tepla jako nejtypičtější potenciální zákazníci pro SZTE soustavu).

- **Specifický cíl 5.2.2 Energetické úspory**

Základními cíli oblasti energetických úspor je nižší spotřeba energií v budovách příspěvkových organizací Karlovarského kraje, snížení energetické náročnosti budov, osvěta a informovanost široké veřejnosti a dotčených subjektů, vč. motivace ke snižování spotřeby energie ve všech sektorech.

- **Specifický cíl 5.2.3 Využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie**

Cíl je zaměřen na podporu využívání OZE a druhotných zdrojů energie při výrobě tepla a elektřiny v oblastech, kde je to ekonomicky přínosné a odpovídá to zásadám udržitelného rozvoje. Bude podporováno využití biomasy v soustavách zásobování teplem. Klíčovou podmínkou podpory tohoto druhu intervencí je vysoká efektivita při využívání OZE.

2.3.6.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

Stejně jako v předchozích případech, i zde byla teorie změny odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v prioritní oblasti Životní prostředí a zemědělství.

Karlovarský kraj disponuje kvalitním životním prostředím, které představuje jeden z hlavních faktorů, který by mohl sehrát pozitivní roli při snaze přilákat do kraje nové obyvatele, neboť zvyšuje atraktivitu regionu. Cílem PRKK je v tomto kontextu zachovat kvalitní prostředí v kraji, případně dořešit dílčí problémy, které kvalitu životního prostředí snižují.

Nedílnou součástí je pak podpora udržitelného zemědělství, které s ohledem na svůj omezený přínos pro ekonomický rozvoj kraje představuje v kontextu socioekonomické situace v kraji zejména nástroj pro podporu zaměstnanosti ve venkovských částech regionu a pro udržitelnou péči o krajinu, která v minulosti vznikla právě díky jejímu zemědělskému obhospodařování.

Pro dosažení stanoveného cíle a přispění ke globálním cílům je proto předpokládáno, že kraj:

- zajistí kvalitní a kapacitní zdroje pitné vody, včetně jejich ochrany, a to jak na úrovni povrchových, tak podzemních vod se specifickým zaměřením na zlepšení kvality vody ve vodní nádrži Skalka a zvýšení bezpečnosti zásobování vodou propojením jednotlivých vodárenských soustav;
- bude realizovat opatření směřující k adaptaci kraje na dopady klimatické změny s cílem zabránit negativním dopadům na život v kraji se zaměřením zejména na opatření snižující ohrožení suchem a přívalovými srážkami;
- bude podporovat systém oběhového hospodářství jak na krajské, tak na obecní úrovni s cílem předcházení vzniku odpadu, případně se zaměřením na podporu opětovného využití, recyklaci a další využití;
- bude usilovat o udržení dobré kvality ovzduší zejména prostřednictvím restrukturalizace velkých energetických zdrojů, podpoře nízkoemisních druhů dopravy a podpoře snižování emisí z lokálních topenišť;
- zajistí ochranu přírody a krajiny s cílem ochrany přírodně cenných lokalit a biodiverzity a rekultivace podpoří obnovu kulturní krajiny a boj proti invazivním druhům rostlin a živočichů;
- bude podporovat udržitelné zemědělství a lesnictví jako prostředku diversifikaci ekonomiky v periferních oblastech kraje a efektivního nástroje pro péči o kulturní krajinu v regionu; v případě lesnictví bude podporovat posilování ekologicko-stabilizační funkce lesů zejména prostřednictvím zvyšování druhové pestrosti lesů;
- bude podporovat environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu jako nedílnou součást vzdělávacího procesu.

Pro naplnění uvedené teorie změny obsahuje PRKK 7 specifických cílů cíle a soubor 30 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Životní prostředí a zemědělství

Specifické cíle priority	Opatření
5.1.1 Kvalitní pitná voda, ochrana povrchových a podzemních vod	5.1.1.1 Propojení vodárenských soustav
	5.1.1.2 Rozvoj vodovodů a kanalizací v malých obcích
	5.1.1.3 Snížení znečištění vody ve vodní nádrži Skalka rtutí
	5.1.1.4 Sanace starých ekologických zátěží
5.1.2 Adaptace na dopady klimatické změny	5.1.2.1 Zpracování plánů pro zvládnání sucha pro území ORP
	5.1.2.2 Obecná opatření pro zvládnání sucha realizovaná za účelem bránění nadměrné erozi půdy a přispění k obnově původní polní fauny a flóry
	5.1.2.3 Povodňová opatření
	5.1.2.4 Podpora obcí ohrožených extrémními přivalovými srážkami
5.1.3 Zavádění principů oběhového hospodářství a zlepšení nakládání s odpady	5.1.3.1 Omezení vzniku odpadů a materiálové využití odpadů
	5.1.3.2 Energetické využití odpadu
	5.1.3.3 Výstavba a modernizace sběrných dvorů
5.1.4 Udržení dobré kvality ovzduší	5.1.4.1 Restrukturalizace velkých spalovacích zdrojů
	5.1.4.2 Snížení emisí z vytápění domácností
	5.1.4.3 Využívání nízkoemisních vozů (vozový park Karlovarského kraje)
	5.1.4.4 Podpora a vytváření podmínek pro plynofikaci obcí
5.1.5 Ochrana přírody a péče o krajinu	5.1.5.1 Zlepšení přírodních poměrů vodních a na vodu vázaných ekosystémů
	5.1.5.2 Obnova antropogenních struktur ve volné krajině
	5.1.5.3 Omezení výskytu invazních druhů rostlin a živočichů
	5.1.5.4 Podpora zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin
	5.1.5.5 Podpora pastvy
	5.1.5.6 Péče o krajinu
	5.1.5.7 Revitalizace a využití brownfields
5.1.6 Udržitelné zemědělství a lesnictví	5.1.6.1 Kompenzace imisní zátěže a snížení deficitu živin v lesních půdách
	5.1.6.2 Zvýšení druhové pestrosti lesních porostů
	5.1.6.3 Snížení škod způsobených zvěří redukcí stavu zvěře
	5.1.6.4 Osvěta v oblasti zemědělství (ekologického zemědělství)
	5.1.6.5 Podpora managementu půdy v chráněných oblastech
5.1.7 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)	5.1.7.1 Osvěta v oblasti životního prostředí
	5.1.7.2 Podpora environmentálního vzdělávání v praxi
	5.1.7.3 Podpora činnosti spolků a nestátních neziskových organizací (NNO)

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Životní prostředí a zemědělství

Specifické cíle priority	Opatření
5.1.1 Kvalitní pitná voda, ochrana povrchových a podzemních vod	5.1.1.1 Propojení vodárenských soustav
	5.1.1.2 Rozvoj vodovodů a kanalizací v malých obcích
	5.1.1.3 Snížení znečištění vody ve vodní nádrži Skalka rtuť
	5.1.1.4 Sanace starých ekologických zátěží
5.1.2 Adaptace na dopady klimatické změny	5.1.2.1 Zpracování plánů pro zvládnání sucha pro území ORP
	5.1.2.2 Obecná opatření pro zvládnání sucha realizovaná za účelem bránění nadměrné erozi půdy a přispění k obnově původní polní fauny a flóry
	5.1.2.3 Povodňová opatření
	5.1.2.4 Podpora obcí ohrožených extrémními přivalovými srážkami
5.1.3 Zavádění principů oběhového hospodářství a zlepšení nakládání s odpady	5.1.3.1 Omezení vzniku odpadů a materiálové využití odpadů
	5.1.3.2 Energetické využití odpadu
	5.1.3.3 Výstavba a modernizace sběrných dvorů
5.1.4 Udržení dobré kvality ovzduší	5.1.4.1 Restrukturalizace velkých spalovacích zdrojů
	5.1.4.2 Snížení emisí z vytápění domácností
	5.1.4.3 Využívání nízkoemisních vozů (vozový park Karlovarského kraje)
	5.1.4.4 Podpora a vytváření podmínek pro plynofikaci obcí
5.1.5 Ochrana přírody a péče o krajinu	5.1.5.1 Zlepšení přírodních poměrů vodních a na vodu vázaných ekosystémů
	5.1.5.2 Obnova antropogenních struktur ve volné krajině
	5.1.5.3 Omezení výskytu invazních druhů rostlin a živočichů
	5.1.5.4 Podpora zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin
	5.1.5.5 Podpora pastvy
	5.1.5.6 Péče o krajinu
	5.1.5.7 Revitalizace a využití brownfields
5.1.6 Udržitelné zemědělství a lesnictví	5.1.6.1 Kompenzace imisní zátěže a snížení deficitu živin v lesních půdách
	5.1.6.2 Zvýšení druhové pestrosti lesních porostů
	5.1.6.3 Snížení škod způsobených zvěří redukcí stavu zvěře
	5.1.6.4 Osvěta v oblasti zemědělství (ekologického zemědělství)
	5.1.6.5 Podpora managementu půdy v chráněných oblastech
5.1.7 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)	5.1.7.1 Osvěta v oblasti životního prostředí
	5.1.7.2 Podpora environmentálního vzdělávání v praxi
	5.1.7.3 Podpora činnosti spolků a nestátních neziskových organizací (NNO)

Pro podoblast Energetiky lze z popisu jednotlivých opatření a kontextu globálních cílů PRKK odvodit následující teorii změny.

Kraj si v oblasti energetiky klade za cíl podpořit zachování soustav zásobování teplem, a podpořit maximální využívání OZE a energetické úspory. V tomto kontextu PRKK předpokládá, že kraj:

- zajistí zvýšení podpory soustav zásobování tepelnou energií prostřednictvím podpory omezování odpojování odběratelů tepla od systémů STZE a motivace nových subjektů k připojení k STZE;
- podpoří energetické úspory prostřednictvím zavádění úsporných opatření a systému energetického managementu u budov v majetku kraje a podpory osvěty všech dalších subjektů a obyvatel působících v kraji;
- podpoří využívání OZE zejména všude tam, kde je to ekonomicky přínosné a odpovídá to zásadám udržitelného rozvoje.

Pro naplnění této teorie změny obsahuje PRKK 3 specifické cíle a 6 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Energetika

Specifické cíle priority	Opatření
5.2.1 Udržitelné zásobování tepelnou energií	5.2.1.1 Zvýšení podpory soustavy zásobování tepelnou energií (SZTE)
5.2.2 Energetické úspory	5.2.2.1 Zavedení energetického managementu u budov ve vlastnictví kraje
	5.2.2.2 Energeticky úsporná opatření u objektů ve vlastnictví kraje
	5.2.2.3 Osvěta v oblasti energeticky úsporných opatření
	5.2.2.4 Realizace kogenerační (kombinované) výroby elektřiny a tepla (KVET) na majetku kraje a u podnikatelských subjektů
5.2.3 Využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie	5.2.3.1 Podpora využití obnovitelných zdrojů energie (OZE)

Nastavená strategie pro oblast životního prostředí a zemědělství je velmi obsáhlá. Kraj pro oblast životního prostředí a zemědělství disponuje dílčí specifickou koncepcí téměř pro každou oblast, která je překlomena do specifického cíle. Uvedená opatření pak z velké části kopírují zpracované dílčí koncepce.

Tento přístup činí PRKK v podstatě duplicitní k zpracovaným koncepcím bez ohledu na to, jakým způsobem a v jaké míře mají jednotlivé dílčí aktivity potenciál přispět k naplnění stanovených cílů a bez ohledu na to, zda se v dané oblasti vyskytuje nějaký zásadní problém nebo naopak potenciál, na který je potřeba se zaměřit s cílem zvýšení celkové konkurenceschopnosti kraje. Výsledná strategie tak obsahuje např. i aktivity, k jejichž naplňování kraj vydává pouze doporučující stanoviska a dané aktivity tak probíhají zcela nezávisle na to, zda jsou či nejsou v PRKK obsaženy a jejich zahrnutí v PRKK žádným způsobem realizaci daných aktivit neovlivňuje ani nezvyšuje kvalitu průběhu realizaci či jakoukoliv změnu průběhu. Vybrané aktivity jsou navíc duplicitní i k jiným prioritním oblastem např. podpora nízkoemisních vozidel veřejné hromadné dopravy (MHD). Takové aktivity jsou v PRKK zbytečné a pouze činí celkový program nepřehledný.

To stejné se týká i oblasti energetiky, která je na úrovni kraje řešena primárně Energetickou koncepcí Kraje, kterou kraj zpracovává povinně dle příslušného zákona. PRKK by se v tomto ohledu měl soustředit zejména na aktivity, které kraj hodlá realizovat nad rámec této koncepce, aktivity, které směřují k úspěšné realizaci koncepce, případně aktivity, které jsou v koncepci obsaženy a představují prioritu, kterou je vhodné akcentovat jejím zařazením do PRKK.

Nastavená strategie PRKK ze zpracované energetické koncepce vybírá pouze vybrané dílčí oblasti, aniž by z popsané strategie bylo zřejmé, proč přesně daná oblast představuje hlavní prioritu. Za výjimku lze v tomto ohledu považovat část týkající se STZE, ve které je Karlovarský kraj specifický nadprůměrným využíváním STZE, a to jak v důsledku jejich využívání v lázeňských městech, tak v důsledku rozvoje těchto systémů ve vazbě na těžbu uhlí v regionu.

V ostatních oblastech by bylo vhodné doplnit strategii o zdůvodnění zařazení dalších oblastí a zaměřit se na takové oblasti, kde je cílem zařazení do PRKK např. realizace nějakého pilotního či strategického projektu (např. pilotní ověření využití geotermální energie apod.), případně se zaměřit na oblasti, které souvisí s aplikací zpracované energetické koncepce v praxi (zavádění systémů pro průběžné sledování plnění koncepce apod.).

Nastavené strategie v obecné rovině reflektují výsledky socioekonomické analýzy. Problém je následné nastavení specifických cílů a opatření, které v podstatě duplikují obsahy jednotlivých tematických koncepcí a často obsahují opatření, která se buď nerealizují, nebo se realizují bez ohledu na to, zda jsou či nejsou v PRKK zahrnuta často zcela bez zapojení kraje. Doporučujeme strukturu priority upravit, vybrat z jednotlivých oblastí pouze klíčové priority / aktivity, které je vhodné zahrnout v PRK aby byla zdůrazněna jejich priorita a takové aktivity, u kterých je zřejmé, že jejich zařazení v PRKK dojde k zajištění realizace na takové úrovni, která výrazným způsobem přispěje k naplnění cílů, kterými je zvýšení konkurenceschopnosti kraje. Počet opatření doporučujeme výrazně zredukovat, eliminovat duplicity s dalšími prioritními oblastmi a ponechat taková opatření, která budou splňovat výše uvedené podmínky.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.6.2 Specifický cíl 5.1.1 Kvalitní pitná voda, ochrana povrchových a podzemních vod

Tento SC povede ke snížení znečištění vod a zlepšení jakosti pitné vody. Dále vzhledem ke klimatickým změnám se chce kraj připravit na extrémní vlivy počasí (povodně, extrémní sucha, střídání teplot atp.) a s nimi související dlouhodobé snižování podzemních vod a sucha. Zejména je třeba zaměřit se na zajištění dostatečné protipovodňové ochrany na některých tocích, zvýšení retenční schopnosti krajiny, nadlepšení průtoku toků, zajištění dostatečných zásob vody a eliminaci jejich ohrožení.

Cílem je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky, uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace. Opatření lze realizovat prostřednictvím podpory projektů k bránění nadměrné erozi půdy, projektů zaměřených na hospodaření s povrchovou a podzemní vodou v krajině, posílení schopnosti zadržení vody v krajině a odbornou péčí o zeleň, které povedou ke zmírnění dopadů klimatických změn na území Karlovarského kraje - viz opatření Obecná opatření pro zvládání sucha realizovaná za účelem bránění nadměrné erozi půdy a přispění k obnově původní polní fauny a flóry a SC Ochrana přírody a péče o krajinu.

Karlovarský kraj má od r. 2009 zpracovanou koncepci Výhledová studie potřeb a zdrojů vody (VRV a VÚV TGM, září 2009), která popsala podmínky zdrojů a potřeb vody a posoudila je z hlediska budoucího vývoje – navrhla a posoudila opatření v podmínkách nezměněného klimatu na úrovni dlouhodobého výhledu (po roce 2050) a v podmínkách klimatických změn ve střednědobém výhledu (20 let). Tato studie je stále platná a kraj i krajský úřad se jejími výsledky řídí při projednávání opatření v rámci v současné době řešeného sucha (zejména při plánování výhledových vodních nádrží, propojení vodárenských soustav apod.). Od r. 2015 vzniká na státní úrovni (Ministerstvo zemědělství – MZE) tzv. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací ČR – SUCHO, ve kterém byly navrženy lokality postižené suchem v jednotlivých krajích, a byl zpracován přehled možností řešení a navržena opatření pro jednotlivé lokality. Po schválení tohoto dokumentu je třeba, aby kraj a krajský úřad respektoval návrhy tohoto plánu při plánování a povolování vodohospodářské infrastruktury v Karlovarském kraji.

Opatření 5.1.1.1 Propojení vodárenských soustav	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
projekty zaměřené na zkoumání možností propojování a udržitelnosti vodárenských soustav	Realizovány pouze dílčí přípravy projektů propojení Ohře a dolního Labe. K vlastní realizaci ani přípravy konkrétních projektů nedošlo
obnova vodárenských soustav	

Opatření 5.1.1.2 Rozvoj vodovodů a kanalizací v malých obcích	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
rekonstrukce a modernizace vodovodů a kanalizací obcí do 2 000 obyvatel a částí obcí do 500 obyvatel	Realizace probíhá prostřednictvím grantových programů KVK
spolehlivé a efektivní zabezpečení zásobování kvalitní pitnou vodou	
opatření na šetření zdrojů vody	
efektivní a ekologické odvádění a čištění odpadních vod	

Opatření 5.1.1.3 Snížení znečištění vody ve vodní nádrži Skalka rtuť	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
odtěžení dnového sedimentu	

Opatření 5.1.1.3 Snížení znečištění vody ve vodní nádrži Skalka rtuť	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
rozbory sedimentu a vyhodnocení výsledků	Vznikla pracovní skupina, realizace nicméně neprobíhá
biologický monitoring vodní nádrže Skalka	

Opatření 5.1.1.4 Sanace starých ekologických zátěží	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
odtěžení zemin	Realizace probíhá pouze prostřednictvím vydání stanoviska KU KVK o sanačním čerpání. KVK se ve vlastní realizaci sanací nikterak neangažuje
realizace sanačních vrtů	
čerpání a čištění kontaminovaných vod	
dekontaminace stavebních povrchů	
monitorovací vrty	
rekultivace sanovaného území	

Velká část aktivit je velmi obecného případně izolovaného dílčího charakteru (grantová podpora vodovodů a kanalizací v obcích). Některé aktivity navíc vůbec neprobíhají a přínos uvedených opatření pro plnění stanovených cílů je tak velmi malý.

2.3.6.3 Specifický cíl 5.1.2 Adaptace na dopady klimatické změny

Cílem je zmírnit dopady změny klimatu přizpůsobením se této změně v co největší míře, zachovat dobré životní podmínky a uchovat a případně vylepšit hospodářský potenciál pro příští generace. Cíl bude realizován prostřednictvím stanovení opatření vedoucích k zvládnutí sucha, podpory projektů vedoucích k bránění nadměrné erozi půdy, aktivit na ochranu před povodněmi nebo projektů zaměřených na posílení schopnosti zadržení vody v krajině a odbornou péči o zeleň.

Opatření 5.1.2.1 Zpracování plánů pro zvládnutí sucha pro území ORP	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zpracování plánů pro zvládnutí sucha pro území obcí s rozšířenou působností (ORP)	Proběhlo zpracování plánu na úrovni KVK, na úrovni ORP neprobíhá

Opatření 5.1.2.2 Obecná opatření pro zvládnutí sucha realizovaná za účelem bránění nadměrné erozi půdy a přispění k obnově původní polní fauny a flóry	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
tvorba ochranných pásů podél vodních toků a zavlažovacích soustav	Realizace probíhá formou grantového programu KVK
ochrana podzemních vod před znečištěním	
opatření na minimální pokryv půdy	
opatření na minimální úroveň obhospodařování půdy k omezení eroze	
opatření pro zachování úrovně organických složek půdy	
zákaz vypalování strnišť	
výstavba a rekonstrukce malých vodních nádrží (do 0,5ha)	

Opatření 5.1.2.3 Povodňová opatření	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
aktualizace a digitalizace povodňových plánů obcí	Realizace probíhá formou grantového programu KVK a vydávání stanovisek k UPD obcí
propojení povodňových plánů obcí s krajským povodňovým plánem	
sledování a hlášení aktuálních průtoků a stavů vody	

Opatření 5.1.2.4 Podpora obcí ohrožených extrémními přívalovými srážkami	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zpracování analýz území v ohrožených obcích pro identifikaci vhodných opatření a podpora jejich realizace	Realizace neprobíhá

Velká část aktivit je velmi obecného případně izolovaného dílčího charakteru (grantová podpora). Některé aktivity navíc vůbec neprobíhají a přínos uvedených opatření pro plnění stanovených cílů je tak velmi malý.

2.3.6.4 Specifický cíl 5.1.3 Zavádění principů oběhového hospodářství a zlepšení nakládání s odpady

V oblasti odpadového hospodářství je třeba více zefektivnit a zlepšit nakládání s odpady. Zejména je třeba dbát na předcházení vzniku odpadů, jejich přípravu k opětovnému využití, recyklaci a další využití. Opatřeními realizovanými v rámci tohoto cíle by mělo dojít ke snížení produkce komunálního odpadu a zvýšení jeho materiálového využití, dále k podpoře třídění komunálního odpadu a jeho dalšího využití a k zajištění dostatečné kapacity zařízení na zpracování a využití odpadu, spalovny a bioplynové stanice. Stanovené cíle vychází z Plánu odpadového hospodářství Karlovarského kraje.

Opatření 5.1.3.1 Omezení vzniku odpadů a materiálové využití odpadů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
kompostování	Realizace probíhá prostřednictvím vydávání stanovisek k žádostem do OPŽP
třídění odpadů	
vznik bezobalových obchodů, vznik re-use center apod.	
workshopy a vzdělávací programy pro školy	

Opatření 5.1.3.2 Energetické využití odpadu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
výstavba nového zařízení na zpracování směsného komunálního odpadu	Realizace probíhá prostřednictvím vydávání stanovisek k žádostem do OPŽP
instalace kotlů na spalování směsného komunálního odpadu v teplárně	
přeprava směsného komunálního odpadu na zařízení pro energetické využití odpadů v jiném kraji, vybudování zařízení na přímé využití směsného komunálního odpadu	
rekonstrukce zařízení pro spoluspalování směsného komunálního odpadu (zlepšení jejich energetické účinnosti)	
výstavba a doplnění překládacích stanic pro směsný komunální odpad před jejich energetickým využitím, budování a zkapacitňování systémů pro sběr a svoz separovaných komunálních odpadů (papír, plasty,	

Opatření 5.1.3.2 Energetické využití odpadu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
sklo, nápojové kartony, kovy a bioodpady včetně gastroodpadů)	

Opatření 5.1.3.3 Výstavba a modernizace sběrných dvorů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
výstavba sběrných dvorů	Realizace probíhá prostřednictvím vydávání stanovisek k žádostem do OPŽP.
modernizace sběrných dvorů, zavádění sběru a svozu separovaného odpadu	
rozšíření systému sběru a svozu separovaného odpadu	

Ve všech případech probíhá realizaci pouze prostřednictvím vydávání stanovisek k žádostem do OPŽP. Podobný typ opatření by v PRKK vůbec neměl být zahrnut. Jedná se o aktivity, které by probíhaly i v případě, že by v PRKK nebyly zahrnuta a jejich přínos pro plnění cílů je v podstatě nulový. Zde by aktivita dávala smysl pouze v případě, že by se Karlovarský kraj v realizaci aktivně angažoval, podporoval např. budování potřebné infrastruktury v lokalitách kde to není ekonomicky výhodné, nebo např. v místech kde obce nemají dostatečnou kapacitu situaci řešit apod.

2.3.6.5 Specifický cíl 5.1.4 Udržení dobré kvality ovzduší

Tento SC je zaměřen především na předcházení znečišťování a snižování úrovně znečišťování ovzduší a dále na snížení zátěže životního prostředí látkami vnášenými do ovzduší a poškozujícími ekosystémy. Kvalita ovzduší v Karlovarském kraji je dlouhodobě ovlivňována především vývojem v průmyslovém sektoru a také lokálním vytápěním domácností a dopravou. Vzhledem k tomu, že Karlovarský kraj je krajem lázeňským, měla by být míra kvality ovzduší, resp. životního prostředí udržována na vysoké úrovni. Mezi nejvýznamnější zdroje znečišťování patří především lokální topeniště (zejména spalování pevných paliv), silniční doprava, průmysl, energetika a zemědělství.

Opatření 5.1.4.1 Restrukturalizace velkých spalovacích zdrojů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
odstavení zdrojů spalující hnědé uhlí a jejich náhrada zdroji spalujícími zemní plyn, biomasu, příp. obnovitelnými zdroji	Realizace neprobíhá

Opatření 5.1.4.2 Snížení emisí z vytápění domácností	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
výměna nevyhovujících kotlů za kotle splňující emisní třídu nebo alternativní zdroje vytápění jako domácí zdroje tepla a energie	Realizace probíhá prostřednictvím tzv. kotlíkových dotací

Opatření 5.1.4.3 Využívání nízkoemisních vozů (vozový park Karlovarského kraje)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
nákup vozidel na alternativní pohon CNG nebo elektrický pohon pro KVK	Proběhlo pořízení nízkoemisních vozidel

Opatření 5.1.4.4 Podpora a vytváření podmínek pro plynofikaci obcí	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
dotazníkové šetření a analýza neplynofikovaných obcí	Realizace neprobíhá
zahrnutí rozvojových projektů do Zásad územního rozvoje	
vyhodnocování plnění cílů na základě analýzy zájmu o plynofikaci	

Realizace většiny aktivit neprobíhá. Výjimkou jsou vozidla na alternativní pohon, kde proběhla modernizace vozového parku a kotlíkové dotace. Zde se však jedná o plošnou podporu bez zohlednění lokální situace znečištění ovzduší a přínos opatření pro plnění stanovených cílů je tak omezený.

2.3.6.6 Specifický cíl 5.1.5 Ochrana přírody a péče o krajinu

Karlovarský kraj je charakteristický vysokou kvalitou přírodního prostředí na většině svého území, která kontrastuje s opačnou charakteristikou danou intenzivní urbanizací pánevní oblasti a důsledky povrchové těžby hnědého uhlí a kaolínu. S postupným ukončováním těžeb a rekultivacemi se životní prostředí v kraji pozitivně proměňuje. Cílem kraje je udržet vysokou kvalitu přírodního prostředí a chránit jedinečné přírodní bohatství kraje, chránit přírodně cenné lokality a biodiverzitu území, zachovat a obnovovat kulturní krajinu.

Opatření 5.1.5.1 Zlepšení přírodních poměrů vodních a na vodu vázaných ekosystémů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
mapování rašelinistních biotopů	Realizace probíhá prostřednictvím grantového programu KVK
náprava vodního režimu dochovaných nebo potencionálně obnovitelných rašelinistních biotopů	
revitalizace zanikajících biotopů	
opatření a zásahy ke snížení odtokového potenciálu biotopu	
obnova a budování mokřadních tůní a jejich soustav	
aktivity zaměřené na diferenciaci erozí poškozených vybraných částí toků	
snížení rychlosti průtoku, obnovení funkce meandrů a celkové zvýšení ekologické hodnoty	
revitalizace vodních toků	

Opatření 5.1.5.2 Obnova antropogenních struktur ve volné krajině	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
obnova ovocných sadů, výsadba nových stromů, péče o staré stromy	Realizace probíhá prostřednictvím grantového programu KVK
kácení a výřez náletů, odstranění nežádoucích porostů na kamenných snosech, obnažení a obsekání kamenných snosů, hrázek, zídek a drobných výsypek, redukce nežádoucích porostů v mezních formacích	

Opatření 5.1.5.3 Omezení výskytu invazních druhů rostlin a živočichů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
mechanická a chemická likvidace invazních druhů rostlin	Realizace probíhá prostřednictvím grantového programu KVK
odchyt a odstřel živočichů	
konzultace s mysliveckými spolky	
dotace na odstřely zvěře	

Opatření 5.1.5.4 Podpora zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
obnova a instalace hnízdních podložek, budování úkrytů	Proběhla úprava čapího hnízda na střeše Letohrádku Ostrov
vysazení reofilních druhů ryb do vodních toků	

Opatření 5.1.5.5 Podpora pastvy	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
pastva koz, ovcí a skotu	Pastva probíhá na vybraných chráněných územích

Opatření 5.1.5.6 Péče o krajinu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
kácení dřevin, smýcení křovin, asanační seč, obnova mokřadů	Probíhají managementová opatření na vybraných lokalitách
budování úkrytů pro živočichy	
zpracování odborných studií	

Opatření 5.1.5.7 Revitalizace a využití brownfields	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
sanace	Vznikla pracovní skupina, realizace nicméně neprobíhá
rekultivace	
výstavba nových průmyslových objektů	
rekultivace brownfields na přírodní areály	

Stejně jako v předchozích případech, realizace opatření buď neprobíhá, nebo je naplňována izolovanými krátkodobými aktivitami, které nemají pro plnění cíle zásadnější přínos. Vybraná opatření navíc představují příklady opatření, která by PRKK neměl obsahovat, respektive neměl obsahovat v aktuální podobě, např.

opatření Podpora zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin, kde bylo v rámci realizace upraveno čapí hnízdo. Jedná se o naprosto marginální aktivitu, která by na úrovni PRKK měla být zastřešena nějakým systémovým opatřením, jehož předmětem bude zajištění, aby byly podmínky systémově vytvořeny na celém území kraje, nikoliv realizace jednotlivých úprav hnízd.

2.3.6.7 Specifický cíl 5.1.6 Udržitelné zemědělství a lesnictví

V oblasti zemědělství (ekologického zemědělství) tento cíl směřuje k podpoře ekonomického významu zemědělství v hospodářství kraje a udržitelnému hospodaření. Zemědělství, místní zemědělské a potravinářské subjekty v kraji budou podporovány různými formami propagace a osvěty. Dále bude podporováno zemědělské využívání půdy ve významných částech kraje (ve zvláště chráněných územích a soustavě Natura 2000). Z hlediska životního prostředí nejde o přímou podporu podnikání, ale o nastolení určitého způsobu hospodaření, který v minulosti zformoval krajinu a dal tak vzniknout dnes chráněným přírodním fenoménům.

V oblasti lesního hospodářství je cílem opatření zvýšení ekologicko-stabilizačních funkcí lesů, především zvýšení druhové pestrosti porostů, navýšení podílu melioračních a zpevňujících dřevin a také v oblasti Krušnohoří přeměna porostů náhradních dřevin založených po imisních kalamitách v 70. – 80. letech 20. století. Uvedená opatření nemohou být realizována bez aktivního přístupu ke snížení počtů spárkaté zvěře na území Karlovarského kraje s přesahem do kraje Ústeckého a Plzeňského. Důležitá je také kompenzace imisní zátěže v lesních půdách Krušných hor. V oblasti zemědělství je podpora cílena na propagaci a osvětu zemědělských výrobců, jejich výrobků a ekologického zemědělství vůbec.

Opatření 5.1.6.1 Kompenzace imisní zátěže a snížení deficitu živin v lesních půdách	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
letecké vápnění lesů	Realizace neprobíhá

Opatření 5.1.6.2 Zvýšení druhové pestrosti lesních porostů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
těžba napadeného porostu a výsadba druhově rozmanitých dřevin	Realizace probíhá prostřednictvím grantového programu KVK

Opatření 5.1.6.3 Snížení škod způsobených zvěří redukcí stavu zvěře	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
redukce přemnožených druhů zvěře	Kraj podporuje pouze odlov černé zvěře prostřednictvím grantového programu kraje, odlov ostatní zvěře probíhá bez příspěví kraje prostřednictvím aktivit myslivců v kraji

Opatření 5.1.6.4 Osvěta v oblasti zemědělství (ekologického zemědělství)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
publikační činnost	Opatření probíhá v omezené míře realizací soutěže Dobrota Karlovarského kraje. Neprobíhají porady s pracovníky ORP ani osvětové semináře či publikační činnost apod.
propagace na veletrzích	
realizace soutěže Dobrota Karlovarského kraje, ochutnávky	
metodické porady pro pracovníky ORP, semináře pro zemědělsky hospodařící subjekty, řešení potenciálních střetů návratu velkých šelem s chovy zemědělských zvířat	

Opatření 5.1.6.5 Podpora managementu půdy v chráněných oblastech	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
doporučení ploch pro zápis do půdních bloků	Opatření neprobíhá
příprava ploch pro zařazení do půdních bloků	

Stejně jako v předchozích případech, realizace opatření buď neprobíhá, nebo je naplňována izolovanými krátkodobými aktivitami, které nemají pro plnění cíle zásadnější přínos. I zde by bylo vhodné v rámci případné aktualizace zvážit zařazení zejména takových opatření jejichž předmětem byla nějaká systémová změna, která by měla přispět k zásadnější změně v dané oblasti jako je např. realizace pilotních či unikátních opatření, která by měla situaci zlepšit nad rámec běžných aktivit apod. Například u opatření 5.1.6.3 Snížení škod způsobených zvěří redukcí stavu zvěře je sice ročně prováděn odlov takového množství, které by mohlo výhledově stav zvěře zredukovat na požadovanou úroveň, zvěř však může stále migrovat z okolních krajů. PRKK by se tak měl zaměřit spíše než na podporu odstřelu, na systémovou změnu v podobě nějaké širší dohody, která by zahrnovala okolní regiony a společným postupem např. zredukovala zvěř na území Krušných hor apod.

2.3.6.8 Specifický cíl 5.1.7 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO)

EVVO jsou jedním z nástrojů ochrany životního prostředí. Cílem Karlovarského kraje v oblasti EVVO je zajištění odpovědného postoje jeho občanů k ochraně životního prostředí a principům trvale udržitelného života u všech věkových a profesních cílových skupin obyvatelstva.

SC se zaměřuje na zvýšení povědomí a informovanosti cílových skupin (školních dětí a mládeže, veřejnosti, veřejné správy) o EVVO a navazujících oblastech (hospodářská zvířata, lesní pedagogika) a na utváření jejich vztahu k přírodnímu prostředí.

V rámci SC budou podpořena občanská sdružení a NNO, jež přispívají k zapojení veřejnosti do aktivit směřujících k ochraně životního prostředí a k realizaci principů trvale udržitelného života. Dále aktivity týkající se zlepšení propagace, informovanosti, vzdělávání a osvěty v oblasti odpadového hospodářství.

Opatření 5.1.7.1 Osvěta v oblasti životního prostředí	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
instalace informačních tabulí	Realizace probíhá formou tvorby publikací, instalováním informačních tabulí v rámci areálu krajského úřadu a podporou exkurzí a soutěží pro děti prostřednictvím individuálních dotací.
propagační a informační aktivity	
tvorba publikací	
přírodovědné průzkumy	
vzdělávací akce pro veřejnost	

Opatření 5.1.7.2 Podpora environmentálního vzdělávání v praxi	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
exkurze pro školy	Realizace probíhá formou exkurzí pro školy
exkurze, školení a semináře pro pedagogické pracovníky	

Opatření 5.1.7.3 Podpora činnosti spolků a nestátních neziskových organizací (NNO)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční podpora provozu středisek s ekovýchovným zaměřením	Podpora probíhá z grantového programu KVK

Opatření 5.1.7.3 Podpora činnosti spolků a nestátních neziskových organizací (NNO)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
informační materiály s ekovýchovnou tematikou	
finanční podpora spolkové činnosti v oblasti životního prostředí	

Realizace aktivit v rámci tohoto specifického cíle probíhá. I zde se však jedná o víceméně namátkové aktivity podpořené grantovým programem kraje jejichž přínos pro splnění cíle je omezený. Pro větší přínos by bylo vhodné zvážit systémovější opatření podporující např. zapojení všech škol v kraji do aktivit EVVO, podpoření zapojení dospělých a zajistit, že budou aktivity EVVO pokrývat celé území kraje a optimálně všechny cílové skupiny.

2.3.6.9 Specifický cíl 5.2.1 Udržitelné zásobování tepelnou energií

Cílem Karlovarského kraje je dlouhodobě udržet konkurenceschopný systém zásobování teplem – zachovat současnou soustavu SZTE a velikost trhu, ev. trh postupně zvětšovat novým připojováním, tj. připojovat všechna nová odběratelská místa, která se nacházejí v blízkosti stávajícího SZTE (nové bytové domy, obchodní centra, případně připojení průmyslových výrobců a přivedení vlastní dodávky tepla jako nejtypičtější potenciální zákazníci pro SZTE soustavu).

Opatření 5.2.1.1 Zvýšení podpory soustavy zásobování tepelnou energií (SZTE)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
prověřování ekonomické přijatelnosti stávajících systémů SZTE oproti stávajícím decentralizovaným zdrojům	Probíhá prostřednictvím vydávání stanovisek / doporučení k připojení objektů ve vlastnictví KVK
osvěta v oblasti porovnání nákladových cen tepelné energie, zvýšení informovanosti dotčených subjektů	

Aktivity probíhají v omezené míře pouze formou doporučení pro připojení budov ve vlastnictví kraje k soustavám SZTE. Zpracování ekonomických studií prověřující efektivitu systémů ani osvěta motivující subjekty k připojení k systému neprobíhají. Přínos daných aktivit pro plnění cíle je tak velmi omezený.

2.3.6.10 Specifický cíl 5.2.2 Energetické úspory

Základními cíli oblasti energetických úspor je nižší spotřeba energií v budovách příspěvkových organizací Karlovarského kraje, snížení energetické náročnosti budov, osvěta a informovanost široké veřejnosti a dotčených subjektů, vč. motivace ke snižování spotřeby energie ve všech sektorech.

Opatření 5.2.2.1 Zavedení energetického managementu u budov ve vlastnictví kraje	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
sledování spotřeby energie a zanalyzování potřeby četnosti odečtů a množství odečítacích míst	Probíhá zavádění energetického managementu u budov v majetku kraje
zavedení průběžného monitorovacího systému pro každý objekt v majetku kraje	
provádění plánů pro realizaci potenciálu úspor, periodické vyhodnocování plánů	

Opatření 5.2.2.2 Energeticky úsporná opatření u objektů ve vlastnictví kraje	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zateplování budov, výměny oken, rekonstrukce topných systémů a jejich regulace	Probíhá zateplování objektů a výměna oken u budov v majetku kraje
využívání OZE k vytápění a ohřevu teplé vody	
časové a technické propojení energeticky úsporných opatření s adaptačními opatřeními na budovách ve vlastnictví kraje	

Opatření 5.2.2.3 Osvěta v oblasti energeticky úsporných opatření	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
informační kampaně	Proběhlo zpracování manuálu energetických úspor pro zaměstnance kraje Prezentace a vyhodnocování výsledků neprobíhá, stejně jako podpora center energetiků
spolupráce se soukromými odbornými společnostmi, spolupráce s distributory tepla, spolupráce s obcemi, městy a ostatními obchodními společnostmi	
prezentace vlastních energeticky úsporných opatření a vyhodnocovaných výsledků	
podpora center veřejných energetiků (konzultační a poradenské činnosti)	

Opatření 5.2.2.4 Realizace kogenerační (kombinované) výroby elektřiny a tepla (KVET) na majetku kraje a u podnikatelských subjektů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zmapování stávajících zdrojů a analýza vhodnosti implementace KVET místo stávajícího zdroje tepla	Aktivity nejsou realizovány
realizace pilotního projektu, příprava projektové dokumentace a výběrového řízení na dodavatele KVET	
předávání zkušeností soukromým provozovatelům zdrojů tepla (semináře, informační letáky)	

I v případě tohoto specifického cíle probíhají pouze dílčí aktivity. Za významné lze považovat postupné zavádění energetického managementu u objektů kraje, stejně jako opatření ke snížení energetické náročnosti budov v majetku kraje. Ná vazné aktivity v podobě osvěty či podpory poradenství pro další subjekty v kraji však neprobíhají stejně jako aktivity směřující k podpoře KVET. Celkový dopad specifického cíle pro plnění globálních cílů je tak velmi omezený. Pro širší dopad by bylo potřeba zajistit výraznější podporu např. prezentováním případových studií, realizací pilotních projektů kompletní změny energetického managementu u vybraných budov kraje a následné využití těchto příkladů pro větší osvětu a motivaci dalších subjektů pro změnu přístupu.

2.3.6.11 Specifický cíl 5.2.3 Využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie

Cíl je zaměřen na podporu využívání OZE a druhotných zdrojů energie při výrobě tepla a elektřiny v oblastech, kde je to ekonomicky přínosné a odpovídá to zásadám udržitelného rozvoje. Bude podporováno využití biomasy v soustavách zásobování teplem. Klíčovou podmínkou podpory tohoto druhu intervencí je vysoká efektivita při využívání OZE.

Opatření 5.2.3.1 Podpora využití obnovitelných zdrojů energie (OZE)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
podrobné zmapování potenciálu využití biomasy na území kraje	Proběhla realizace jednoho projektu využití termického solárního systému na budově domova pro seniory v Hranicích a zpracování analýzy využití FVE na budovách kraje
analýza na využití OZE na konkrétních budovách v majetku kraje, příprava projektů instalace OZE v budovách v majetku kraje, realizace OZE na budovách s ekonomickým potenciálem	
komunitní energetika	
spolupráci s obcemi, městy a obchodními společnostmi	

Aktivity probíhají ve velmi omezené míře, podpora komunitní energetiky a spolupráce s obcemi neprobíhá vůbec. Aktuální dopad aktivit pro splnění stanovených cílů je tak téměř nulový.

Jak je z uvedeného hodnocen patrné, příslušnou prioritní osu by bylo vhodné zrevidovat, respektive upravit do takové podoby, která bude reflektovat strategickou úroveň PRKK a bude zahrnovat aktivity, které směřují k zásadním změnám v daném problému, případně ke strategickému přístupu k řešení daného problému / využití potenciálu, který by mohl výrazným způsobem přispět k naplnění stanovených cílů.

Příkladem může být studie potenciálního rozvoje využití či ohrožení systémů zásobování teplem v kraji a následné zpracování strategie jejich zachování, studie potenciálu využití geotermální energie pro zásobování tepelnou energií v kraji a z toho odvozené další aktivity, podpora realizace pilotních projektů komunitní energetiky na území kraje a následné využití projektu k motivaci ostatních obcí v kraji apod. Aktuální přínos celé prioritní osy pro plnění stanovených globálních cílů je velmi omezený a bez patřičných změn nebude možné stanovených cílů dosáhnout.

2.3.7 PO 6 - Doprava

Strategie PRKK stanovuje pro oblast Dopravy globální cíl „Snížit periferialitu kraje jako celku, zvýšit atraktivitu kraje a jeho globální dostupnost, zlepšit dopravní dostupnost a obslužnost periferních lokalit v rámci kraje.“

Pro splnění tohoto cíle stanovuje 3 dílčí specifické cíle:

- **6.1.1 Lepší vnitřní i vnější dopravní napojení kraje**

Cílem je dořešit silniční napojení kraje na českou i evropskou dálniční síť, tj. zvýšit propustnost hranic se Saskem a Bavorskem a zajistit kvalitní napojení na německou silniční síť. Dále zvýšit prostupnost silniční sítě prostřednictvím zlepšení kvality a stavebně-technického stavu komunikací na území kraje, rozvíjet napojení kraje veřejnou dopravou na vnější dopravní síť a optimalizovat využití infrastruktury železniční dopravy.

- **6.1.2 Udržitelná mobilita a zvýšení bezpečnosti v dopravě**

Cílem je zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou s ohledem na komplexní zkvalitnění služeb vč. predikce dopravních dopadů zápisu částí území Karlovarského kraje na seznam UNESCO.

V posledních letech počet přepravených cestujících klesá. Je to dáno mnoha faktory (osobní preference a pohodlí cestujících, cena jízdného v porovnání s náklady na jiný způsob přepravy, obslužnost/dostupnost, kvalita, ochrana zdraví ad.). V roce 2020 a 2021 se na počtu cestujících také odrazila epidemie Covid 19. Kraj má zákonnou povinnost zajistit dopravní obslužnost území bez ohledu na počet přepravovaných cestujících zároveň při zachování principu udržitelnosti dopravy. Dílčí opatření mají tedy vést ke zvýšení intenzity přepravy cestujících v kraji, dokončení integrace veřejné dopravy, výstavbě infrastruktury umožňující využívání veřejné dopravy, zvýšení kvality přepravy prostřednictvím nákupu vozového parku s CNG autobusy nebo zajištění dlouhodobého smluvního vztahu s poskytovateli veřejné dopravy ad. Důraz bude kladen též na zavádění opatření ke zvýšení bezpečnosti dopravy.

- **6.1.3. Rozvoj letecké dopravy**

Dostupnost leteckou dopravou je významnou konkurenční výhodou regionu oproti ostatním destinacím a může pro řadu návštěvníků představovat pozitivní pull faktor v jejich rozhodování. Potenciál využití letiště lze rozvinout zejména zlepšením technické infrastruktury Letiště Karlovy Vary (vzletová a přistávací dráha, parkovací plochy, terminálové kapacity). Modernizovaná vzletová a přistávací dráha může hrát určitou roli při získávání nových linek na letišti v Karlových Varech, zejména u spojů do vzdálenějších destinací, nízkonákladových dopravců a tzv. feedingových letů, kdy je kladen značný důraz na vysokou operabilitu letiště. Faktory podporujícími využití letecké dopravy by mohly být též vybudování obchvatu Olšových Vrat a napojení na D6 či zajištění dopravní obslužnosti do centra Karlových Varů. Pro spuštění nových linek je současně potřebná spolupráce klíčových aktérů v kraji,

kteřá povede ke zvýšení návštevnosti kraje atd. Kromě mezinárodních letů je letiště v Karlových Varech využíváno soukromými letadly a leteckou školou.

2.3.7.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

Stejně jako v předchozích oblastech, ani v případě řešené prioritní oblasti neobsahuje PRKK výslovný popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. I zde byla proto teorie změny odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Z těchto informací lze odvodit, že PRKK předpokládá následující teorii změny v oblasti Dopravy.

Aby byl kraj konkurenceschopný region, atraktivní pro stávající i nové obyvatele, bude kraj z hlediska dopravy a dopravní obslužnosti:

- plně napojený na hlavní dopravní koridory, které zajistí napojení kraje na okolní regiony / spádová centra, a to jak na České, tak na Německé straně. To v praxi znamená dokončení dálnice D6, optimálně včetně návazného napojení na Německou dálniční síť (I/6 a I/64), modernizaci silnice I/13 napojující region na Ústecký kraj a silnice I/21 a I/20 napojující region na Plzeňský kraj. Součástí je i modernizace železničních koridorů ve směru Praha – Plzeň – Cheb a Ústí n/L – Karlovy Vary – Cheb a návazné pokračování na Norimberk či Plavno. Kapacitní a moderní napojení na hlavní rozvojová centra v okolních regionech je základní předpoklad pro zvýšení atraktivity kraje pro stávající i nové firmy, případně pro přilákání nových obyvatel ro regionu;
- disponovat kvalitní, kapacitní a udržovanou vnitřní sítí návazných komunikací a lokálních železničních tratí, které zajišťují napojení ostatních lokálních center na páteřní komunikace a krajská centra, toto napojení bude zejména v okolí spádových center doplněno o síť kvalitních cyklostezek pro podporu alternativních druhů dopravy zejména tam, kde to s ohledem na terénní profil a vzdálenosti dává smysl – toto napojení je základním předpokladem pro zajištění obslužnosti okrajových částí kraje a tím i zvýšení atraktivity periferních oblastí kraje s cílem zamezení odlivu obyvatel, případně přilákání nových, zejména mladých obyvatel do těchto území;
- disponovat funkčním, uceleným, moderním, atraktivním a ekologickým systémem dopravní obslužnosti prostřednictvím VHD, která zajistí efektivní a dostatečnou obslužnost spádových center (Cheb, Sokolov, Karlovy Vary) z periferních oblastí kraje (Ašsko, Kraslicko, Nejdecko, Mariánsko lázeňsko, Toužimsko, Ostrovsko) zejména v hlavních dojížděkových směrech v takových intervalech a časech, které zajistí dobrou dostupnost hlavních center ze všech částí kraje, do kterých většina obyvatel kraje dojíždí za prací, vzděláním a službami. Součástí podpory obslužnosti přitom bude nejen podpora VHD samotné, ale i veškeré související dopravní infrastruktury v podobě přepravních terminálů, zastávek a související vybavenosti, která zajistí maximální pohodlnost VHD pro její uživatele;
- provozovat moderní plnohodnotné mezinárodní letiště, které doplní dopravní infrastrukturu kraje a přispěje k ekonomickému rozvoji kraje zejména podporou cestovního ruchu.

Stejně jako v předchozích případech, i zde jsou jednotlivé prvky strategie vzájemně provázané, pro lepší obslužnost je potřeba kvalitní dopravní infrastruktura, samotná infrastruktura bez podpory VHD však

obslužnost nevyřeší a musí být doplněna o opatření směřující k vlastní podpoře VHD a její dostupnosti pro všechny obyvatele kraje.

V případě letiště se pak jedná o velmi specifickou oblast, která má úzkou návaznost zejména na oblast cestovního ruchu, kde je potřeba činit kroky v oblasti marketingu, které mohou přispět k vyšší poptávce po nových linkách a tím k vyšší vytiženosti letiště.

Pro naplnění uvedené strategie / teorie změny navrhuje PRKK 3 specifické cíle a 10 opatření v následujícím členění:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Doprava

Specifické cíle priority	Opatření
6.1.1 Lepší vnitřní i vnější dopravní napojení kraje	6.1.1.1 Dořešení silničního napojení kraje na evropskou dálniční síť
	6.1.1.2 Zlepšení stavebního a dopravně-technického stavu silnic II. a III. třídy a místních komunikací
	6.1.1.3 Zlepšení stavu regionálních tratí a optimalizace využití infrastruktury železniční dopravy
6.1.2 Udržitelná mobilita a zvýšení bezpečnosti v dopravě	6.1.2.1 Zvýšení kvality a zachování intenzity přepravy cestujících včetně integrace veřejné dopravy v kraji
	6.1.2.2 Výstavba infrastruktury umožňující využívání veřejné dopravy (např. P+R, Bike + R, přestupní terminály, cyklostojany)
	6.1.2.3 Podpora budování a údržby sítě cyklostezek a cyklotras, popularizace cyklistické dopravy
	6.1.2.4 Podpora a popularizace udržitelných forem dopravy (jiných než cyklodoprava).
	6.1.2.5 Opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti v drážním a silničním provozu (BESIP)
6.1.3 Rozvoj letecké dopravy	6.1.3.1 Rozvoj technické infrastruktury letecké dopravy Letiště Karlovy Vary
	6.1.3.2 Rozvoj potenciálu letecké dopravy Letiště Karlovy Vary prostřednictvím spolupráce zainteresovaných subjektů

Strategii lze považovat v obecné rovině za odpovídající uvedené teorii změny. Za dílčí nedostatek lze považovat skutečnost, že jednotlivé dílčí cíle nejsou blíže specifikované ani kvantifikované (například stanovení jaký podíl obyvatel by v cílovém stavu měl využívat VHD, jaká by měla být dostupnost spádových center apod.).

Nedostatečný je rovněž popis vzájemných vazeb jednotlivých opatření a následné nastavení výběru vhodných projektů / aktivit tak, aby byla zajištěna potřebná synergie, případně aby realizované aktivity opravdu přispívaly k naplnění stanovených cílů. Příkladem může být nastavení preference investic do těch komunikací II. a III. třídy, které jsou součástí základní komunikační sítě, která slouží k napojení lokálních center na nadregionální dopravní trasy. Z kontextu popisu opatření lze sice vyčíst, že při volbě komunikací k opravě je zohledněna intenzita dopravy na jednotlivých komunikacích, což patrně zajišťuje volbu takových komunikací, které k obslužnosti kraje slouží, to stejné by však bylo vhodné zohlednit i v dalších

opatřeních, tedy např. prioritní řešení těch přepravních uzlů, kde je největší počet dojíždějících, řešení přednostně těch úseků cyklostezek, které zajišťují napojení obcí na spádová centra apod.

Doporučujeme jednotlivá opatření blíže specifikovat, aby bylo zřejmé, jaké jsou územní a tematické priority, které by jednotlivé aktivity měli splňovat.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.7.2 Specifický cíl 6.1.1 Lepší vnitřní i vnější dopravní napojení kraje

Cílem tohoto specifického cíle je dle PRKK dořešit silniční napojení kraje na českou i evropskou dálniční síť, tj. zvýšit propustnost hranic se Saskem a Bavorskem a zajistit kvalitní napojení na německou silniční síť. Dále zvýšit prostupnost silniční sítě prostřednictvím zlepšení kvality a stavebně-technického stavu komunikací na území kraje, rozvíjet napojení kraje veřejnou dopravou na vnější dopravní síť a optimalizovat využití infrastruktury železniční dopravy. Pro naplnění specifického cíle obsahuje PRKK následující opatření:

Opatření 6.1.1.1 Dořešení silničního napojení kraje na evropskou dálniční síť	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
politická agitace	Informace o průběhu realizace konkrétních uvedených aktivit nejsou známy, příprava staveb a jejich realizace však probíhá
osvěta zástupců dotčených území	
vybudování přímého napojení z D6 na Letiště KV	

V rámci zlepšení vnějšího napojení kraje zahrnoval PRKK zejména podporu dokončení napojení na dálniční síť v ČR výstavbou dálnice D6 a návazné komunikace I/13, případně dalších úseků silnic I. třídy, které zajišťují vnitřní propojení kraje. V obou případech probíhá realizace na národní úrovni a Karlovarského kraje je zde v roli subjektu, který vyvíjí tlak na Ministerstvo dopravy, respektive ŘSD s cílem urychlit dokončení zmíněných staveb. Z dostupných informací není zřejmé, zda a jaká jednání či aktivity směřující k osvětě zástupců dotčených území proběhlo, příprava a realizace uvedených staveb však průběžně probíhá a opatření tak je realizováno. Dokončení a splnění cílů je tak nyní závislé zejména na dostupnosti finančních prostředků státního rozpočtu pro realizaci.

Opatření 6.1.1.2 Zlepšení stavebního a dopravně-technického stavu silnic II. a III. třídy a místních komunikací	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
náprava statických poruch	

opravy a rekonstrukce komunikací a mostů, rekonstrukce a modernizace silnic včetně průtahů měst a obcí, rekonstrukce a modernizace mostů	Oprava komunikací průběžně probíhá. Z dostupných dat je zřejmé, že dochází k opravám zejména komunikací s vyšší intenzitou provozu, což odpovídá nastavení priority
úprava šířkového nebo výškového uspořádání silnice	
budování či úprava odvodňovacího systému	
doplnění záchytných bezpečnostních systémů	
statické zajištění silničního tělesa opěrnými a zárubními zdmi	

Opatření 6.1.1.3 Zlepšení stavu regionálních tratí a optimalizace využití infrastruktury železniční dopravy	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
opravy/rekonstrukce/optimalizace vnitroregionálních a místních železničních tratí	Rekonstrukce tratí probíhají v gesci Správy železnic, která je správcem a provozovatelem sítě železničních tratí.
využívání disponibilních moderních elektrifikovaných tratí obměnou dieslových železničních kolejových vozidel za elektrifikovaná vozidla	Modernizace většiny tratí je v kraji dokončena, probíhají tak zejména dílčí opravy, proběhla rovněž modernizace vlaků. Aktuálně tak probíhají pouze změny na úrovni nastavení jízdních řádů
elektrifikace železničního napojení na elektrifikovanou síť v SRN - politická podpora a tlak na německou stranu na dokončení elektrifikace chybějících úseků	Opatření není realizováno, neboť na Německé straně došlo k rozhodnutí o zastavení procesu elektrifikace tratě Norimberk – Marktredwitz

Návaznou otázkou je vnitřní napojení na tyto páteřní trasy, které je často zajišťováno silnicemi I. třídy, případně návaznými komunikacemi II. a III. třídy, u kterých je řešen zejména jejich dopravně-technický stav. Modernizace jednotlivých úseků probíhá dle finančních možností kraje, včetně průběžného vyhodnocování technického stavu, které je následně použito pro stanovení priorit. Stejná situace je i v oblasti zlepšení stavu regionálních železničních tratí. I zde probíhá průběžná modernizace tratí v gesci Správy železnic, se kterou Karlovarský kraj průběžně komunikuje. Za klíčový problém je zde považována elektrifikace návazných tratí na Německé straně, která by umožnila zlepšení spojení do spádových center na Německé straně. Spolková vláda však tuto aktivitu aktuálně nepovažuje za ekonomickou a projekt tak nebyl realizován.

Dle dostupných dat lze odhadovat že realizované aktivity k plnění cíle přispívají poměrně velkou měrou. Pro přesnější měření doporučujeme doplnit jednotlivé cíle a opatření o indikátory, které by stanovily nikoliv

pouze výstupové indikátory, jako je počet opravených mostů, či km zrekonstruovaných komunikací, ale též např. podíl komunikací, které jsou ve špatném stavu, podíl elektrifikovaných tratí na celkové délce tratí v regionu apod.

U jednotlivých opatření navíc doporučujeme stanovit dílčí kritéria pro výběr s ohledem na příspěvek k plnění cílů, např. prioritně opravovat komunikace propojující spádová centra s největším počtem dojíždějících osob apod.

2.3.7.3 Specifický cíl 6.1.2 Udržitelná mobilita a zvýšení bezpečnosti v dopravě

Cílem je zajistit dostatečnou dopravní obslužnost kraje veřejnou dopravou s ohledem na komplexní zkvalitnění služeb vč. predikce dopravních dopadů zápisu částí území Karlovarského kraje na seznam UNESCO. V posledních letech počet přepravených cestujících klesá. Je to dáno mnoha faktory (osobní preference a pohodlí cestujících, cena jízdného v porovnání s náklady na jiný způsob přepravy, obslužnost/dostupnost, kvalita, ochrana zdraví ad.). V roce 2020 a 2021 se na počtu cestujících také odrazila epidemie Covid 19. Kraj má zákonnou povinnost zajistit dopravní obslužnost území bez ohledu na počet přepravovaných cestujících zároveň při zachování principu udržitelnosti dopravy. Dílčí opatření mají tedy vést ke zvýšení intenzity přepravy cestujících v kraji, dokončení integrace veřejné dopravy, výstavbě infrastruktury umožňující využívání veřejné dopravy, zvýšení kvality přepravy prostřednictvím nákupu vozového parku s CNG autobusy nebo zajištění dlouhodobého smluvního vztahu s poskytovateli veřejné dopravy ad. Důraz bude kladen též na zavádění opatření ke zvýšení bezpečnosti dopravy.

Opatření 6.1.2.1 Zvýšení kvality a zachování intenzity přepravy cestujících včetně integrace veřejné dopravy v kraji	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
zapojení MHD dalších měst do IDOK, integrace železniční a autobusové dopravy a MHD	Opatření bylo splněno do IDOK je zapojeno 100 % obcí v kraji
výhodný integrovaný tarif pro cestující	Je plánováno nařízení stanovující maximální ceny jízdného ve veřejné dopravě
zvýšení atraktivity veřejné dopravy skrze kvalitu vozového parku	Proběhla modernizace vozového parku nákupem nízkoemisních autobusů
zlepšení dopravní obslužnosti v okrajových částech regionu, zlepšení dopravního spojení o víkendech a svátcích	Kraj průběžně poptává dopravce pro zajištění obslužnosti, změna v dostupnosti spojů v okrajových částech kraje však není sledována
modernizace / nastavení funkčního odbavovacího systému	Nebylo realizováno

dopravní plánování (vzájemné projednávání návrhů jízdních řádů z pozic objednatelů veřejné dopravy – státu a krajů a vzájemně sousedících krajů, optimalizace jízdních řádů a počtu spojů ad.)	Probíhá průběžně při přípravě jízdních řádů
uzavírání dlouhodobých smluvních vztahů s dopravci a poskytovateli veřejné dopravy	Probíhá průběžně v rámci zajištění obslužnosti jednotlivými dopravci.
studie dopadů vybraných oblastí KK v UNESCO na dopravní infrastrukturu a dopravní obslužnost území	Nebylo realizováno

Opatření 6.1.2.2 Výstavba infrastruktury umožňující využívání veřejné dopravy (např. P+R, Bike + R, přestupní terminály, cyklostojany)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
rekonstrukce železničních a autobusových nádraží a zastávek	Aktivity jsou z části plněny formou grantového programu kraje, který podporuje budování stojanů pro kola, servisní stanice či nabíječky elektrokol a přípravu studií, projektové dokumentace apod. pro cyklistickou infrastrukturu.
výstavba přestupních terminálů, parkovacích domů a stání, záchytných parkovišť v návaznosti na veřejnou hromadnou dopravu (P+R, Bike + R, K + R), cyklostojanů	Aktivita zaměřená na oblast rekonstrukce železničních a autobusových nádraží a zastávek nebyla v gesci PRKK realizována. Probíhají nicméně rekonstrukce financované z fondů EU
podpora spolupráce subjektů působících ve veřejné dopravě apod.	Aktivita je řešena v rámci činnosti Krajského koordinátora IDOK, zapojeno je aktuálně 100 % obcí

Opatření se zaměřují na podporu udržitelné mobility a zvýšení bezpečnosti v dopravě. V rámci opatření probíhá postupná modernizace vozového parku a zajištění obslužnosti jednotlivých obcí v území. Dle informací krajského koordinátora je v současné době do systému zapojeno 100 % obcí na území kraje.

Přesto, že se s ohledem na výše uvedené jednotlivé aktivity průběžně realizují, z dostupných informací není zřejmé, zda a případně jakým způsobem jejich realizace přispívá k naplnění stanovených cílů, tedy zda se daří zlepšovat situaci v oblasti dopravní obslužnosti ve smyslu zkrácení časové dostupnosti spádových center zejména z okrajových částí kraje, a to jak prostřednictvím IAD, tak prostřednictvím MHD.

Pro příslušné opatření nebyl stanoven indikátor, který by měřil kvalitativní změnu v podobě počtu spojů z okrajových částí kraje, ani obecně zlepšení dostupnosti z dalších částí kraje či například množství

přepravených osob, či zvýšení podílu VHD na celkové dopravě v kraji a není tudíž možné provést vyhodnocení, zda se indikátor daří plnit a zda byly realizovány aktivity, které k jeho naplnění přispívají.

Při zběžném vyhodnocení dostupnosti spádových center je zřejmé, že například region Ašska nedisponuje přímým spojem VHD, který by zajišťoval dostupnost krajského města, což dostupnost z této části kraje značně limituje.

Samostatnou otázkou, která dle socioekonomické analýzy představuje jednu z oblastí, která ovlivňuje rozvoj kraje, je zajištění přeshraniční dopravní obslužnosti, která výrazným způsobem ovlivňuje zejména rozvoj příhraničních částí kraje, ve kterých obyvatelé velmi často dojíždějí za prací a službami do sousedního Německa. Příslušné opatření PRKK sice obsahuje i typové aktivity zaměřené na efektivnější plánování dopravní obslužnosti, včetně vzájemné koordinace sousedních dopravy se sousedními kraji, včetně regionů Německa, v této oblasti však žádná aktivita nebyla realizována.

To stejné platí pro oblast budování další návazné infrastruktury jako je výstavba terminálů. Ani zde nebyl stanoven kvantifikovatelný cíl a není proto možné hodnotit vývoj v plnění stanoveného cíle. Opatření je naplňováno aktivitami měst a obcí v kraji, z dostupných dat však nelze říci například kolik je v kraji dosud nádraží / zastávek, které by bylo vhodné modernizovat apod.

Opatření 6.1.2.3 Podpora budování a údržby sítě cyklostezek a cyklotras, popularizace cyklistické dopravy	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
budování, údržba technického stavu, značení cyklostezek a cyklotras	Kraj se v budování cyklotras a cyklostezek angažuje zejména v roli koordinátora a podporuje aktivity dotačními programy. Vlastní realizaci projektů zajišťují jednotlivé obce v kraji Karlovarský kraj se angažuje pouze v přípravě a realizaci úseků cyklostezky Ohře
budování doprovodné infrastruktury pro cyklodopravu	
rozšiřování cyklopůjčoven, podpora cyklodopravy v rámci veřejné dopravy, podpora sdílení bicyklů v rámci měst	Došlo rovněž ke zpracování cyklostrategie Kraje, která by do budoucna měla sloužit jako hlavní dokument řešící rozvoj cyklodopravy na území Karlovarského kraje
propagace a osvěta cyklistické dopravy	Propagace cykloturistiky je realizována v rámci aktivit Destinační agentury Živý kraj, propagace cyklodopravy jako alternativní formy dopravy nebyla realizována

Opatření 6.1.2.4 Podpora a popularizace udržitelných forem dopravy (jiných než cyklo doprava)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
součinnost s distributory k realizaci plnicích a nabíjecích stanic	Aktivity směřující k naplnění daných aktivit nejsou realizovány. V kraji vzniklo testovací centrum BMW, které se zaměřuje na testování autonomních řídicích systémů v dopravě, jeho zapojení do rozvoje alternativních forem dopravy v kraji je však zatím omezené
analýza rozmístění plnicích a nabíjecích stanic na území KK, analýza potřeby plnicích a nabíjecích stanic pro MHD	
výstavba dobíjecích stanic pro bezemisní vozidla	
modernizace trakčního vedení trolejbusů, výměna diesellových vozů za vozy s pohonem na CNG, elektromobily apod.	
propagace a osvěta udržitelných forem dopravy	
	Proběhl Evropský týden mobility. Další aktivity nejsou realizovány

Opatření 6.1.2.5 Opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti v drážním a silničním provozu (BESIP)	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
značení a výstražné systémy u přechodů/přejezdů	Nebylo realizováno
informační kampaně/video, osvěta a výukové materiály	V Karlových Varech funguje vzdělávací centrum Svět záchranářů. Proběhlo několik osvětových akcí
dopravní výchova a investice do dopravních hřišť	Podpora probíhá formou dotačního programu, který podpořil 4 žádosti

V návaznosti na podporu dopravní obslužnosti obsahuje PRKK i několik opatření zaměřených na podporu alternativních druhů dopravy, jako je cyklo doprava či elektromobility, podpora popularizace alternativních druhů dopravy a opatření vedoucí ke zvýšení bezpečnosti. Dosavadní aktivity se zaměřovaly zejména na budování páteřní cyklostezky Ohře a řešení vybraných problémových úseků na turistických trasách v území.

Realizace konkrétních opatření zaměřených na oblast využití cyklo dopravy jako alternativní formy dopravy pro zajištění dopravní obslužnosti zatím nebyla realizována, případně byla realizována v omezené míře. Cílem opatření je přitom budování a údržba tras, které slouží nejen návštěvníkům kraje, ale i obyvatelům k dopravě do práce a do škol. Opatření je tak v současné době naplňováno pouze z části a do budoucna by bylo vhodné zvážit úpravu / doplnění o aktivity směřující k využití cyklo dopravy jako alternativního způsobu zajištění obslužnosti zejména v okolí velkých měst v kraji, případně v lokalitách, kde to s ohledem na data o dojíždě dává smysl.

Dílním příspěvkem k naplnění dopravy je realizace testovacího centra BMW pro autonomní řídicí systémy, které vzniklo u Sokolova. Toto centrum je však do plnění aktivit a podpory alternativních druhů dopravy v kraji zatím zapojeno pouze v omezené míře.

Z pohledu propagace alternativních druhů dopravy a aktivit byl v kraji realizován Evropský týden mobility. Další aktivity nebyly realizovány.

Poslední oblastí je oblast BESIP. V kraji funguje vzdělávací centrum Svět záchranářů, které realizuje osvětové a vzdělávací akce, v kraji bylo organizováno několik osvětových akcí jako je např. Den záchranářů. Specifická příprava osvětových a vzdělávacích materiálů však realizována nebyla. To stejné platí v případě dopravní výchovy či aktivit zaměřených na značení u přechodů a přejezdů.

Nastavení specifického cíle a opatření je v obecné rovině správné. Přesto, že se s ohledem na výše uvedené jednotlivé aktivity průběžně realizují, z dostupných informací není zřejmé, zda se daří zlepšovat situaci v oblasti dopravní obslužnosti ve smyslu zkrácení časové dostupnosti spádových center zejména z okrajových částí kraje.

Doporučujeme stanovit pro jednotlivá opatření kvalitativní indikátor, který by měřil dosažení cíle např. prostřednictvím zkrácení doby dojíždky z obcí do spádových center, snížení počtu nehod na železničních přejezdech / přechodech v kraji, snížení dopravních nehod s účastí dětí, zvýšení podílu cyklo dopravy na celkové dělbě přepravní práce, nebo zvýšení podílu vozidel využívajících alternativní paliva v kraji apod. Z dostupných dat a charakteru realizovaných aktivit je však zřejmé, že přínos realizovaných aktivit pro danou oblast byl spíše omezený. Jednotlivá opatření **doporučujeme** doplnit o bližší popis územní či tematické prioritizace, aby bylo zřejmé, jaké aktivity by měly být podporovány prioritně a jaké podmínky by podpořené aktivity měly splňovat.

2.3.7.4 Specifický cíl 6.1.3 Rozvoj letecké dopravy

Dostupnost leteckou dopravou je významnou konkurenční výhodou regionu oproti ostatním destinacím a může pro řadu návštěvníků představovat pozitivní pull faktor v jejich rozhodování. Potenciál využití letiště lze rozvinout zejména zlepšením technické infrastruktury Letiště Karlovy Vary (vzletová a přistávací dráha, parkovací plochy, terminálové kapacity). Modernizovaná vzletová a přistávací dráha může hrát určitou roli při získávání nových linek na letišti v Karlových Varech, zejména u spojů do vzdálenějších destinací, nízkonákladových dopravců a tzv. feedingových letů, kdy je kladen značný důraz na vysokou operabilitu letiště. Faktory podporujícími využití letecké dopravy by mohly být též vybudování obchvatu Olšovských Vrat a napojení na D6 či zajištění dopravní obslužnosti do centra Karlových Varů. Pro spuštění nových linek je současně potřebná spolupráce klíčových aktérů v kraji, která povede ke zvýšení návštěvnosti kraje atd. Kromě mezinárodních letů je letiště v Karlových Varech využíváno soukromými letadly a leteckou školou.

Opatření 6.1.3.1 Rozvoj technické infrastruktury letecké dopravy Letiště Karlovy Vary	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
prodloužení a rozšíření vzletové dráhy	Probíhá příprava projektové dokumentace na realizaci záměru
výstavba parkovacích ploch	Nebyla realizována
zvýšení terminálové kapacity v neveřejném prostoru (nástupní čekárny a pasová kontrola na příletu) v návaznosti na nárůst počtu letů	Nebyla realizována
marketingové aktivity a destinační management	Probíhá propagace v gesci Destinační agentury Živý kraj

Opatření 6.1.3.2 Rozvoj potenciálu letecké dopravy Letiště Karlovy Vary prostřednictvím spolupráce zainteresovaných subjektů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
finanční pobídka leteckému dopravci	Probíhají průběžná jednání s dopravci a cestovními kanceláři ve snaze zřídit další linky, které by zvýšily vytiženost letiště. Stávající linky jsou podporovány tak, aby byly zachovány. Probíhá rovněž spolupráce s leteckou školou, která zvyšuje využití letiště
marketingová propagace spoje v kraji a v cílové destinaci	
institucionální podpora při jednáních s leteckými dopravci a cestovními kanceláři	
zřízení charterové autobusové linky Praha – Letiště KV	Aktivita nebyla realizována

Poslední oblastí, která spadá do prioritní osy doprava je rozvoje letecké dopravy. Letiště Karlovy Vary představuje důležitý prvek dopravní infrastruktury v Karlovarském kraji, který slouží zejména rozvoji cestovního ruchu a lázeňství. Hlavním cílem realizovaných aktivit bylo zajištění dokončení modernizace letiště na takovou úroveň, které umožní využití letiště i za zhoršených povětrnostních podmínek a umožní využití letadel bez kapacitního omezení. Druhá část aktivit se pak zaměřila na realizaci krok směřujících k maximálnímu využití potenciálu existence letiště v kraji i pro ostatní oblasti nad rámec cestovního ruchu. Z uvedených aktivit se daří realizovat projekt zaměřený na modernizaci letové dráhy, nebyly dosud zahájeny aktivity směřující k rozšíření parkovacích ploch ani k zvýšení terminálové kapacity. Marketingové aktivity a aktivity směřující k získání dalších linek probíhají.

Nastavení specifického cíle a opatření je v obecné rovině správné. Dílčí opatření navrhuje upravit tak, aby se zaměřovala na klíčové aktivity a aby nedocházelo k duplicitám např. v oblasti marketingu, který je řešen v několika dalších oblastech.

2.3.8 PO 7 - Správa, ochrana a rozvoj území

Jako poslední prioritní oblast stanovuje PRKK prioritní oblast Správa, ochrana a rozvoj území. Prioritní oblast je rozdělena na tři dílčí podoblasti, a to podoblast Veřejná správa, podoblast Bezpečnost a podoblast Regionální rozvoj.

Pro podoblast Veřejná správa stanovuje PRKK strategický cíl: **Veřejná správa schopná efektivně a udržitelně zajistit komunikaci s občany a dalšími institucemi s maximálním využitím služeb v oblasti eGovernmentu.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK jeden specifický cíl:

- **Specifický cíl 7.1.1 Efektivní veřejná správa**

Veřejná správa by měla zajistit vyšší efektivitu a kvalitu poskytovaných služeb primárně pro občany jakožto hlavní cílové uživatele služeb veřejné správy a zlepšit komunikaci napříč jednotlivými úřady. V rámci cíle bude realizována modernizace a zavádění nových služeb veřejné správy, stejně tak i modernizace vybavení potřebného pro efektivnější veřejné služby a jejich lepší dostupnost. Vedle zajištění materiálně-technických podmínek je třeba zvýšit a rozvíjet kvalitu lidských zdrojů a efektivitu procesů řízení organizací veřejné správy. Klíčové je v této oblasti také zajištění otevřenosti a transparentnosti úřadů a posílení komunikace mezi veřejnou správou a občany pro zvýšení jejich participace a podporu aktivní občanské společnosti.

Pro podoblast Bezpečnost stanovuje PRKK strategický cíl: **Systém řízení bezpečnosti schopný reagovat jak institucionálně, tak, personálně na stávající i nové výzvy v oblasti bezpečnosti a krizového řízení.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK rovněž jeden specifický cíl:

- **Specifický cíl 7.2.1 Funkční systém řízení bezpečnosti**

Pro daný specifický cíl nestanovuje PRKK žádný popis ani definici cíle. Jeho zaměření je tak možné odvodit pouze z nastavení jednotlivých opatření, která se zaměřují na vybavenost složek IZS, optimalizace procesu krizového řízení.

Pro poslední podoblast Regionální rozvoje stanovuje PRKK strategický cíl: **Udržitelný rozvoj regionu založený na propojení strategického a územního plánování a kooperaci s okolními regiony, dobrých meziregionálních a mezinárodních vztazích, akcentující kultivaci veřejného prostoru, dostupnost bydlení a komunitní život.**

Pro naplnění strategického cíle stanovuje PRKK rovněž jeden specifický cíl:

- **Specifický cíl 7.3.1 Udržitelný rozvoj území**

Tento cíl sleduje potřebu zajištění občanské vybavenosti a služeb v území, regeneraci sídel a veřejných prostranství a jejich funkce jako prostoru pro setkávání a volný čas všech věkových skupin, stejně jako nutnou podporu znevýhodněných oblastí a jejich obyvatel. Daný SC je zaměřen na rozvoj území skrze lepší provázání strategického a územního plánování, lepší spolupráci a komunikaci mezi aktéry v území i na národní a mezinárodní úrovni, vč. posílení role občanské společnosti a aktivizace místního potenciálu.

2.3.8.1 Intervenční logika / teorie změny prioritní oblasti

PRKK ani pro poslední prioritní oblast neobsahuje popis teorie změny, jejíž logiku by mohla evaluace programu využít. Teorie změny byla tedy i v tomto případě odvozena z kontextu socioekonomické analýzy kraje a popisu cílů a opatření. Protože je prioritní osa tvořena relativně nesouvisejícími oblastmi, je teorie změny odvozena pro každou podoblast zvlášť.

Oblast veřejné správy lze v kontextu PRKK charakterizovat jako oblast, jejímž cílem je

- zajistit efektivní správu a řízení kraje ve smyslu strategického řízení ve smyslu schvalování rozpočtu a hospodaření s majetkem, určování priorit pro rozvoj kraje a organizačního řízení ve smyslu řízení krajského úřadu, personální politiky a interních kontrolních mechanismů, a koordinaci činnosti a obcí a státní správy ve smyslu zajištění přenesené působnosti státu na úrovni kraje;
- zajistit dostupné veřejné služby úřadů, které využívají obyvatelé kraje (správní řízení, evidence a registrace, vydávání povolení a licencí apod.);
- zajistit efektivní interní služby a podporu pro výše uvedené dvě hlavní aktivity prostřednictvím rozvoje IT infrastruktury, digitalizace jednotlivých služeb, provoz informačních systémů, zajištění transparentnosti a komunikace prostřednictvím zveřejňování dat a dokumentů a zajištění přístupu k informacím o činnosti kraje.

Všechny dílčí oblasti jsou přitom pro rozvoj kraje velmi důležité, a to jak z důvodu zajištění řádného řízení kraje, tak z důvodu zajištění atraktivity kraje pro stávající i nové obyvatele zajištěním co nejlepší dostupnosti jednotlivých služeb.

Klíčovým prvkem je v tomto ohledu zejména digitalizace jednotlivých služeb, která by spolu se zajištěním dostatečného pokrytí území kraje kapacitním připojením k internetu mohla přispět k výraznému zlepšení dostupnosti veřejných služeb, které jsou v současné době často dostupné pouze ve spádových centrech či krajském městě. PRKK proto pro dosažení stanoveného cíle v uvedené oblasti předpokládá, že kraj:

- bude usilovat o maximální zefektivnění fungování úřadů v kraji prostřednictvím zavádění moderních technologií pro řízení jednotlivých agend, racionalizaci administrativních procesů, zavádění systémů řízení kvality a sledování výkonnosti pracovníků jednotlivých úřadů a obecně zaváděním principů a řešení tzv. chytrých měst a regionů;
- podporovat vzdělávání pracovníků úřadů jak ve vztahu k využívání používaných systémů, tak ve vztahu k zvyšování kvality poskytovaných služeb;

- zajistí modernizaci vybavení potřebného pro efektivní poskytování jednotlivých služeb s cílem zajištění jejich maximální efektivity, ale též s cílem zajištění bezpečnosti jednotlivých systémů a ochrany dat, a to včetně podpory rozvoje vysokorychlostního internetu v kraji využitelného pro vzájemné propojení jednotlivých úřadů a organizací v majetku kraje;
- podporovat rozvoj služeb e-governmentu a zavádění principů a technologií chytrých měst a regionů na úrovni jednotlivých obcí, včetně materiální, metodické a technické podpory jednotlivých obcí;
- podporovat vzdělávání a osvětu v oblasti využívání digitálních technologií včetně osvěty v oblasti kyberbezpečnosti.

Pro naplnění uvedené teorie změny obsahuje PRKK 1 specifický cíl a soubor 4 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Veřejná správa

Specifické cíle priority	Opatření
7.1.1 Efektivní veřejná správa	7.1.1.1 Efektivní chod úřadu
	7.1.1.2 Modernizace vybavení potřebného pro efektivnější služby veřejné správy a jejich lepší dostupnost
	7.1.1.3 Rozvoj ICT a zavádění služeb eGovernmentu
	7.1.1.4 Zajištění kyberbezpečnosti

Pro podoblast Bezpečnosti lze z popisu jednotlivých opatření a kontextu globálních cílů PRKK odvodit následující teorii změny.

Podpora bezpečnosti je v kontextu PRKK chápána zejména jako zajištění efektivního a bezproblémového fungování systému IZS a jeho jednotlivých složek. V tomto kontextu PRKK předpokládá že kraj:

- zajistí optimalizaci procesního, organizačního a technického nastavení systému řízení bezpečnosti ve smyslu zpracování analýz rizik a bezpečnosti včetně přípravy postupů a technických opatření pro jejich minimalizaci a pro reakci v případně krizových událostí;
- podpoří vzdělávání a osvětu obyvatel v oblasti prevence, běžných rizik a mimořádných krizových situací;
- zajistí adekvátní infrastrukturní a materiálovou vybavenost složek IZS.

Pro naplnění této teorie změny obsahuje PRKK jeden specifický cíl a 2 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Bezpečnost

Specifické cíle priority	Opatření
7.2.1 Funkční systém řízení bezpečnosti	7.2.1.1 Zajištění a optimalizace bezpečnosti a krizového řízení, vč. vzdělávání
	7.2.1.2 Zajištění adekvátní infrastrukturní a materiální vybavenosti v oblasti bezpečnosti a krizového řízení

Pro podoblast Regionální rozvoj lze z popisu jednotlivých opatření a kontextu globálních cílů PRKK odvodit následující teorii změny.

Regionální rozvoj je v kontextu PRKK vnímán jako průřezová oblast, jejímž cílem je podpora budování infrastruktury ve venkovských oblastech kraje, podpora řešení dostupného bydlení, podpora komunitního plánování a spolupráce regionálních aktérů a podpora mezinárodní spolupráce. V tomto kontextu PRKK předpokládá že kraj:

- bude podporovat budování veřejné infrastruktury ve venkovských oblastech a zajišťovat metodické vedení obcí v oblasti přístupu k veřejnému prostoru a podporovat zvyšování role architektury a designu včetně využití architektonických soutěží, okrašlovacích spolků apod.;
- podporovat řešení dostupného bydlení v obcích na území kraje prostřednictvím podpory budování startovacích bytů, podpory revitalizace brownfields za účelem bydlení a podpory přípravy, iniciace projektů dostupného nájemního bydlení a podpora koncepčního plánování v oblasti bytové výstavby,
- bude podporovat efektivní a moderní přístup k plánování rozvoje kraje a obcí podporou územního plánování, zpracování územních studií a analýz a podporou strategického plánování a podporovat vzdělávání a osvětu v dané oblasti;
- podporovat a metodicky vést spolupráci regionálních aktérů na plánování a realizaci rozvoje jednotlivých dílčích území kraje na úrovni mikroregionů a MAS, podporovat participativní procesy a aktivity směřující k většímu zapojení občanů do plánování rozvoje měst a obcí v kraji;
- využívat potenciálu mezinárodní a nadregionální spolupráce pro řešení problémů se kterými se kraj potýká, případně při realizaci rozvojových záměrů nadregionálního významu.

Pro naplnění této teorie změny obsahuje PRKK jeden specifický cíl a 2 opatření v následující struktuře:

Specifické cíle a opatření prioritní oblasti Regionální rozvoj

Specifické cíle priority	Opatření
7.3.1 Udržitelný rozvoj území	7.3.1.1 Zajištění veřejné infrastruktury a kultivace veřejného prostoru
	7.3.1.2 Podpora dostupnosti bydlení
	7.3.1.3 Systematické propojování aktivit strategického a územního plánování
	7.3.1.4 Podpora spolupráce a lepší komunikace aktérů v regionu, vč. participace občanů
	7.3.1.5 Rozvoj potenciálu nadregionálních i mezinárodních vztahů a spolupráce

Nastavená strategie prioritní osy je poměrně nekonzistentní. Některé zahrnuté oblasti spolu souvisí pouze částečně a působí dojmem, že byly do dané priority zařazeny „pouze proto, že nebyly zařazeny jinak“. To se týká zejména otázky budování veřejné infrastruktury ve venkovských oblastech nebo otázky

dostupného bydlení, které s ostatními oblastmi, které se zaměřují na efektivní řízení rozvoje kraje příliš nesouvisí.

Doporučujeme nastavit prioritu tak, aby byla zaměřena na řízení kraje a bezpečnost a zbyvajících oblastí jako jsou veřejné služby, oblast bydlení a venkovské infrastruktury přesunout např. pod sociální oblast a zdravotnictví, kam dostupné bydlení tematicky patří více než k řízení kraje, venkovskou infrastrukturu a přístup k veřejným prostranstvím pak s ohledem na její obsah spíše k oblasti životního prostředí neboť se jedná o oblast, která úzce souvisí s aktivitami jako je boj s teplotními ostrovy ve městech, podpora rozvoje zeleně ve městech apod.

I zde **doporučujeme** lépe nastavit a popsat vnitřní teorii změny PRKK, která by popisovala, jakým způsobem jednotlivé prioritní oblasti přispívají ke stanoveným cílům a jaká je role jednotlivých specifických cílů a návazných opatření a jak na sebe jednotlivé prioritní oblasti vzájemně navazují.

S ohledem na informace o průběhu realizace jednotlivých opatření lze plnění specifických cílů hodnotit následovně.

2.3.8.2 Specifický cíl 7.1.1 Efektivní veřejná správa

Veřejná správa by měla zajistit vyšší efektivitu a kvalitu poskytovaných služeb primárně pro občany jakožto hlavní cílové uživatele služeb veřejné správy a zlepšit komunikaci napříč jednotlivými úřady. V rámci cíle bude realizována modernizace a zavádění nových služeb veřejné správy, stejně tak i modernizace vybavení potřebného pro efektivnější veřejné služby a jejich lepší dostupnost. Vedle zajištění materiálně-technických podmínek je třeba zvýšit a rozvíjet kvalitu lidských zdrojů a efektivitu procesů řízení organizací veřejné správy. Klíčové je v této oblasti také zajištění otevřenosti a transparentnosti úřadů a posílení komunikace mezi veřejnou správou a občany pro zvýšení jejich participace a podporu aktivní občanské společnosti.

Opatření 7.1.1.1 Efektivní chod úřadu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
postupná elektronizace agend úřadu a rozšiřování služeb	Probíhá postupná elektronizace agend úřadu, proběhlo zavedení pilotní robotické automatizace procesů do agend KU
další rozvoj systému elektronického podávání žádostí o dotace KVK	Probíhá postupná modernizace systému
lidské zdroje ve veřejné správě – vzdělávání (e-learning, online semináře/webináře)	Probíhá průběžně
zavedení systému sledování kvality poskytovaných veřejných služeb	Byla ustavena pracovní skupina pro elektronizaci úřadu

podpora spolupráce municipalit a realizátorů technických řešení v oblasti chytrých měst	Nerealizovalo se
podpora a motivace k zavádění digitalizace a chytrých řešení ve veřejné správě (osvětové kampaně)	Nerealizovalo se
podpora mezirezortní spolupráce a vzájemného poskytování informací	Probíhá komunikace mezi jednotlivými kraji
mapování potřeb obcí a měst	Nerealizovalo se
společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek (zohlednění environmentálních, sociálních, estetických a dalších kritérií)	Realizováno

Opatření 7.1.1.2 Modernizace vybavení potřebného pro efektivnější služby veřejné správy a jejich lepší dostupnost	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
postupné zavádění metodiky BIM (informační model budovy) do standardů kraje pro správu nemovitého majetku ve vlastnictví krajské a obecní samosprávy (pasportizace majetku v systému správa majetku, výběrová řízení ad.)	Zavádění probíhá, primárně u nových staveb.
technické zajištění online aktivit (HW, SW)	Probíhá průběžná modernizace vybavení KU
využívání nástrojů napomáhajících k zajištění otevřenosti a transparentnosti úřadů	Nové webové stránky, portál otevřených dat, informační panel v areálu KU, rozklikávací rozpočet
pořizování, obnova a zlepšování materiálně-technického vybavení pracovišť a objektů veřejné správy	Probíhá dílčí modernizace vybavení pro práci z domova
zajištění bezbariérovosti objektů veřejné správy a občanské vybavenosti	Nerealizovalo se

Opatření 7.1.1.3 Rozvoj ICT a zavádění služeb eGovernmentu	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
rozšíření datových sítí na další území kraje (rozvoj regionální komunikační infrastruktury)	Připojení kraje k iniciativě Broadband Competence Office Česká republika
připojení k vysokorychlostnímu internetu	

dostupnost internetu ve veřejném prostoru	Setkání se starosty vybraných obcí, prezentace analýzy pokrytí a možností rozvoje
podpora rozvoje 5G sítí	
zajistit podmínky k vytváření sítě internetu věcí a jejího využití	
využití dat pro potřebu rozvoje území (open data)	Portál otevřených dat KVK
digitální technická mapa ČR	Probíhá jak realizace, tak prezentace obcím a koordinace jejich zapojení
centrální katalog a vyhledávač služeb veřejné správy	Nerealizuje se
Smart point KVK (vazba na RIS3 KVK)	Nerealizuje se
zajištění kvalitních a dostupných služeb v oblasti e-Governmentu pro občany – využívání a rozšíření dalších služeb, které budou určeny pro občany přes jedno přihlašovací místo – eidentitu (eidentita.cz) a Portál občana, Národní identifikační bod.	Částečná realizace

Opatření 7.1.1.4 Zajištění kyberbezpečnosti	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
reakce na nové hrozby (virtuální realita, rozšířená realita, smarthome, autonomní doprava, sociální sítě ad.)	Preventivní besedy, podpora školám, realizace projektu Kybernetická bezpečnosti, školení pracovníků KU
vzdělávání a osvěta v oblasti kyberbezpečnosti (semináře, konference, preventivní programy – přednášky a opatření)	
metodické dokumenty	Pravděpodobně se realizuje, nebo bývá součástí vzdělávání
zajištění oblasti kybernetické bezpečnosti KÚKK v souladu se zákonem č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti	realizace projektu Kybernetická bezpečnosti
soustavná aktualizace nastavení dokumentace a parametrů pro kybernetickou bezpečnost KÚKK	Pravděpodobně se realizuje, nebo bývá součástí vzdělávání

Ze všech typů aktivit byly realizovány zejména aktivity zaměřené na vlastní modernizaci služeb krajského úřadu Karlovarského kraje, včetně modernizace potřebného vybavení a související školení zaměstnanců k využívání nových digitalizovaných systémů a v oblasti kybernetické bezpečnosti.

Ze služeb směřujících k obyvatelům kraje byla realizována digitální technická mapa kraje, či realizován rozklikávací rozpočet karlovarského kraje. Aktivity směřující k zavedení systému měření kvality poskytovaných služeb nebyly realizovány, stejně jako aktivity směřující k podpoře motivace zavádění digitalizace a chytrých řešení ve veřejné správě na úrovni měst a obcí v regionu.

Kraj sice zorganizoval konferenci, na které seznámil obce v kraji s krajskou ICT strategií, další kroky, které by podpořily zavádění služeb e-governmentu na úrovni ORP a dalších obcí v kraji však neproběhly. Dopad priority na plnění stanovených cílů je tak v současné době omezený. Podpora dané oblasti je v PRKK zahrnuta zejména proto, že rozvoj e-governmentu může výrazným způsobem přispět k dostupnosti veřejných služeb zejména v periferních oblastech regionu. Aktivity směřující k naplnění tohoto předpokladu však byly do současné doby realizovány pouze v omezené míře což přínos pro plnění stanovených cílů snižuje.

Specifický cíl je nastaven správně. Pro větší přínos pro plnění stanovených cílů je však potřeba se více systematicky zaměřit na rozvoj elektronických služeb pro občany kraje, nikoliv pouze na aktivity směřující na lepší vnitřní fungování kraje.

2.3.8.3 Specifický cíl 7.2.1 Funkční systém řízení bezpečnosti

Opatření 7.2.1.1 Zajištění a optimalizace bezpečnosti a krizového řízení, vč. vzdělávání	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
ochrana měkkých cílů (např. školy, nemocnice, veřejná prostranství, instituce)	Projekt Zabezpečení škol a školských zařízení a projekt Bezpečná škola
nastavení krizových a havarijních plánů obcí a kraje	Koordinace složek IZS a bezpečnostních rad ORP a KVK
zkvalitňování systému spojení a komunikace mezi všemi složkami IZS včetně komunikace s obyvatelstvem	Cvičení složek IZS
průzkum bezpečnosti a pocitu bezpečí a reakce na zjištěný stav	Nerealizovalo se
společná cvičení složek IZS	Spolupráce složek IZS KVK, Ústeckého a Libereckého kraje a Saska
podpora přeshraniční spolupráce v oblasti bezpečnosti a ochrany obyvatel a majetku	Workshop spolupráce při řešení lesních požárů
metodická podpora obcí při řešení sociálně vyloučených lokalit	Nerealizovalo se
analýza rizik a bezpečnostního posouzení reálných hrozeb	Probíhá průběžně v rámci řízení IZS
vzdělávání a osvěta v oblasti prevence, bezpečnosti a krizového řízení (veřejné správy, odborné a laické veřejnosti)	Preventivní besedy, podpora školám, realizace projektu Kybernetická bezpečnosti, školení pracovníků KU

Opatření 7.2.1.2 Zajištění adekvátní infrastrukturní a materiální vybavenosti v oblasti bezpečnosti a krizového řízení	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
realizace společného operačního střediska (integrace IZS) - projekt SOS112	Realizace probíhá
podpora obměny (výstavby) a modernizace technického a materiálního vybavení a infrastruktury složek krizového řízení a IZS	Probíhá
budování a rozvoj náhradních systémů zásobování a komunikace	
DT kraje na podporu jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí	Probíhá
náborové příspěvky a služební byty pro IZS	Nerealizuje se
zřízení pracovních skupin zabývajících se oblastí ochrany obyvatelstva a krizového řízení (koordináční skupina složek IZS KVK, pracovní skupina Armády ČR)	Pracovní skupina IZS a AČR

V rámci oblasti Bezpečnost se PRKK zaměřil na aktivity směřující k optimalizaci bezpečnosti a krizového řízení a zajištění adekvátní infrastrukturní a materiálové vybavenosti. Z dostupných dat je zřejmé, že klíčovým projektem je realizace strategického projektu „společného operačního střediska IZS, který je v současné době připravován. Za důležitou lze rovněž považovat aktivitu směřující k větší provázanosti a spolupráci složek IZS se sousedními regiony Německa. Ostatní realizované aktivity lze označit za doplňkové a jejich přínos pro naplnění stanoveného cíle je spíše okrajový.

Specifický cíl je nastaven správně. Doporučujeme zaměřit pozornost na prioritní aktivity směřující k větší koordinaci a spolupráci se sousedními regiony a vybudování klíčové infrastruktury pro řízení IZS.

2.3.8.4 Specifický cíl 7.3.1 Udržitelný rozvoj území

Tento cíl sleduje potřebu zajištění občanské vybavenosti a služeb v území, regeneraci sídel a veřejných prostranství a jejich funkce jako prostoru pro setkávání a volný čas všech věkových skupin, stejně jako nutnou podporu znevýhodněných oblastí a jejich obyvatel. Daný SC je zaměřen na rozvoj území skrze lepší provázání strategického a územního plánování, lepší spolupráci a komunikaci mezi aktéry v území i na národní a mezinárodní úrovni, vč. posílení role občanské společnosti a aktivizace místního potenciálu.

Opatření 7.3.1.1 Zajištění veřejné infrastruktury a kultivace veřejného prostoru	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023

zajištění přístupu ke kvalitním veřejným službám v území, zejména v periferních částech kraje prostřednictvím finanční podpory z DT kraje (např. POV)	Realizováno prostřednictvím krajského dotačního programu POV
podpora využívání prvků smart city, realizace SMART projektů /za podpory DT MV	Nerealizovalo se
projekty/aktivity napomáhající diverzifikaci ekonomických činností na venkově	Realizováno prostřednictvím krajského dotačního programu POV
podpora zpracování Metodiky pro přístup k veřejným prostranstvím, zpracování generelu/strategie rozvoje veřejných prostranství a její řešení v měřítku města, jeho centra nebo čtvrti, studie veřejných prostranství na území měst i vesnic atp.	Nerealizovalo se
zvyšování atraktivity a odolnosti veřejného prostoru prostřednictvím zeleně (vazba na klimatickou změnu a zmírňování dopadů – prevence/zmírňování tepelných ostrovů, retence vody, čistota ovzduší, hluk)	Nerealizovalo se
podpora využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov a prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací a volnočasové akce, odstraňování dlouhodobě nevyužívaných a nevyužitelných budov	Nerealizovalo se
zvyšování role architektury a designu ve veřejném prostoru (estetika, funkčnost, udržitelnost) – architektonické soutěže, okrašlovací spolky, DesignLab ad.	Nerealizovalo se

Opatření 7.3.1.2 Podpora dostupnosti bydlení	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
investiční pobídky pro rekultivaci brownfields pro účely bydlení	Nerealizovalo se, aktivity k výstavbě bytů v kraji probíhají, avšak bez podpory krajského úřadu, které by výstavbu jakkoliv iniciovaly nebo podpořily
projekty regenerace sídel a rekultivace území	
spolupráce aktérů v oblasti bydlení	
zajištění přístupu ke kvalitním veřejným službám v území (ve vazbě na bydlení)	
podpora koncepčnosti rozvoje obcí prostřednictvím systematického územního a strategického plánování (vč. přípravy technické infrastruktury umožňující následnou bytovou výstavbu)	

podpora racionalizace systému sociálního bydlení na úrovni ČR (legislativní iniciativa kraje)	
budování startovacích bytů	
zajištění dostupného bydlení	
příprava a iniciace projektů nájemního bydlení	
zapojení obyvatel do řešení vlastní situace	

Opatření 7.3.1.3 Systematické propojování aktivit strategického a územního plánování	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
krajský DT na podporu územního plánování	Realizováno prostřednictvím krajského dotačního programu
územní studie a analýzy ve vazbě na aktuální potřeby území (např. ve vazbě na ukončování těžby uhlí v regionu, dopravní studie, UNESCO apod.)	Dílčí územní studie vybraných lokalit ve vazbě na UAP
systematické vzdělávání aktérů veřejné správy (vč. politiků) ve strategickém plánování a ve vazbě na urbanismus a územní plánování	Probíhá formou spolupráce s ORP
národní geoportál územního plánování	Probíhá formou Geoportálu digitální mapy veřejné správy

Opatření 7.3.1.4 Podpora spolupráce a lepší komunikace aktérů v regionu, vč. participace občanů	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
metodická a finanční podpora komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD), podpora činnosti manažerů území, mikroregionů a MAS	Podpora manažerů mikroregionů a MAS
rozvoj spolupráce kraje se starosty obcí, manažery území/mikroregiony MAS a dalšími aktéry v území	Podpora manažerů mikroregionů a MAS
lepší spolupráce a komunikace mezi aktéry v území ovlivňující jeho rozvoj s cílem zlepšit vzájemnou informovanost aktérů působících v území (zástupců MAS, mikroregionů, měst a obcí, kraje, NNO, firem)	Informační semináře, setkání vedení kraje s obcemi
podpora participativních aktivit občanů na životě obce/regionu (např. zavedení participativních rozpočtů)	Nerealizuje se

municipalit, ankety, dotazníková šetření, on-line hlasování atp.)	
prezentace a komunikace informací, záměrů a cílů, transparentnost rozhodování ze strany samospráv a státní správy vůči veřejnosti (např. prezentace záměrů na webu municipalit, diskuzní fóra, veřejná projednání, dny s hejtmanem/ primátorem/ starostou atp.)	Informační semináře, setkání vedení kraje s obcemi

Opatření 7.3.1.5 Rozvoj potenciálu nadregionálních i mezinárodních vztahů a spolupráce	
Typové aktivity	Aktivity realizované pro naplnění PRKK dle monitorovací zprávy 2022 a 2023
propagace možností OP přeshraniční (i mezinárodní a nadnárodní) spolupráce (kde je KVK administrativní jednotkou)	Prezentační semináře, setkání s potenciálními žadateli
intenzivní a systematická komunikace orgánů veřejné správy s příhraničím a vybranými státy EU i mimo EU	Setkání vedení kraje se zástupci sousedních regionů
pravidelné setkávání vrcholných představitelů přeshraničních krajů (Sasko, Bavorsko, KVK)	Probíhá formou pravidelných koordinačních setkání
přeshraniční spolupráce složek IZS	

Třetí podoblastí je oblast udržitelný rozvoj území. Aktivity PRKK se v rámci této oblasti zaměřily zajištění veřejné infrastruktury a kultivace veřejného prostoru, podporu dostupnosti bydlení, systematické propojování územního a strategického plánování, podporu spolupráce aktérů v regionu a rozvoj potenciálu nadregionálních a mezinárodních vztahů.

Strategie PRKK předpokládala, že dílčí opatření této oblasti budou realizována aktivitami jako je zajištění přístupu ke kvalitním veřejným službám v území, zejména v periferních částech kraje, podpora využívání prvků smart city, projekty/aktivity napomáhající diverzifikaci ekonomických činností na venkově, podpora zpracování metodik a koncepcí pro přístup k veřejným prostranstvím, případně koncepcí řešících zvyšování atraktivity a odolnosti veřejných prostranství ve vazbě na klimatickou změnu, podpora využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov a prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací a volnočasové akce, odstraňování dlouhodobě nevyužívaných a nevyužitelných budov, zvyšování role architektury a designu ve veřejném prostoru (estetika, funkčnost, udržitelnost) – architektonické soutěže apod., podpora bytové výstavby prostřednictvím investičních pobídek pro rekultivaci brownfields, podpora koncepčnosti rozvoje obcí prostřednictvím systematického územního a strategického plánování, vzdělávání aktérů veřejné správy v oblasti strategického a územního plánování, či metodická podpora činnosti MAS a dalších aktérů v území s cílem zvýšení efektivity plánování rozvoje území, zvýšení participace občanů a podporu přeshraniční spolupráce.

Z dostupných informací je zřejmé, že z uvedeného spektra aktivit byla realizována jen velmi malá část. V oblasti podpory dostupnosti služeb se jednalo o dotační programy podporující rozvoj infrastruktury v obcích realizované v rámci Programu obnovy venkova. V oblasti systematické podpory územního rozvoje se jednalo o aktivity zaměřené na územní plánování na úrovni kraje – zpracování a aktualizace UAP a zpracování územních studií vybraných oblastí kraje. Z aktivit zaměřených na podporu koordinace aktérů v území kraj realizoval dotační program na podporu manažerů území a podporoval fungování pracovních skupin Regionální stáje konference, které se však za řešené období sešly pouze několikrát, navíc ne všechny. Systematické aktivity směřující k podpoře dostupného bydlení nebyly realizovány vůbec, stejně tak aktivity směřující k podpoře koncepčního přístupu k plánování rozvoje obcí, včetně zavádění principů smart city.

Řešená podoblast přitom představuje jednu z klíčových oblastí pro naplňování celého PRKK. Z dostupných informací je zřejmé, že zejména strategické / koncepční plánování a příprava strategických rozvojových projektů je klíčovým problémem, který limituje rozvoj území. Karlovarský kraj sice podporuje činnost manažerů území, jejich aktivita však dle dostupných údajů k připravenosti kvalitních, integrovaných a ambiciózních projektů v kraji nepřispěla. Příkladem mohou být strategické projekty předkládané do OP Spravedlivá transformace, kde byla velká část projektů ukončena ještě před jejich zahájením, zbývající projekty jsou navíc často zaměřené na totožné aktivity (podpora inovací a kreativních průmyslů) avšak bez zjevné vzájemné provázanosti a komplementarity. Lokalizace projektů navíc koncentruje většinu strategických projektů do několika spádových center, čímž je dále limitován jejich územní dopad na celé území kraje. Absorpční kapacitu regionu, ve smyslu schopnosti systematického koncepčního plánování rozvoje území od úrovně obcí až po úroveň ORP a kraje, včetně přípravy strategických, integrovaných a vzájemně provázaných projektů lze považovat za jeden z hlavních limitů budoucího rozvoje kraje. Řešené oblasti by proto měla být v případné budoucí aktualizaci PRKK věnována výrazně větší pozornost, a to jak v rámci procesu aktualizace PRKK, tak v rámci následné realizace jednotlivých aktivit.

Specifický cíl je z části nastaven správně, z části obsahuje opatření, která spolu vzájemně nesouvisí.

Doporučujeme vypustit / přesunout opatření zaměřená na dostupné bydlení a veřejnou infrastrukturu a ponechat opatření zaměřená na oblast regionálního rozvoje a řízení rozvoje kraje. Tato opatření jsou zvolena správně, nejsou však realizována.

Doporučujeme zaměřit aktivity na aktivní přístup kraje k řízení rozvoje kraje, tak aby kraj převzal iniciační a koordinační roli v jednotlivých oblastech např. prostřednictvím iniciace a podpoře zpracování rozvojových koncepcí nejen na krajské úrovni ale i na úrovni mikroregionů či obcí, a aby realizace aktivit nebyla řešena „grantovou podporou“ založenou na dobrovolnosti, ale na aktivní iniciaci např. přípravy strategických projektů pro transformaci území.

3 Zhodnocení nastavení indikátorové soustavy

Návazným krokem bylo provedení posouzení nastavené indikátorové soustavy. Jednotlivé indikátory nebyly s ohledem na poměrně krátkou dobu od zahájení realizace PRKK hodnoceny z pohledu jejich naplnění, nýbrž z pohledu správnosti metodického nastavení a jejich schopnosti měřit průběžné plnění stanovených cílů. Hodnocení bylo provedeno ve 3 samostatných krocích se zaměřením na relevanci indikátoru ve vztahu k úrovni hodnocení, relevanci indikátoru ve vztahu k nastavení prioritní osy a dostupnosti dat pro hodnocení indikátoru.

Relevance indikátoru ve vztahu k úrovni hodnocení – velmi častým nedostatkem stanovených indikátorů je skutečnost, že jsou pro hodnocení výsledků a dopadů používány indikátory, které vyjadřují spíše výstupy, tedy to „co se za dané peníze v rámci projektu pořídilo“, nikoliv to „k jaké změně realizace projektu vedla“. Tento nedostatek se týká i indikátorové soustavy PRKK.

Stávající indikátorová soustava hierarchii indikátorů vůbec neobsahuje. Všechny indikátory jsou uvedeny společně, bez např., zda se jedná o indikátor výstupu (co se za dané peníze pořídilo, zrealizovalo, co bylo pořízeno či zrealizováno např. km opravených komunikací, km vybudovaných cyklostezek, či počet proškolených osob apod.), indikátor výsledku (jakou kvalitativní změnu realizace přinesla v krátkodobém horizontu / bezprostředně po realizaci – např. podíl komunikací v kritickém stavu na celkové délce komunikací dané kategorie, délka přenocování návštěvníků regionu), nebo indikátor dopadu (jaký dlouhodobý dopad to bude mít v regionu – např. snížení míry nezaměstnanosti, zvýšení průměrné mzdy v regionu, vývoj počtu obyvatel). Často jsou navíc uváděny tzv. kontextové indikátory neboli indikátory, které popisují, v jakém socio-ekonomickém prostředí byla strategie realizována (např. průměrná míra nezaměstnanosti ČR, vývoj HDP v ČR). V případě dopadů jsou často uváděny ještě tzv. kontextové indikátory.

Indikátory výstupů jsou zpravidla definovány na úrovni jednotlivých priorit a opatření, neboť se jedná o indikátory specifické pro každou dílčí aktivitu strategie / koncepce. Tyto indikátory zpravidla slouží pro monitoring průběhu realizace – umožňují průběžně ověřovat, zda byly naplněny plánované aktivity a dodány požadované výstupy (počty studií, počty pořízeného vybavení, počty proškolených osob apod.). Data pro indikátory výstupu jsou obvykle sbírána interně během projektu – z projektové dokumentace, monitorovacích zpráv, evidencí účastníků atd. S ohledem na výše uvedené bývá vhodné, mít definovaný indikátor výsledku pro každé jednotlivé opatření, aby bylo možné sledovat, zda je dané opatření naplňováno v souladu s plánem realizace.

Příklad: U aktivit na podporu rekvalifikace nezaměstnaných osob by indikátorem výstupu mohl být například „počet osob, které úspěšně absolvovaly rekvalifikační kurz“. Tento údaj přímo zachycuje výstup projektu (kolik lidí bylo proškoleny) a získá se z evidence pořadatele kurzů. Dalším výstupovým indikátorem může být „počet realizovaných školení“ nebo „počet vydaných osvědčení o rekvalifikaci“ – všechny tyto ukazatele popisují, co bylo dodáno v rámci intervence.

Indikátory výsledků bývají definovány na úrovni priorit. Tento typ indikátoru měří bezprostřední přínosy a změny, kterých bylo dosaženo díky využití výstupů programu. Zachycují krátkodobé efekty pro cílové

skupiny, typicky pozorovatelné hned po dokončení projektu nebo v řádu měsíců. Tyto indikátory mají přímou vazbu na cíle programu a ukazují, zda výstupy skutečně posloužily cílovým skupinám tak, jak bylo zamýšleno.

Výsledkové indikátory slouží k hodnocení efektivity programu v naplňování jeho účelu, neboť umožňují zjistit, zda nastala žádaná změna u příjemců či v dotčené oblasti a do jaké míry lze tuto změnu přičíst realizované intervenci. Z pohledu časového horizontu jde obvykle o střednědobý efekt. V rámci strategických plánů jsou výsledkové indikátory zpravidla sledovány na úrovni specifických cílů či priorit a sledují se po určitou dobu po ukončení intervencí (měsíce, případně jednotky let po dokončení realizace). Monitoring hodnot indikátorů výsledku často vyžaduje doplňující šetření či analýzy – např. dotazníky mezi účastníky, sběr statistických dat po skončení realizace apod.

Příklad: U aktivit na podporu rekvalifikace by indikátorem výsledku mohl být „podíl absolventů rekvalifikace, kteří do 6 měsíců nastoupili do zaměstnání“. Tento ukazatel měří bezprostřední dopad výstupu (absolvovaného kurzu) na situaci cílové skupiny – konkrétně sleduje, kolika lidem rekvalifikace pomohla získat práci. Dalším výsledkovým indikátorem by mohla být „míra setrvání absolventů v zaměstnání po 12 měsících“. Tyto výsledky se projeví krátce po intervenci a ukazují přímý přínos aktivity pro účastníky. Naplnění cílových hodnot výsledkových indikátorů signalizuje, že realizovaná aktivita efektivně dosáhla stanovených cílů.

Indikátory **dopadů** jsou zpravidla společné pro všechny prioritní oblasti a bývají definovány na úrovni globálních cílů, neboť k jejich naplnění často přispívá více aktivit souběžně napříč jednotlivými prioritními osami. Jedná se o indikátory měřící dlouhodobé a širší společenské změny, k nimž program přispěl. Jde o nejvyšší úroveň výsledků v teorii změny – naplnění strategických / globálních cílů, které často překračuje rámec přímých účinků projektu. Dopady se mohou projevit na úrovni celého regionu nebo populace a mohou zahrnovat složitější, systémové změny. Dopadové indikátory se využívají především při strategickém hodnocení plnění cílů programu / strategie – ověřují, zda politika naplnila hlavní dlouhodobé cíle a jak přispěla k řešení výchozího problému.

Příklad: V případě aktivity zaměřené na podporu rekvalifikací by indikátorem dopadu zde může být „celková míra nezaměstnanosti v daném kraji po třech letech od realizace aktivit v dané prioritní ose“. Pokud program rekvalifikací výrazně přispěl ke snížení nezaměstnanosti, mělo by se to projevit v této statistice. Dalším dopadovým indikátorem by mohlo být „průměrná délka nezaměstnanosti“, případně „míra ekonomické aktivity obyvatel“ v regionu. Tyto ukazatele reflektují strategický cíl (např. snížit nezaměstnanost, zvýšit zaměstnanost a ekonomickou prosperitu) a jsou ovlivněny i jinými vlivy (ekonomický vývoj, demografie). To je potřeba zohlednit při interpretaci jejich plnění / neplnění.

Kontextové indikátory představují specifickou kategorii ukazatelů, které nesledují přímo dopady daného programu / strategie, ale popisují prostředí a podmínky, ve kterých je program realizován. Poskytují kvantifikovanou informaci o socioekonomické (případně environmentální) situaci v daném čase a místě.

Do kontextových indikátorů patří například demografické údaje (počet obyvatel, věková struktura), makroekonomické ukazatele (míra nezaměstnanosti v ČR a ostatních krajích, HDP na obyvatele, průměrná

mzda), nebo např. indikátory socio-ekonomických trendů (např. míra urbanizace, podíl odvětví na zaměstnanosti). Kontextové indikátory pomáhají interpretovat dosažené výsledky a dopady v širších souvislostech – umožňují srovnat, jak se měnilo prostředí nezávisle na programových zásadách. Například pokud nezaměstnanost klesá i v jiných regionech díky ekonomickému růstu, kontextové ukazatele (GDP, celostátní trendy zaměstnanosti) pomohou odlišit, co je obecný trend a co specifický efekt programu. Kontextové indikátory nejsou přímo cílem ke splnění, ale spíše referenčním rámcem. Většina kontextových indikátorů pochází z externích zdrojů, zejména z pravidelných statistik (ČSÚ, Eurostat, OECD databáze apod.).

Druhým krokem bylo posouzení relevance indikátoru ve vztahu k stanovenému cíli. Hodnocení u jednotlivých indikátorů posuzovalo, zda je daný indikátor vhodný pro vyjádření změny, která by splněním daného cíle měla být dosažena. Pro posouzení stejně jako v předchozí etapě využita zejména teorie změny, tedy popis toho, jakým způsobem by dle nastavené strategie mělo být jednotlivých cílů dosaženo. Hlavním cílem tohoto hodnocení bylo posoudit, zda jsou stanovené indikátory vhodné pro měření plnění stanoveného cíle a zda se jedná o indikátory, které plnění daného cíle vyjadřují samostatně, nebo zda je pro hodnocení daného cíle potřeba indikátorů vyhodnotit více.

Třetím krokem bylo zohlednění dostupnosti dat pro měření daného indikátoru. Hodnocení se zaměřilo na posouzení, zda jsou pro zvolené indikátory dostupná data, případně zda dostupná data použitelná bez omezení, nebo zda je potřeba nějakým způsobem upravovat, případně při jejich interpretaci zohlednit nějaká omezení.

Indikátorová soustava PRKK je nedostatečná. Stávající indikátorová soustava je velmi nekonzistentní. Některé prioritní oblasti obsahují téměř výhradně indikátory výstupu a žádné jiné, některé oblasti obsahují pouze indikátory výstupu, pouze výjimečně jsou uvedeny indikátory dopadu. **Doporučujeme** zpracovanou indikátorovou soustavu doplnit, respektive upravit tak, aby odpovídala následující struktuře:

- Kontextové indikátory (nejvyšší úroveň indikátorů, které slouží k ilustraci, v jakých vnějších podmínkách realizace PRKK probíhá).
- Indikátory dopadu společné pro celý PRKK a všechny prioritní osy dohromady (indikátory, které slouží pro hodnocení, jaké dlouhodobé dopady v území by realizace PRKK měla přinést).
- Indikátory výsledku pro každý specifický cíl (indikátory, které slouží pro měření střednědobých výsledků realizovaných aktivit).
- Indikátory výstupu pro každé opatření (indikátory, které slouží pro měření efektivity vynakládaných prostředků na úrovni jednotlivých aktivit / opatření).

Příklady možných doplňujících indikátorů a komentáře k jednotlivým prioritním oblastem jsou uvedeny v následující kapitole.

3.1.1 Průřezová oblast image regionu

Oblast obsahuje dva indikátory z nich jeden je zaměřen na měření výstupů – počet ambasadorů, druhý na oblast výsledků – hodnota značky. Oblast by bylo vhodné doplnit jak o další indikátory výstupů, měřících jednotlivé aktivity (např. počet zrealizovaných kampaní, počet vydaných propagačních materiálů apod.), tak další indikátory výsledku (počet spolupracujících partnerů zapojených do marketingové platformy, změna podílu obyvatel, kteří vnímají kraj jako lokalitu vhodnou pro život, podíl obyvatel zvažujících kraj jako lokalitu pro bydlení nebo rekreaci apod.). Indikátory by měly být nastaveny se zohledněním plánu realizace průzkumů měřících efektivitu realizovaných kampaní tak aby připravované průzkumy počítaly se sledováním potřebných dat.

3.1.2 Prioritní oblast PO 1 - Hospodářsky prosperující region

Prioritní oblast obsahuje jak indikátory výstupů, tak indikátory výsledků, v některých případech až indikátory dopadů, respektive kontextové indikátory. I zde by bylo vhodné, aby došlo k úpravě soustavy tak, aby obsahovala u jednotlivých opatření výstupové indikátory jako je např. počet podpořených začínajících podnikatelů, plocha vybudovaných nemovitostí pro podporu inovací a podnikání v regionu, plochy brownfields majetkově, technicky a environmentálně připravené pro usídlení nových investic a aktivně nabízené investorům či investory aktivně vyhledávající, počet studentů zapojených do programů spolupráce mezi studenty a podniky v regionu, počet podpořených výzkumných organizací apod.

Návazné výsledkové indikátory by pak mohly být například počet nových podniků vzniklých v návaznosti na účast v programech na podporu podnikání a podnikavosti realizovaných v kraji (jakýmkoliv subjekty), počet nových podniků vzniklých v návaznosti na účast v programech na podporu podnikání a podnikavosti realizovaných v kraji existujících 3 roky po skončení podpory. počet podniků podpořených programy na podporu rozvoje podnikání a podnikavosti, které vstoupily na nové produktové nebo zahraniční trhy a jejich tržby na těchto trzích rostou, počet subjektů zasídlených v podnikatelských nemovitostech určených pro rozvoj a podporu podnikání, které současně využívají podnikatelské služby v těchto zařízeních poskytované, počet investorů, kteří používali služby organizací na podporu investic v kraji a kteří v kraji investovali, počet nových produktů, služeb nebo technologií vzniklých v důsledku podpory VaVal a umístěných na trhu, podíl účastníků kurzů na zvýšení či změnu kvalifikace podle potřeb krajského trhu práce, kteří našli zaměstnání s danou kvalifikací v průběhu 3 měsíců po skončení kurzu apod.

3.1.3 Prioritní oblast PO 2 - Lázeňství, cestovní ruch, kultura

Stejně jako předchozí prioritní oblast, i oblast zaměřená na cestovní ruch, lázeňství a kulturu obsahuje mix indikátorů, zaměřených na měření výstupů, výsledků a v některých případech až dopadů. Soustavu indikátorů by tak taktéž bylo vhodné upravit tak, aby indikátory byly členěny dle jejich úrovně a zároveň aby jednotlivé indikátory reflektovaly nastavení jednotlivých opatření a příslušného specifického cíle. Karlovarský kraj má nově zpracovanou Koncepti rozvoje cestovního ruchu a lázeňství a památek zapsaných na Seznamu světového dědictví UNESCO v Karlovarském kraji 2024-2030. Tato Konceptce obsahuje zpracovaný návrh monitorovacích indikátorů, které je možné použít i pro úpravu indikátorové soustavy PRKK zejména v oblasti využití lázeňství pro rozvoj regionu a rozpoj potenciálu cestovního ruchu.

V případě kultury a podpory KKO platí stejná doporučení. I zde jsou v současné době obsaženy zejména indikátory výstupů (počet podpořených žáků, počet podpořených subjektů v dotačních programech apod.). Tyto indikátory by bylo vhodné doplnit tak aby každé opatření obsahovalo indikátor výstupu a následně i výsledku (podíl žáků, kteří se zapojili do aktivit se zaměřením na kreativní průmysly, podíl škol, které aktivně realizují aktivity zaměřené na KKO apod.).

3.1.4 Prioritní oblast PO 3 - Vzdělávání a sport

Stejná situace platí i pro prioritní oblast vzdělávání a sport. I zde jsou v současné době použity indikátory výstupů a výsledků bez patřičné provázanosti a hierarchie. Soustavu indikátorů by bylo vhodné přestrukturovat a doplnit, případně upravit. Například u rozvoje a modernizace vzdělávací infrastruktury je uveden počet investičních akcí nad 2 mil. Kč u škol. Tento indikátor však nemá žádnou vypovídací hodnotu, neboť to, zda se jedná o investici nad 2 mil. Kč nevypovídá nutně ani o velikosti daného záměru, ani o jeho významu. Vhodnějším indikátorem by byl např. počet škol na kterých byla realizována investice do zkvalitnění výuky. Návazným výsledkovým indikátorem by mohl být podíl škol, které disponují kompletně modernizovaným zázemím, odpovídajícím potřebám pro současné vzdělávání.

3.1.5 Prioritní oblast PO 4 - Sociální oblast a zdravotnictví

I zde se objevují indikátory, které nemají ve vztahu k nastaveným cílům žádnou vypovídací schopnost, jako je např. objem prostředků vynaložených na podporu sociálního poradenství. Tyto indikátory doporučujeme zcela vypustit. Vhodnějším indikátorem je počet podpořených osob, který je obsažen a má daleko lepší vypovídací hodnotu. Dalším příkladem nevhodného indikátoru je počet služeb v oblasti protidrogové prevence. I zde by bylo vhodnější použít indikátor monitorující počet osob, které prošli službami protidrogové prevence, nikoliv počet služeb, který nevypovídá ani o rozsahu poskytovaných služeb ani o jejich kvalitě. Vhodnými indikátorem pro doplnění by byl např. podíl obcí, ve kterých jsou zajištěny všechny sociální služby, podíl obcí zahrnutých do programů protidrogové prevence, snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením, snížení počtu sociálně vyloučených lokalit v kraji, snížení počtu obyvatel, kteří neúspěšně žádali o umístění v sociálním zařízení apod.

3.1.6 Prioritní oblast PO 5 - Životní prostředí, zemědělství, energetika

Stejně jako v předchozích případech i zde by bylo vhodné indikátorovou soustavu upravit a doplnit zejména o indikátory výsledku, případně výstupu tak aby výsledná sada indikátorů více popisovala dosaženou změnu. Příkladem může být např. snížení počtu lokalit s výskytem invazivních druhů rostlin, snížení podílu obcí, ve kterých emise z lokálních topenišť překračují stanovenou mez, snížení počtu lokalit s výskytem invazivních druhů živočichů, podíl ploch lesů / půd, které vyžadují ošetření vápněním, snížení stavu zvěře na stanovenou úroveň, počet škol zapojených do aktivit EVVO, zvýšení povědomí obyvatel o EVVO, podíl budov ve vlastnictví kraje, ve kterých dosud nebyl zaveden energetický management, snížení spotřeby energií u budov ve vlastnictví kraje apod.

3.1.7 Prioritní oblast PO 6 - Doprava

Prioritní oblast doprava je příkladem oblasti, kde by u indikátorů bylo vhodné zohlednit územní dimenzi. Stanoveným cílem příslušné prioritní oblasti je zlepšení vnější i vnitřní dostupnosti regionu a zlepšení dopravní obslužnosti. O tom, zda se tento cíl daří naplnit však stanovené indikátory hodnotící počty opravených či dokončených dopravních staveb nevypovídají. Tyto indikátory jsou hodnoceny plošně, bez zohlednění specifického zaměření na napojení periferních oblastí či spádových center. Jejich vypovídající hodnota pro posouzení plnění daného cíle je proto omezená. Jedná se navíc o indikátory, které hodnotí pouze dílčí část problému souvisejícího s dostupností okrajových částí kraje. Ta není ovlivněna jen stavem komunikací, ale i počtem spojů veřejné dopravy, které obslužnost zajišťují. PRKK však aktuálně sleduje pouze počet přepravených cestujících, počet pořízených autobusů či objem finančních prostředků na zajištění obslužnosti a počet objednávaných kilometrů. Ani jeden z těchto indikátorů však fakticky nevypovídá nic o dostupnosti okrajových částí kraje. Indikátorovou soustavu by proto bylo vhodné v této oblasti upravit / doplnit. Příkladem vhodných indikátorů je např. podíl komunikací napojujících hlavní centra v regionu v nevyhovujícím stavu, podíl mostů v havarijním či jinak definovaném nevyhovujícím stavu, počet přepravených cestujících využívajících železniční, autobusovou, či kombinovanou dopravu, podíl alternativních druhů dopravy na celkové dělbě přepravní práce, podíl obcí u nich není zajištěna dostupnost příslušného spádového centra (Cheb, Karlovy Vary, Sokolov, případně Ostrov a Mariánské lázně) v čase do 45 minut, snížení počtu / podílu obcí nad 5 tis. obyvatel, které nemají přímé spojení do krajského města apod.

3.1.8 Prioritní oblast PO 7 - Správa a ochrana území

Doporučení uvedená v předchozích bodech platí i pro poslední prioritu. I zde by bylo vhodné indikátorovou soustavu upravit a doplnit o vhodné indikátory pro všechna opatření. Jako příklad lze uvést indikátor podílu veřejných zakázek, které požadují zhotovení staveb v BIM namísto počtu veřejných zakázek přípravy a zhotovení staveb v BIM, namísto počtu agend dostupných veřejnosti elektronicky, použít podíl agend, které jsou dostupné elektronicky, nesledovat počet realizovaných projektů, ale počet plně digitalizovaných agend, podíl obyvatel, kteří pro svoji komunikaci / vyřízení agendy, využívají dálkový přístup, podíl obcí, které nemají územní plán zpracovaný dle požadovaného standardu, podíl lokalit v kraji, které dosud nebyly vyřešeny územní studií požadované úrovně a standardu, počet strategických projektů zaměřených na kritické oblasti připravených / iniciovaných manažery území, počet připravených strategických projektů v zásobníku projektů pro realizaci PRKK apod.

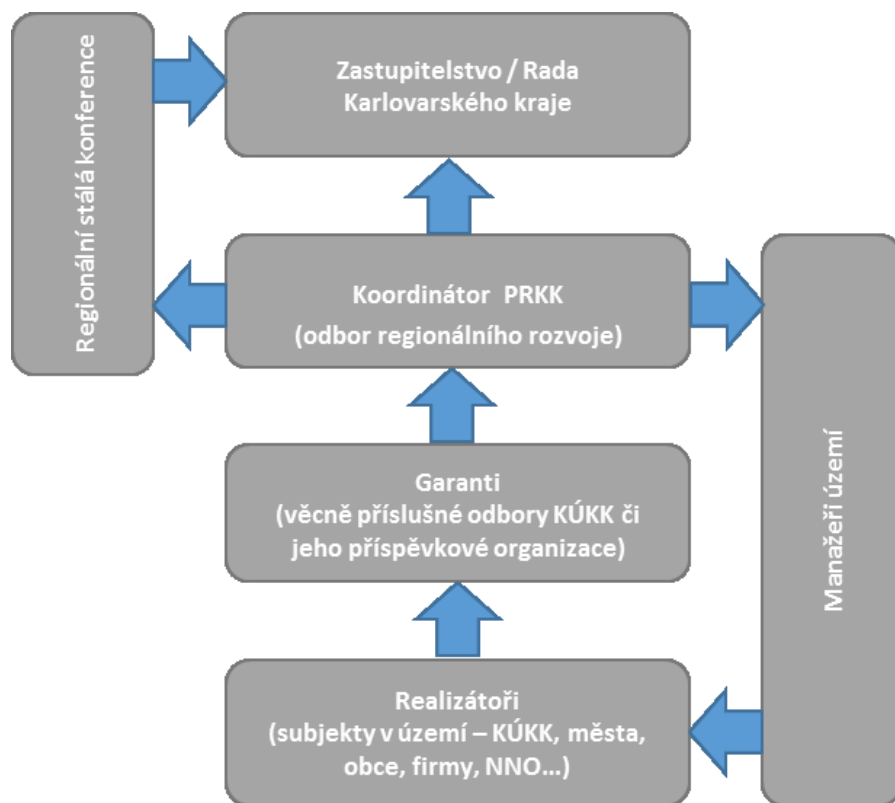
Jak je z uvedených komentářů zřejmé, ve všech případech by bylo vhodné provést revizi indikátorové soustavy, optimálně tak, aby u každého opatření bylo stanoveno několik indikátorů výstupů, které budou vypovídat o tom, co bude fyzicky v daném opatření pořízeno / vybudováno / zrealizováno, následně několik indikátorů výsledku, které budou monitorovat jaké okamžité změny zrealizované aktivity dosáhly. Společně by pak indikátorová soustava měla obsahovat pro každý globální cíl několik indikátorů dopadu, které budou měřit jaký je přínos celé oblasti pro naplnění PRKK jako celku.

4 Zhodnocení systému implementace a řízení PRKK

Implementační část PRKK určuje jednotlivé kroky, které je potřeba pravidelně provádět, aby byl PRKK naplňován a aby mohlo být dosahováno cílů stanovených ve strategické části a popisuje roli a zodpovědnost jednotlivých subjektů zapojených do přípravy a realizace PRKK.

Hlavním implementátorem PRKK je Karlovarský kraj, který na realizaci jednotlivých aktivit spolupracuje s dalšími subjekty/organizacemi. Odbory Krajského úřadu Karlovarského kraje, ev. jeho příspěvkové organizace tak jsou v roli garantů opatření, tj. subjektů, které zajišťují / koordinují realizaci aktivit a projektů, které daná opatření naplňují. Celkovou koordinaci realizace PRKK pak má na starosti koordinátor PRKK, který spolupracuje s garanty jednotlivých opatření a je odpovědný za aktualizaci PRKK, monitorování realizace apod. Koordinátorem PRKK je odbor regionálního rozvoje Krajského úřadu Karlovarského kraje. Celková struktura PRKK je patrná z následujícího obrázku.

Obrázek 1 – Subjekty implementační struktury PRKK 21+

Formální nastavení implementačního systému lze považovat za bezproblémové, odpovídající standardnímu nastavení a reflektující vnitřní strukturu krajského úřadu a kompetence jednotlivých zainteresovaných subjektů. To stejné platí pro definici úkolů / rolí jednotlivých subjektů, kterou lze považovat rovněž za adekvátní obsahující všechny úkoly, které je potřeba pro řízení PRKK provádět.

Dílčí nedostatky lze identifikovat ve způsobu jakým jsou jednotlivé úkoly reálně prováděny, a to zejména na úrovni přípravy a realizace jednotlivých projektů / záměrů kterými mají být jednotlivá opatření PRKK naplněována, případně na úrovni řízení změn a aktualizace PRKK.

Standardním postupem pro přípravu a realizaci PRKK je postup, během kterého jsou na základě zpracované socioekonomické analýzy definovány priority pro rozvoj regionu, následně jsou pro každou prioritu ustanoveny odborné pracovní skupiny, kterých se účastní všechny dotčené odborné a zainteresované subjekty v kraji, které navrhnou jaký je nejvhodnější postup pro naplnění stanovených cílů jednotlivých priorit, stanoví jaká by měla být dílčí opatření a jaké aktivity by měly být v rámci jednotlivých opatření realizovány, jaké by měly splňovat podmínky a jak by měly být stanoveny priority pro podporu jednotlivých aktivit.

Realizace je následně po nějakém období (zpravidla po roce) vyhodnocena, a to zejména s cílem identifikovat, zda se daří navržené aktivity realizovat, případně zda jejich realizace přináší očekávané cíle. Pokud se v rámci vyhodnocení prokáže, že se některé aktivity realizovat nedaří, je úkolem příslušného garanta navrhnout úpravu opatření / aktivit tak aby byla realizace zajištěna, případně navrhnout takovou úpravu, která zajistí naplnění příslušné priority jinou cestou. Tento návrh je zpravidla předložen zmíněné pracovní skupině, která jej projedná a odsouhlasí / případně navrhne jakým způsobem PRKK zaktualizovat.

Důležitým prvkem v tomto procesu jsou tzv. manažeři území, jejichž úkolem je napomoci územním aktérům (obcím, organizacím zřizovaným krajem, neziskovým organizacím či podnikatelům) připravit vhodné projekty pro naplnění jednotlivých opatření, a to nejen kvantitativně, ale i kvalitativně. Pokud se v území žádný vhodný projekt nenachází, mělo by být rolí manažerů území ve spolupráci s příslušným garantem takový projekt v území iniciovat a napomoci k jeho následné přípravě a předložení do zásobníku projektů. To stejné platí i pro případ realizace grantových programů, které jsou používány pro naplnění jednotlivých opatření PRKK. I v jejich případě by mělo docházet ke komunikaci garanta, manažerů území a subjektu zodpovědného za přípravu příslušného grantového programu nad tím, jak grantový program nastavit, jaká nastavit hodnotící kritéria a jak grantový program zaměřit, aby vybrané a podpořené projekty přispívaly k naplnění cílů PRKK.

Z informací o aktuálním průběhu implementace přitom vyplývá, že postup hodnocení a aktualizace PRKK dle uvedeného postupu neprobíhá. Koordinátor PRKK sice zpracovává pravidelné výroční zprávy, jednotlivé zprávy jsou však zpracovány spíše jako informační materiál než jako zpráva hodnotící průběh realizace PRKK. Tato funkce je do značné míry ztížena nevhodným nastavením indikátorové soustavy, která průběžné hodnocení realizace PRKK příliš neumožňuje (viz předchozí kapitola). Díky této skutečnosti nedochází k průběžným diskusím o možných úpravách / doplnění PRKK ani k případné diskusi nad tím, jaké projekty je v území potřeba iniciovat / připravit, aby bylo zajištěno naplnění stanovených opatření vhodnými aktivitami, které v konečném důsledku přispějí k naplnění stanovených cílů PRKK. Rolí odborných pracovních skupin mohou převzít pracovní skupiny Regionální stálé konference, které se však za řešené období sešly pouze několikrát, navíc ne všechny.

Pro zlepšení efektivity nastaveného implementačního systému by tak bylo vhodné zajistit aktivnější přístup k průběžnému vyhodnocení realizace PRKK prostřednictvím lépe nastavené soustavy indikátorů. Ta by měla umožnit efektivnější a rychlejší zpracování zpráv o realizaci PRKK, která by následně měla sloužit pro každoroční diskusi o úpravách aktivit, případně potřebě iniciace projektů, které budou realizována s cílem naplnění opatření a priorit PRKK. Výstupy průběžného hodnocení by měly být pravidelně diskutovány se všemi dotčenými aktéry, včetně manažerů území, kteří by následně měli napomáhat vzniku projektů v území a zajistit, aby připravené projekty byly v souladu s prioritami a cíli PRKK.

Protože je součástí diskuse o případných úpravách PRKK i diskuse o disponibilních prostředcích pro realizaci, je vhodné, aby monitorovací zprávy byly zpracovány v časovém období cca leden – únor, tak aby následně bylo možné iniciovat diskusi o výsledku zpracované monitorovací zprávy a zpracovat návrhy na úpravy jednotlivých opatření včetně požadavků na vyčlenění prostředků z rozpočtu kraje v termínu cca do června tak, aby bylo následně reálné tyto návrhy zohlednit v rámci přípravy rozpočtu na následující období.

Je přitom potřeba zdůraznit, že nedostatečná absorpční kapacita ve smyslu neschopnosti území připravit vhodné projekty pro naplňování stanovené vize je jedním z hlavních problémů, který dlouhodobě limituje rozvoj kraje včetně schopnosti čerpat efektivně prostředky z fondů EU či národních programů. Rolí garantů opatření, manažerů území a koordinátora PRKK by mělo být nejen projekty v území „sbírat“ ale též projekty vytvářet tak, aby byly pro naplnění stanovených cílů využity takové projekty, které budou mít co největší efekt, nikoliv projekty, které byly akceptovány, protože „nic lepšího nikdo nepředložil“. Tomu by měl být přizpůsoben jak systém řízení a zadávání úkolů pro jednotlivé aktéry implementačního systému, ale též systém hodnocení jejich činnosti.

Nastavená implementační struktura odpovídá potřebám pro řízení PRKK a standardním postupům pro řízení dokumentů podobného zaměření. Implementace však podle schváleného implementačního systému probíhá pouze v omezené míře, navíc z části pouze pasivně, což výrazně limituje kvalitu projektů pro naplňování cílů PRKK.

Doporučujeme, aby krajský úřad převzal proaktivní roli v oblasti řízení PRKK, a to nejen na úrovni koordinace, což již plní, ale též na úrovni iniciace vhodných aktivit pro plnění cílů PRKK, a to jak na krajské, tak na mikroregionální či lokální úrovni. K tomuto procesu by bylo vhodné využít systém manažerů území, případně spolupráce s mikroregiony či MAS, jejichž úkolem by mělo být nikoliv pomáhat obcím připravovat projekty a administrovat žádosti, nýbrž iniciovat a připravit v území dostatečný počet strategických integrovaných projektů předem daného zaměření, které budou směřovat k plnění cílů PRKK zejména v těch oblastech, kde je potřeba zajistit kvalitní projektové záměry pro naplnění cílů PRKK.

Doporučujeme rovněž zvážit nastavení pravidelného harmonogramu pro jednání pracovních skupin RSK, které budou plnit roli odborných pracovních skupin PRKK, případně zvážit ustavení odborných pracovních skupin, které se budou setkávat minimálně 2x ročně a budou projednávat monitorovací zprávy PRKK a navrhopat opatření pro další realizaci PRKK.